

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

60. årgang
21. marts 2017

Indhold

I Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser

BESLUTNINGER OG RESOLUTIONER

Regionsudvalget

119. plenarforsamling den 10., 11. og 12. oktober 2016

2017/C 088/01	Det Europæiske Regionsudvalgs resolution om Midtvejsevalueringen af den flerårige finansielle ramme	1
2017/C 088/02	Det Europæiske Regionsudvalgs resolution — Det europæiske semester 2016 og den årlige vækstundersøgelse 2017	4
2017/C 088/03	Det Europæiske Regionsudvalgs resolution — Det europæiske år for kulturarv 2018	7

UDTALELSER

Regionsudvalget

119. plenarforsamling den 10., 11. og 12. oktober 2016

2017/C 088/04	Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Forenkling af de europæiske struktur- og investeringsfonde set i de lokale og regionale myndigheders perspektiv	12
2017/C 088/05	Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Statsstøtte og tjenesteydelser af almen økonomisk interesse	22
2017/C 088/06	Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Digitalisering af den europæiske industri	28
2017/C 088/07	Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Det europæiske cloudinitiativ og IKT-standardiseringsprioriteter for det digitale indre marked	34
2017/C 088/08	Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — En handlingsplan for moms — Mod et fælles europæisk momsområde	39

2017/C 088/09	Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Gennemførelse af den globale klimaaf tale — en territorial tilgang til COP22 i Marrakesh	43
2017/C 088/10	Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — En EU-køreplan for cykling	49

III Forberedende retsakter

REGIONSUDVALGET

119. plenarforsamling den 10., 11. og 12. oktober 2016

2017/C 088/11	Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Handlingsplan for e-forvaltning 2016-2020	54
2017/C 088/12	Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Den europæiske søjle for sociale rettigheder	59
2017/C 088/13	Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Revision af den europæiske naboskabspolitik	64
2017/C 088/14	Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Luftfartsstrategi	69
2017/C 088/15	Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Den europæiske indskudsforsikringsordning (EDIS)	74
2017/C 088/16	Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — En EU-handlingsplan for den cirkulære økonomi	83
2017/C 088/17	Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — En EU-strategi for opvarmning og køling	91

I

(Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser)

BESLUTNINGER OG RESOLUTIONER

REGIONSUDVALGET

119. PLENARFORSAMLING DEN 10., 11. OG 12. OKTOBER 2016

Det Europæiske Regionsudvalgs resolution om Midtvejsevalueringen af den flerårige finansielle ramme

(2017/C 088/01)

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG (RU),

- som henviser til meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om Midtvejs gennemgang/midtvejsrevision af den flerårige finansielle ramme (FFR) for årene 2014-2020, Et EU-budget med fokus på resultater (COM (2016) 603 final) ⁽¹⁾ og det ledsagende dokument,
 - som henviser til sin udtalelse om midtvejsrevision af FFR ⁽²⁾;
1. noterer sig det detaljerede forslag om midtvejs gennemgangen af FFR, som Kommissionen fremlagde den 14. september 2016;
 2. støtter sammenkædningen af forhandlingerne om midtvejs gennemgangen og budgetproceduren for EU-budgettet for 2017, idet denne tidshorisont gør, at midtvejsevalueringen kan vedtages tids nok til, at der bliver mulighed for drøftelser om den næste FFR for perioden efter 2020;
 3. beklager den mangel på ambition, som Kommissionen udviser ved kun at fremlægge en **midtvejsevaluering af FFR**, som allerede har nået sine grænser, og ikke en decideret revision, der ville sætte Den Europæiske Union i stand til at løfte de aktuelle udfordringer, som den står over for, og sikre, at EU-budgettet har fokus på områder, som resulterer i bæredygtig vækst og jobskabelse med en betydelig europæisk merværdi. Det forventer, at den næste FFR vil repræsentere et stort skridt i retning mod en modernisering af budgettet, således at det sikres, at det indrettes med sigte på at tackle de fremtidige udfordringer og de nye prioriteter, der er opstået;
 4. konstaterer, at denne midtvejsevaluering er et udtryk for Kommissionens tilgang om **»Et EU-budget med fokus på resultater«**, men finder det bekymrende, at udnyttelsesgraden af EU-programmer tilsyneladende har været det vigtigste kriterium for de foreslåede ændringer i bevillinger, og gentager over for EU-institutionerne sit tilbud om at spille en aktiv rolle i forbindelse med evalueringen af effektiviteten af alle EU-programmer;
 5. tager kraftigt afstand fra, at programmer under delt forvaltning ikke skulle virke, som er det indtryk, FFR-meddelelsen skaber, og understreger, at der er blevet igangsat over 200 000 projekter og allerede afsat 46 mia. EUR fra ESI-fondene til samfinansiering af projekter til en værdi af 68 mia. EUR trods den forsinkede vedtagelse af de nye forordninger for ESI-fondene og den yderst komplekse programmeringsprocedure;

⁽¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:52016DC0603>.

⁽²⁾ Udtalelse COR 9/2016.

6. advarer i den forbindelse mod, at en eventuel ophævelse af de europæiske struktur- og investeringsfonde til Spanien og Portugal, eller enhver anden medlemsstat, vil skade gennemførelsen af programmerne. Udvalget peger på, at a) RU er imod makroøkonomiske betingelser, da de går ud over byer og regioner; b) det ville stride imod ophævelser af sanktioner, der allerede har fundet sted i henhold til bestemmelserne i forordning (EF) nr. 1173/2011 om en effektiv håndhævelse af budgetovervågningen i euroområdet; og c) det ville krænke proportionalitetsprincippet, som er fastsat i artikel 5 i EU-traktaten og protokol nr. 2 hertil. Det opfordrer derfor til, at beløbet ved en eventuel ophævelse skal være på nul under hensyntagen til de økonomiske og sociale forhold, arbejdsløsheden og de virkninger, en ophævelse vil have på økonomierne, som fastsat i artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 (forordningen om fælles bestemmelser);

7. er således bekymret over tendensen til »**centralisering**« af EU-budgettet, som bestemt ikke går i spænd med skræddersyede løsninger på lokale og regionale problemstillinger; færre programmer under delt forvaltning vil indvirke negativt på forpligtelsen efter EU-traktaten til økonomisk, social og territorial samhørighed og principperne om nærhed, partnerskab og flerniveauforvaltning;

8. beklager, at justeringer af finansieringsrammen for samhørighedspolitikken er medtaget i midtvejsevalueringen af FFR. Selv om de er obligatoriske i henhold til artikel 7 i FFR-forordningen, bør de ikke være genstand for yderligere forhandlinger;

9. bifalder i princippet forslaget om at **forlænge og styrke Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI)**, hvilket vil blive genstand for en særskilt RU-udtalelse. Det forventer yderligere forbedringer hvad angår additionalitet, geografisk og sektoriel dækning og gennemsigtighed. Det gentager sin anmodning om en egentlig vurdering af de resultater, der er opnået med EFSI, nærmere bestemt synergiene med midler fra ESI-fondene, og hvordan de indtil nu har bidraget til den territoriale samhørighed, og ser frem til et tæt samarbejde med Europa-Parlamentet om en kritisk gennemgang af anvendelsen af EFSI i håb om, at regionerne vil blive mere inddraget i styringen med henblik på at sikre funktionel integration med samhørighedspolitikken;

10. bifalder forhøjelsen af de finansielle bevillinger til **Horisont 2020** og **Connecting Europe-faciliteten (CEF)**, men understreger, at disse forhøjelser ikke udligner de nedskæringer i budgettet til Horisont 2020 og CEF, der blev foretaget, dengang EFSI blev oprettet;

11. noterer sig Kommissionens forslag om en gennemgang af finansforordningen og intention om at forenkle bestemmelserne som løsning på problemerne knyttet til den komplekse administration af og fejl i samhørighedspolitikken, især hvad angår gennemførelse af programmer under delt forvaltning og styrkede synergier mellem tilskud og finansielle instrumenter. Udvalget vil behandle gennemgangen nærmere i en særskilt udtalelse;

12. hilser forhøjelsen af budgetbevillingerne til **ungdomsbeskæftigelsesinitiativet** og **programmet Erasmus+** velkommen, men beklager samtidig manglen på initiativer til at bekæmpe langtidsløsheden;

13. noterer sig de af Kommissionen foreslåede fleksibilitetsforanstaltninger, især oprettelsen af en **EU-krisereserve** for genanvendelse af uudnyttede bevillinger, fjernelse af de årlige lofter for de samlede betalingsmargener og den tekniske justering af finansieringsrammen for samhørighedspolitikken, idet det anerkender dem som positive skridt i retning mod at håndtere den aktuelle krise ved hjælp af et mere fleksibelt EU-budget;

14. beklager, at Kommissionen i midtvejsevalueringen ikke har foreslået yderligere tiltag over for de adskillige kriser i EU, der er forbundet med den fælles landbrugspolitik, herunder produktionskoncentration, skærpet international konkurrence, reduktion af arbejdsstyrken og øget tilbagegang i landdistrikter, som europæiske landmænd, forbrugere samt lokale og regionale myndigheder vil komme til at stå over for indtil udløbet af den indeværende programmeringsperiode;

15. henviser på baggrund af den ambitiøse **globale klimaaftale, som man nåede til enighed om i Paris i 2015**, til EU's mål om, at **20 % af EU's midler** skal gå til klimarelaterede projekter og politikker, men understreger, at denne andel udgør et minimum, og at en yderligere indsats formentlig er nødvendig, for at den kan sikres indtil 2020;

16. glæder sig over det **detaljerede midtvejsoverslag over betalinger**, der letter bekymringerne over betalings- efterslæbet under den nuværende FFR. Dog er der grund til bekymring vedrørende de fremtidige betalinger som følge af de vedvarende forsinkelser i gennemførelsen af programmer under delt forvaltning. Det fremhæver, at det er medlemsstaternes og Rådets ansvar at afsætte tilstrækkelige betalingsbevillinger i de årlige budgetter til, at EU har midlerne til at tackle de aktuelle udfordringer;

17. er bekymret for, at de disponible midler under den nuværende FFR, trods forhøjelser under udgiftsområde 3 og 4 til håndtering af flygtninge- og migrationskrisen, oprettelsen af EU-krisereserven og »**fleksibilitetspuden**«, ikke er tilstrækkelige til at opfylde de voksende krav til EU-budgettet hvad angår modtagelse, fordeling og integration af flygtninge og migranter og beskyttelse af dem i deres oprindelseslande. Udvalget peger i den forbindelse på, at de lokale og regionale myndigheder har et centralt ansvar for modtagelse og integration af migranter, og at det derfor ville være en stor hjælp for dem at have direkte adgang til muligheder for relevant EU-finansiering, når de står over for disse udfordringer. Det advarer om, at øget fleksibilitet ikke er løsningen på utilstrækkelige finansielle ressourcer;

18. noterer sig forslaget om etablering af en **Europæisk Fond for Bæredygtig Udvikling** og vil behandle dette mere indgående i en særskilt udtalelse;

19. bemærker, at Det Forenede Kongeriges mulige udtræden af Den Europæiske Union kan få indflydelse på den aktuelle flerårige finansielle ramme, er bekymret over konsekvenserne for den igangværende gennemførelse af mange EU-programmer og henstiller, at RU på et tidligt tidspunkt inddrages i de videre drøftelser om en revision af den aktuelle FFR;

20. hilser afsnittet »**Frem mod den næste flerårige finansielle ramme**« velkommen som et første bidrag til en bredere debat om EU-budgettet i fremtiden. Det opfordrer EU-institutionerne til en snarlig dialog med Europas byer og regioner om den næste FFR's rækkevidde, struktur og instrumenter og vil senere udarbejde forslag derom;

21. pålægger sin formand at fremsende denne resolution til Kommissionen, Europa-Parlamentet, Rådet og formanden for Det Europæiske Råd.

Bruxelles, den 12. oktober 2016.

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*

Det Europæiske Regionsudvalgs resolution — Det europæiske semester 2016 og den årlige vækstundersøgelse 2017

(2017/C 088/02)

Fremlagt af de politiske grupper PES, EPP, ALDE og EA

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG (RU),

- som henviser til de centrale dokumenter i det europæiske semester 2016, dvs. den årlige vækstundersøgelse, landerapporterne, de nationale reformprogrammer og de landespecifikke henstillinger,
- og som henviser til Europa-Parlamentets udkast til betænkning om »Det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker: gennemførelse af prioriteterne for 2016« (2016/2101(INI));

Relancering af investeringer

1. peger på, at der i forhold til 2007 var et fald i offentlige og private investeringer på ca. 15 % i EU, og i nogle medlemsstater på hele 50 %, som følge af den økonomiske krise og finanspolitiske konsolideringsforanstaltninger. Udvalget betoner, at den kumulative effekt af flere års underinvestering (»investeringskløften«) udgør en alvorlig hindring for Europas konkurrenceevne og samhørighed og dermed for evnen til at sikre bæredygtig vækst og varige job;
2. understreger, at 40 % af de landespecifikke henstillinger for 2016 sætter fokus på investeringshindringer, som de lokale og regionale myndigheder kan hjælpe med at fjerne⁽¹⁾, herunder: lav kvalitet i den offentlige forvaltning og manglende koordinering, mismatch mellem lokale og regionale myndigheders opgaver og finansielle ressourcer, tunge reguleringsmæssige rammer for private investeringer, korruption, mangel på faglært arbejdskraft og mangel på en hensigtsmæssig transportinfrastruktur. Udvalget bebuder, at disse spørgsmål også vil blive behandlet i RU's kommende udtalelse »Udjævning af investeringskløften: hvordan tackler vi udfordringerne?«;
3. henviser til erklæringen »Investere og sammenkoble«⁽²⁾, som blev vedtaget den 9. juli 2016 i Bratislava på det 7. europæiske topmøde for byer og regioner, og som satte fokus på det vigtige i at fjerne hindringer for det kolossale, uudnyttede investeringspotentiale i Europas byer, regioner og länddistrikter og på de lokale og regionale myndigheders rolle med hensyn til at sikre innovative infrastrukturer og serviceydelser for at fremme investeringslysten og forbedre EU-borgernes livskvalitet;
4. finder det betænkeligt, at ca. 60 % af respondenterne i en undersøgelse, som RU for nylig foretog af EU's lokale og regionale myndigheder⁽³⁾, mente at have oplevet en nedadgående eller flad tendens, hvad angår både offentlige og private investeringer inden for de sidste 12 måneder, hvilket, hvis denne opfattelse er korrekt, tyder på, at den underinvestering, der startede med den økonomiske krise, fortsætter;
5. understreger, at det ifølge samme RU-undersøgelse fortsat er et problem for omkring to tredjedele af de lokale og regionale myndigheder at finansiere offentlige investeringer, hvilket til dels skyldes, at de ikke har tilstrækkelig kapacitet til at sikre en effektiv planlægning af offentlige investeringer, til at anvende finansielle instrumenter, til at indsende projekter til EIB og til at indgå i offentlig-private partnerskaber;
6. bifalder de første positive resultater af Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI), som navnlig kan konstateres i fondens »SMV-vindue«. Udvalget opfordrer samtidig til at forbedre additionaliteten i »EFSI's infrastruktur- og innovationsvindue« samt EFSI's geografiske balance, bl.a. ved at tilskynde til udvikling af regionale innovationsstrategier og anvendelse af investeringsplatforme for at sikre, at alle regioner, især de mindre udviklede, kan drage nytte heraf;
7. bifalder i princippet forslaget om at forlænge og styrke Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI), hvilket vil blive genstand for en særskilt RU-udtalelse. Det forventer yderligere forbedringer hvad angår additionalitet, geografisk og sektoriel dækning og gennemsigtighed. Det gentager sin anmodning om en egentlig vurdering af de resultater, der er opnået med EFSI, nærmere bestemt synergiene med midler fra ESI-fondene, og hvordan de indtil nu har bidraget til den territoriale samhørighed, og ser frem til et tæt samarbejde med Europa-Parlamentet om en kritisk gennemgang af anvendelsen af EFSI;

⁽¹⁾ CoR, 2016 European Semester, Territorial analysis of the Country-specific Recommendations, Rapport fra Styringsudvalget for Europa 2020-overvågningsplatformen.

⁽²⁾ <http://www.cor.europa.eu/bratislavasummit/>

⁽³⁾ RU-undersøgelse *Obstacles to investment at local and regional level* (Hindringer for investeringer på lokalt og regionalt niveau), juli 2016

8. understreger, at tre fjerdedele af respondenterne i RU's undersøgelse om investeringshindringer ikke var klar over de muligheder, EFSI og dens investeringsplatforme tilbyder, hvorfor disse muligheder bør formidles mere effektivt til dem og til andre relevante interessenter;
9. konstaterer, at mindre regioner og kommuner samt regioner, der lider af alvorlige naturbetingede eller demografiske ulemper af permanent art, som f.eks. de nordligste regioner med lav befolkningstæthed og ø- og bjergregioner, ofte ikke kan udnytte EFSI på grund af de høje tærskler for minimumsværdien af den støttede investering, og forventer, at tærskelværdien sænkes i forbindelse med revisionen af EFSI;
10. fremhæver, at potentielle projektledere på lokalt og regionalt plan bør sikres større teknisk kapacitet ved hjælp af Det Europæiske Centrum for Investeringsrådgivning, især i forbindelse med udformningen og etableringen af investeringsplatforme;
11. understreger, at regionale investeringsstrategier bør tage udgangspunkt i, at vores samfund og territorier gennemgår hastige forandringer som følge af den økonomiske og teknologiske udvikling, og peger i den forbindelse på behovet for at fremme investeringer i den kulstoffattige og den cirkulære økonomi og at støtte den kollaborative økonomi og deleøkonomien, hvorved udgifterne ved at udvikle innovative aktiviteter sænkes, hvilket betyder, at borgerne forsynes mere effektivt med offentlige og private tjenester, og at den offentlige sektor gøres mere effektiv;
12. fremhæver betydningen af at tilskynde lokale og regionale myndigheder til at anvende intelligente specialiseringsstrategier og europæiske partnerskaber til fælles strategiske udviklingsprioriteter;
13. slår fast, at samhørighedspolitikken fortsat er EU's vigtigste investeringsværktøj, navnlig for dets mindre udviklede lande og regioner, og efterlyser mere komplementaritet med EFSI;
14. henviser til sin udtalelse om midtvejsrevisionen af den flerårige finansielle ramme (FFR), som fastslår, at manglende betalingsbevillinger under FFR 2014-2020 kan indebære fare for, at Kommissionen ikke vil være i stand til at opfylde sine forpligtelser og herved vil skabe et betalingsefterslæb med negative virkninger for gennemførelsen af de operationelle programmer under ESI-fondene;
15. mener, at de nationale regeringer som led i revisionen af finansieringen under strukturfondene burde få lov til at reservere en del af EU-støtten til projekter i områder, der rammes af jordskred, samt til interventionsprojekter i tilfælde af alvorlige naturkatastrofer.

Fortsatte strukturreformer og ansvarlige finanspolitikker

16. Det Europæiske Regionsudvalg understreger, at over halvdelen af de landespecifikke henstillinger for 2016, der er adresseret til 26 lande, er regionalt eller lokalt baserede, dvs. at de er forbundet med udfordringer, som vedrører nogle regioner eller byer mere end andre, og/eller at deres gennemførelse afhænger af subnationale forvaltningsniveauer;
17. der erindres om, at RU i sin udtalelse om »EU's svar på de demografiske udfordringer« fremhævede den kobling, der bør være mellem den demografiske udvikling og det europæiske semester, og nødvendigheden af, at sidstnævnte har en territorial dimension. De lokale og regionale myndigheder bør være centrale aktører i de foranstaltninger, der vedtages inden for rammerne af det europæiske semester for at tackle de demografiske udfordringer, og i henstillinger til medlemsstaterne om at håndtere disse udfordringer, bør de lokale og regionale myndigheder også have en plads;
18. fremhæver, at RU konsekvent har været imod de makroøkonomiske betingelser i gennemførelsen af samhørighedspolitikken, som er fastsat i artikel 23 i forordningen om fælles bestemmelser, da en sådan konditionalitet ville gå ud over byer og regioner, hvis en medlemsstat ikke overholder sine forpligtelser under stabilitets- og vækstpagten. RU frygter i den sammenhæng, at en suspension af ESIF-finansiering til Spanien og Portugal ville få negative følger for gennemførelsen af de operationelle programmer, som allerede er betydeligt forsinkede. Endvidere ville det være selvmodsiggende at hæve sanktioner efter proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (forordning nr. 1173/2011 om en effektiv håndhævelse af budgetovervågningen i euroområdet), men at overveje sanktioner i henhold til artikel 23 i forordningen om fælles bestemmelser. Udvalget peger samtidig på behovet for en mere forsvarlig økonomisk forvaltning på nationalt plan, hvilket er en betingelse for effektiv udnyttelse af ESIF-fondene;
19. gentager sin anmodning om, at der ses bort fra investeringer foretaget af lokale og regionale myndigheder inden for rammerne af strukturfondene og Samhørighedsfonden, når medlemsstaternes budgetunderskud og gæld beregnes;

20. understreger, at mindst 40 % af de landespecifikke henstillinger i 2016, der involverede 20 medlemsstater, handlede om administrative kapacitetsproblemer, navnlig på subnationalt plan, i forbindelse med strukturreformer og fjernelse af hindringer for investering. Udvalget erkender, at der bør frigøres administrativ kapacitet, primært gennem etablering af mere effektive forvaltningsstrukturer. Udvalget henviser til sit forslag — i forbindelse med det foreslåede støtteprogram for strukturreformer — om et enhedsstrategidokument, der fastsætter prioriteter og kriterier for koordinering af alle EU finansierede kapacitetsopbygningsforanstaltninger;
21. fremhæver, at Kommissionen bør overveje at foreslå en finanspolitisk kapacitet for euroområdet med henblik på at gennemføre kontracykliske politikker og sætte skub i genopretningen, og bebuder, at det i de kommende måneder vil vedtage en udtalelse herom;
22. anerkender vigtigheden af at tage de sociale og arbejdsmarkedsmæssige udfordringer op og støtter Kommissionens inddragelse af sociale indikatorer i proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer.

Det europæiske semester og den årlige vækstundersøgelse 2017

23. Det Europæiske Regionsudvalg noterer sig den lave gennemførelsesgrad for de landespecifikke henstillinger, peger på, at alle forvaltningsniveauer bør deltage i en mere intens indsats for at forbedre situationen, og konstaterer, at nogle udfordringer kræver en længerevarende indsats, hvilket fremgår af det forhold, at ca. tre fjerdedele af de territorierelaterede henstillinger for 2016 allerede var offentliggjort i 2015, og at to tredjedele af sidste års henstillinger allerede var offentliggjort i 2014;
24. peger på, at de lokale og regionale myndigheders inddragelse i semestret, som det i år bekræftes både af de nationale reformprogrammer og af de landespecifikke henstillinger, hovedsagelig er begrænset til politikernes gennemførelsesfase, men at de også bør være partnere i udformningen af politikkerne. Udvalget understreger, at deres inddragelse på et tidligt stadium i betydelig grad ville øge gennemførelsesgraden for henstillingerne, bidrage til at afhjælpe voksende regionale uligheder, fremme øget ejerskab i lokalområderne og styrke tilliden i og mellem medlemsstaterne;
25. agter at foreslå en adfærdskodeks for inddragelse af de lokale og regionale myndigheder i det europæiske semester, der respekterer nationale forskelle, omhyggeligt undgår unødvendige administrative byrder, og dermed bidrager til strategien for bedre forvaltning. Udvalget henviser til, at kodeksen bør afspejle medlemsstaternes diversitet og forfatningsmæssige ordninger;
26. opfordrer til, at den årlige vækstundersøgelse 2017 specifikt sætter fokus på demografiske udfordringer. Disse udfordringer viser også behovet for økonomiske og finansielle politikker, der kan sikre en vellykket og afbalanceret integration af migranter i EU;
27. understreger, at det europæiske semester er nødt til at operere med en langsigtet politikramme på flere niveauer, i øjeblikket Europa 2020-strategien. Udvalget hilser det velkommen, at Kommissionen har bebudet en kortlægning af EU's politikker for bæredygtig udvikling, og fremhæver behovet for at tilpasse EU's fremtidige vækststrategi til en opdateret territorial vision;
28. pålægger sin formand at fremsende denne resolution til Kommissionen, Europa-Parlamentet, Rådet og formanden for Det Europæiske Råd og det slovakiske rådsformandskab.

Bruxelles, den 12. oktober 2016.

Markku MARKKULA
Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg

Det Europæiske Regionsudvalgs resolution — Det europæiske år for kulturarv 2018

(2017/C 088/03)

DET EUROPÆISKE REGIONSDUDVALG (RU) —

— har under henvisning til Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et europæisk år for kulturarv ⁽¹⁾ afgivet følgende resolution:

I. POLITISKE ANBEFALINGER

1. Det Europæiske Regionsudvalg hilser Kommissionens forslag om at udpege 2018 til »det europæiske år for kulturarv« velkommen og er enig i de overordnede og specifikke mål for det europæiske år;
2. mener, at et europæisk år for kulturarv er en gunstig mulighed for at skærpe bevidstheden på græsrodsniveau om nødvendigheden af at beskytte kulturarven, at gøre viden om kulturarven mere tilgængelig for et bredere publikum og bidrage til at nå de fælles mål i paneuropæisk sammenhæng ⁽²⁾. Desuden bør det europæiske år fremme udveksling af bedste praksis i forbindelse med udviklingen af effektive forvaltningssystemer, der kan afbøde de risici, som er forbundet med byudvikling og omformning af landskabet, samt i bekæmpelsen af ulovlige udgravninger og den ulovlige handel med kulturgoder;
3. opfordrer til at anlægge en overordnet og visionær tilgang til tilrettelæggelsen af det europæiske år for kulturarv 2018, der også ses som en lejlighed til at slå til lyd for vort motto »forenet i mangfoldighed«. RU bekræfter, at det agter at bakke op om det europæiske år for kulturarv 2018 og erklærer sig således rede til at bidrage til arbejdet i den europæiske styringsgruppe, som Kommissionen foreslår nedsat som led i det europæiske år 2018;
4. mener, at hædring og ihukommelse af kulturarven vil hjælpe borgerne i Europa med at opbygge forståelse, inspirere til kreativitet og fremme aktivt medborgerskab. Fremme af kultur og kulturarven er vigtigt for at styrke identiteten og de demokratiske værdier i Europa og for at bidrage til social og økonomisk samhørighed. I den forbindelse er det nødvendigt at medtænke de beskyttede naturområder, der udgør en del af kulturarven;
5. glæder sig over, at kultur anerkendes som et middel til lokal og regional udvikling, samt over anerkendelsen af værdien af innovative modeller for flerniveauforvaltning og -styring af kulturarven. Udvalget understreger dog, at udpegelsen af koordinatorene på medlemsstatsplan fuldt ud skal afspejle forvaltningsstrukturerne i de enkelte medlemsstater, herunder føderale strukturer og/eller regioner/kommuner med lovgivningsmæssige beføjelser;
6. bekræfter betydningen af landskaber som et grundlæggende element i natur- og kulturarven, der har stor indflydelse på de europæiske borgeres identitet. På linje med den europæiske landskabskonvention og den europæiske kulturdagsorden mener udvalget derfor, at de overordnede målsætninger for det europæiske år for kulturarv 2018 ville kunne beriges ved at tilføje et stærkt element af territorial udvikling i form af regionale og lokale kulturelle strategier, der inddrager fremme af bæredygtig kulturturisme;
7. forventer, at det europæiske år for kulturarv 2018 vil skabe et momentum, som kan øge de disponible midler under COSME-programmet til små og mellemstore virksomheder med relation til kulturturisme;
8. forventer, at turisme, herunder navnlig kulturarvturisme, vil komme til at spille en vigtig rolle i 2018, eftersom det er en af de hurtigst voksende økonomiske sektorer i Europa, som er drivkraft for global vækst og udvikling, skaber millioner af arbejdspladser, fremmer eksport og investeringer og forandrer borgernes liv;
9. understreger betydningen af kultur som en afgørende faktor for at tiltrække turister og betoner behovet for at fremme Europas natur- og kulturarv i vore regioner, byer og landdistrikter, der er udstillingsvinduer for Europas mangfoldighed, og for at sikre bedre adgang til de områder, som er vanskelige at komme til som f.eks. land-, bjerg- og ømråder;
10. minder om, at målet med EU's nye dagsorden for byerne er bedre livskvalitet i byerne og udvikling af en ny »bymæssig« forvaltning, og understreger, at der ligeledes bør etableres partnerskaber vedrørende andre temaer, der kræver en integreret politisk indsats, f.eks. hensyntagen til den kulturelle og turismemæssige dimension af byudvikling, nye inklusive former for deltagelse, innovation og »intelligente byer« ⁽³⁾;

⁽¹⁾ COM(2016) 543 final.

⁽²⁾ COR-2014-05515-00-00-AC-TRA.

⁽³⁾ COR-2015-05511-00-01-AC-TRA.

11. fremhæver den tætte forbindelse, der er mellem kulturarv og udvikling af landdistrikter, og opfordrer landområderne til at være mere opmærksomme på kulturarv i deres udviklingsstrategier, eftersom denne bidrager til at bevare og skabe arbejdspladser, understøtter landbrugsbedrifter, beskytter kulturlandskaber og støtter kunst og håndværk i landdistrikterne;
12. peger atter på den mulige fordel ved at anvende en europæisk gruppe for territorialt samarbejde (EGTS) i gennemførelsen af projekter vedrørende flerniveaustyring, idet den giver mulighed for at skabe kontakt mellem samtlige aktører med ansvar for forvaltningen af et grænseoverskridende område eller en euroregion⁽⁴⁾ og for at bane vej for samarbejde på kulturområdet, der omfatter såvel håndgribelig som uhåndgribelig kulturarv, med en positiv afsmittende effekt på andre sektorer, såsom turisme og industri;
13. gentager sin støtte til initiativerne vedrørende de europæiske kulturhovedstæder og det europæiske kulturarvsmærke, opfordrer til indførelsen af en EU-kulturarvspris og europæiske kulturdage og understreger behovet for en stærk sammenkædning med de aktiviteter, der gennemføres som led i det europæiske år 2018;
14. bemærker, at skønt samfinansiering på europæisk plan af de aktiviteter, der iværksættes til støtte for de forskellige europæiske år, indgår i de eksisterende muligheder for opstilling af prioriteter for et eller flere år ad gangen og med relation til eksisterende programmer, er valget af hvert europæiske års politiske fokus i vid udstrækning afgørende for, hvor store budgetmidler, der afsættes til det. Dette fører til store udsving i finansieringen fra det ene år til det andet, hvilket kan betyde, at målene for et europæisk år ikke bliver opfyldt;
15. påpeger endnu en gang, at i en globaliseret verden kan kultur også være bestemmende for et steds tiltrækningssevne og dermed for konkurrenceevnen for virksomheder, investorer og kreative iværksættere;
16. betragter det europæiske år for kulturarv 2018 som en vigtig milepæl i udviklingen af EU-strategien for internationale kulturelle forbindelser⁽⁵⁾;
17. hilser fokuset på Mellemøsten velkommen i betragtning af kulturarvens rolle på området eksterne forbindelser, eftersom denne region er hårdt ramt af den bevidste ødelæggelse af kulturskatte i bestemte konfliktområder. Udvalget er enig i, at man også bør tilstræbe et kulturelt samarbejde med lande, der er omfattet af den europæiske naboskabspolitik, og landene i Det Østlige Partnerskab;
18. understreger, at det er meget vigtigt, at de unge anerkender, forstår og værdsætter deres kulturarv og opfatter den som en del af deres identitet. Udvalget opfordrer i denne forbindelse til at gå mere proaktivt til værks for at øge interessen for den europæiske kulturarv og dens mangfoldighed blandt børn og unge. Udvalget foreslår derfor at inkludere undervisning i elementer fra europæisk kunst, musik, teater og film for at øge kendskabet til Europas materielle og immaterielle kulturarv;
19. fremhæver atter betydningen af at tilegne sig kulturelle og kreative færdigheder i en tidlig alder, både inden for uddannelsessystemet og i fritiden, hvilket vil sætte den unge generation i stand til at få fuldt udbytte af de nye former for adgang til kultur⁽⁶⁾;
20. anser tilgængelighed for at være afgørende for, at det europæiske år for kulturarv 2018 kan blive en succes, idet bedre muligheder for fysisk adgang er en væsentlig betingelse for at få flere til at deltage⁽⁷⁾;
21. bekræfter sin beredvillighed til at deltage i udformningen af en omfattende kommunikationsstrategi og i organiseringen af relevante konferencer, events og initiativer og til at lette dialogen med borgere og interessenter;
22. slår til lyd for mere aktive EU-medier og en mere aktiv politik for audiovisuelle medier og IT i bestræbelserne på at fremme Europas kulturelle og sproglige arv;
23. anser det ligeledes for nødvendigt at skabe et europæisk netværk af kulturarvsbyer som fælles arv for alle EU-borgere, og indføre særlige foranstaltninger til bevarelse og oplysning om dets eksistens;

⁽⁴⁾ CDR371-2011_FIN_AC.

⁽⁵⁾ JOIN(2016) 29 final.

⁽⁶⁾ CDR 2391/2012 fin.

⁽⁷⁾ CDR3952-2013_00_00_TRA_AC.

24. pålægger sin formand at fremsende denne resolution til Kommissionen, Europa-Parlamentet, Rådet, formanden for Det Europæiske Råd og det slovakiske rådsformandskab.

II. ANBEFALEDE ÆNDRINGER

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et europæisk år for kulturarv

Anbefalet ændring 1

Betragtning 0

Kommissionens tekst	RU's ændringsforslag
	<p><i>Den Europæiske Union bidrager til bevarelsen og udviklingen af de udelelige og universelle værdier, som er menneskets værdighed, frihed, lighed og solidaritet under hensyn til de europæiske folks forskelligartede kulturer, sprog og traditioner som fastsat i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.</i></p>

Begrundelse

Giver sig selv.

Anbefalet ændring 2

Betragtning 4

Kommissionens tekst	RU's ændringsforslag
<p>Som Europa-Kommissionen fremhævede i sin meddelelse »På vej mod en integreret tilgang til kulturarv i Europa«⁽⁸⁾, skal kulturarven betragtes som en fælles ressource og et fælles gode, der forvaltes for kommende generationer, og som alle interessenter har et fælles ansvar for at beskytte.</p> <p>⁽⁸⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 22. juli 2014 — På vej mod en integreret tilgang til kulturarv i Europa (COM(2014) 477 final).</p>	<p>Som Europa-Kommissionen fremhævede i sin meddelelse »På vej mod en integreret tilgang til kulturarv i Europa«⁸ ⁽⁸⁾, skal kulturarven betragtes som en fælles ressource og et fælles gode, der forvaltes for kommende generationer, og som alle interessenter har et fælles ansvar for at beskytte. <i>I så henseende er artikel 36 i TEUF ikke til hinder for forbud eller restriktioner vedrørende indførsel, udførsel og varer i transit, som er begrundet i beskyttelse af nationale skatte af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk værdi.</i></p> <p>⁽⁸⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 22. juli 2014 — På vej mod en integreret tilgang til kulturarv i Europa (COM(2014) 477 final).</p>

Begrundelse

Det er vigtigt at minde om, at varer, som er en del af et lands kulturskatte, er undtaget fra EU-reglerne om frie varebevægelser.

Anbefalet ændring 3

Betragtning 11

Kommissionens tekst	RU's ændringsforslag
<p>Kulturarv kan spille en vigtig rolle for fællesskabssamhørigheden i en tid med voksende kulturel mangfoldighed i de europæiske samfund. Nye deltagerorienterede og interkulturelle tilgange til kulturarvspolitikker og uddannelsesinitiativer, som tillægger al kulturarv ligeværdighed, har potentialet til at øge tilliden, den gensidige anerkendelse og den sociale samhørighed.</p>	<p>Kulturarv kan spille en vigtig rolle for fællesskabssamhørigheden i en tid med voksende kulturel mangfoldighed i de europæiske samfund. Seværdigheder, som har fået tildelt det europæiske kulturarvsmærke, har en stærk europæisk dimension, eftersom de er blevet udvalgt for deres rolle i den europæiske historie. Som sådanne symboliserer de europæiske idealer, værdier, historie og integration, og de bringer Den Europæiske Union og borgerne tættere sammen. Sammen med de europæiske kulturhovedstæder øger de de europæiske borgeres følelse af at tilhøre et fælles kulturområde. Derfor bør der tilstræbes komplementaritet med det europæiske år for kulturarv. Nye deltagerorienterede og interkulturelle tilgange til kulturarvspolitikker og uddannelsesinitiativer, som med respekt for den kunstneriske frihed i henhold til artikel 13 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder tillægger al kulturarv ligeværdighed, har potentialet til at øge tilliden, den gensidige anerkendelse og den sociale samhørighed.</p>

Begrundelse

Såvel det europæiske kulturarvsmærke og de europæiske kulturhovedstæder er vigtige instrumenter til promovning af kulturarven på lokalt og regionalt niveau og bør anerkendes behørigt i afgørelsen. Det samme gælder friheden for kunst, som er en hjørnesteen i europæisk kreativitet.

Anbefalet ændring 4

Artikel 2, stk. 2, litra k)

Kommissionens tekst	RU's ændringsforslag
<p>tilskynde til synergier mellem Unionen og medlemsstaterne, herunder styrkelse af initiativer til forebyggelse af ulovlig handel med kulturgoder.</p>	<p>tilskynde til synergier mellem Unionen og medlemsstaterne, herunder styrkelse af initiativer til forebyggelse af ulovlige udgravninger og ulovlig handel med kulturgoder.</p>

Begrundelse

Ødelæggelsen af arkæologiske fundpladser på grund af ulovlige udgravninger har uoverskuelige konsekvenser for Europas kulturarv.

Anbefalet ændring 5

Artikel 4

Kommissionens tekst	RU's ændringsforslag
<p>Koordinering på nationalt plan</p> <p>Hver medlemsstat udpeger en national koordinator, som er ansvarlig for at arrangere dens deltagelse i det europæiske år. Koordinatoren sikrer koordineringen af relevante aktiviteter på nationalt plan.</p>	<p>Koordinering på medlemsstatsplan</p> <p>Hver medlemsstat udpeger en koordinator, som er ansvarlig for at arrangere dens deltagelse i det europæiske år, med fuld respekt for den kompetence, der er tillagt de nationale, regionale og lokale forvaltningsniveauer. Koordinatoren sikrer koordineringen af relevante aktiviteter på medlemsstatsplan.</p>

Begrundelse

Ved udpegelsen af medlemsstaternes koordinatore bør der tages fuldt hensyn til føderale statsstrukturer og subnationale forvaltningsniveauer.

Bruxelles, den 12. oktober 2016.

Markku MARKKULA
Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg

UDTALELSER

REGIONSUDVALGET

119. PLENARFORSAMLING DEN 10., 11. OG 12. OKTOBER 2016

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Forenkling af de europæiske struktur- og investeringsfonde set i de lokale og regionale myndigheders perspektiv

(2017/C 088/04)

Ordfører: Petr Osvald (CZ/PES), medlem af byrådet i Plzeň**POLITISKE ANBEFALINGER**

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

1. Det Europæiske Regionsudvalg understreger, at ESI-fondene er et af de få EU-instrumenter, der har øjeblikkelig, konkret og mærkbar effekt på borgernes livskvalitet som følge af de hundredtusindvis af projekter, der gennemføres over alt i Europa, og at de derfor kan påvirke borgernes generelle holdning til EU positivt i en tid, hvor dets popularitet er dalende. Instrumentet bør derfor videreføres og videreudvikles i overensstemmelse med dets vigtigste målsætninger og principper. ESI-fondene, og navnlig samhørighedspolitikken, bør styrkes gennem en analyse- og forbedringsproces med fokus på effektivitet og værdiskabelse, både med hensyn til indfrielse af EU's målsætninger og Europa 2020-strategien og på andre områder, der er vigtige for borgernes tilværelse, hvilket vil fremme en positiv opfattelse af EU. Til det formål vil det være passende og vigtigt at forenkle procedurerne til gennemførelse af ESI-fondene og gøre dem mere smidige;
2. henleder opmærksomheden på, at procedurerne for benyttelse af ESI-fondene bliver mere komplicerede for hver ny programperiode og fra år til år. Udvalget hilser det derfor varmt velkommen, at Kommissionen på initiativ af EU-kommissæren for regionalpolitik, har indledt et seriøst arbejde for at forenkle fondene, og at Kommissionen har nedsat en gruppe på højt niveau og derudover inddraget andre relevante parter i debatten herom. RU bemærker i øvrigt, at gennemgangen med henblik på en forenkling ikke kun skal omfatte ESI-fondene, men alle finansieringsprogrammer og EU-politikker;
3. glæder sig over det tætte samarbejde med de nederlandske og slovakiske rådsformandskaber, idet der har været fælles drøftelser af konkrete tiltag til at forenkle gennemførelsen af ESI-fondene, og foreslår, at dette videreføres med de kommende rådsformandskaber og med henblik på debatten om den fremtidige samhørighedspolitik;
4. mener, at det i forbindelse med forenklingsprocessen er nødvendigt at konkretisere samhørighedspolitikken centrale formål og indhold, som er regionalpolitikken. Det understreger, at samhørighedspolitikken i den nuværende form fjerner sig mere og mere fra regionalpolitikken og i stigende grad benyttes til at løse problemer på nationalt niveau. Dette viser sig f.eks. derved, at de enkelte partnerskabsaftaler tager udgangspunkt i de nationale reformprogrammer. Derudover er samhørighedspolitikken underlagt en række betingelser, der skal opfyldes på nationalt niveau, og som de lokale og regionale myndigheder og andre støttemodtagere ikke har indflydelse på. Samhørighedspolitikken bliver stadig mere kompleks og kompliceret, hovedsagelig på grund af den manglende tillid mellem de forskellige politiske niveauer og forvaltningsniveauer. Denne kompleksitet bidrager til de voksende uligheder i regionernes udvikling;
5. gør opmærksom på, at RU repræsenterer lokale og regionale myndigheder, som kan optræde i forskellige led i kæden til gennemførelse af ESI-fondene, herunder som endelig støttemodtager, forvaltningsmyndighed eller berørt part. En klar følge af denne rolle, som spilles af de lokale og regionale myndigheder, er, at deres viden og forslag bør prioriteres under forenklingsprocessen;

6. mener, at hvis en forenklingsproces reelt skal være effektiv, kræver det aktiv deltagelse ikke kun af alle generaldirektorater i Kommissionen, der beskæftiger sig med programmering og opfølgning af ESI-fondene, herunder GD REGIO, GD EMPL, GD AGRI, GD MARE og GD COMP, men også af andre EU-institutioner og -organer (f.eks. revisionsmyndigheder). Systemet skal forenkles af hensyn til såvel støttemodtagerne som forvaltningsmyndighederne;

7. henstiller, at forenklingsprocessen specifikt rettes mod at mindske de administrative byrder, som påhviler gennemførelsesorganerne, og gøre hele processen med revision, indberetning og attestering af udgifter mindre kompleks. Regelsættet bør tilpasses proportionalt i forhold til projektets omfang og effektiviteten af gennemførelsessystemet i medlemsstaterne;

8. anbefaler, at forenklingsprocessen underlægges en systematisk tilgang, og vurderer derfor, at det vil være formålstjenligt at fastlægge en metode og indikatorer til måling af gennemførelsen og resultater. Det er derfor nødvendigt at skelne mellem to typer resultater: resultater, der giver mulighed for øjeblikkelig udnyttelse af viden og foreslåede løsninger, og resultater, der vil blive udnyttet i den følgende programperiode. For den indeværende programperiode er gennemgribende lovgivningsmæssige ændringer for at skabe retssikkerhed ikke realistiske, eftersom de operationelle programmer er ved at blive gennemført. Dog bør der træffes øjeblikkelige skridt med henblik på at ændre gennemførelsespraksis og ikkelovgivningsmæssige krav og på bedre samarbejde og mere effektive retningslinjer samt foretages mindre tilpasninger af de lovgivningsmæssige rammer for samhørighedspolitikken og den dertil knyttede lovgivning. Det anbefales desuden, at forenklingsprocessen struktureres efter temaer (transport, miljø osv.), fonde og deres indsatsområder (EFRU, ESF osv.), niveau (nationalt, regionalt, by, lokalt, bydel) og de berørte interessenter (offentlig, privat, NGO osv.). I forbindelse med denne proces bør der fokuseres på sammenhænge og indvirkninger både inden for og uden for denne struktur og lægges vægt på forenkling af de interinstitutionelle forbindelser mellem de forskellige myndighedsniveauer, der er inddraget i gennemførelsen;

9. foreslår, at koordineringen mellem de enkelte fonde og programmer forbedres på nationalt plan. Dette bør bl.a. realiseres ved hjælp af strategisk forvaltning og planlægning i programperioden med vægt på almindelige strategiske aktiviteter.

Grundlæggende spørgsmål og forenklingsparametre:

10. Det Europæiske Regionsudvalg understreger vigtigheden af at besvare følgende grundlæggende spørgsmål for at sikre gode resultater af den samlede forenklingsproces:

— Hvem har gavn af forenklingen?

RU mener, at målgruppen først og fremmest er slutmodtagerne og først derefter andre organer, der medvirker til gennemførelsen af ESI-fondene fra græsrodderne og op, begyndende med de lokale myndigheder, som har til opgave at varetage funktionen som gennemførelsesorgan og/eller formidlingsorgan under de operationelle programmer.

— Hvorfor forenkler vi — hvad er formålet?

RU mener, at det primære formål med forenklingen er at gøre det lettere at iværksætte og gennemføre kreative projekter, der bidrager til at styrke den territoriale udvikling, samhørighedsfølelsen i EU, konkurrenceevnen og livskvaliteten, og således på sigt bidrager til EU's samlede udvikling og realisering af Europa 2020-strategien. Forenklingen har ikke til formål at øge ESI-fondenes midler eller gøre det lettere at få del i dem, men derimod at øge effektiviteten og kreativiteten i projekterne og gøre dem lettere at udvikle og gennemføre samt reducere risikoen for modtagerne.

— Hvorfor er systemet blevet så kompliceret?

RU er af den opfattelse, at instrumentet er blevet tiltagende komplekst, fordi man har forsøgt at indarbejde konklusioner og iagttagelser fra specifikke sager i de generelle retningslinjer og modeller med det formål at ensrette systemet. Fokus på bekæmpelse af korruption og garanti for ubetinget gennemsigtighed udgør elementer, der har bidraget til kompleksiteten. RU mener, at der ikke er lagt tilstrækkeligt vægt på at undersøge de negative konsekvenser, som de forskellige tiltag og (velmente) interventioner kan have på det samlede system og på andre tiltag. Læren fra en sag kan ikke nødvendigvis overføres og ekstrapoleres til andre sager.

11. Forenkling er ikke:

— kun reduktion af antallet af sider i forordninger og retningslinjer.

Retningslinjer og forordninger bør formuleres klart, så de bliver forståelige og ikke på nogen måde lægger op til forskellige fortolkninger.

- færre beføjelser til Kommissionen og navnlig GD REGIO.

I mange tilfælde er det afgørende for at sikre en ensartet tilgang og fortolkning i hele Europa, at det generaldirektorat, som har ansvaret for en given fond tildeles en samlet kompetence til regulering for at undgå, at andre gennemførelsesniveauer anlægger andre ikkekoordinerede fortolkninger og tilgange. Mange af vanskelighederne skyldes netop manglende koordinering mellem de forskellige generaldirektorater og de andre EU-institutioner (GD COMP, revisionsmyndigheder osv.).

- udarbejdelse af flere standardiserede dokumenter og modeller.

Det bør undersøges, om de initiativer, der er igangsat på området de seneste år, reelt har bidraget til at øge effektiviteten, og foretages en evaluering af disse initiativer. Hvis vi ønsker at opnå en forenkling, er det nødvendigt at afskaffe retningslinjer og generelle modeller, som ikke giver nogen effektiviseringsgevinst, og at gøre gennemførelsen mere fri frem for at hæmme den.

12. Forenkling er:

- fastlæggelse af regler, der gennem anderledes og mere kreative projekter og tilgange gør det muligt at indfri overordnede målsætninger
- indførelse og anvendelse af princippet om gensidig tillid mellem de enkelte aktører gennem etablering af et ægte tillidsforhold mellem Kommissionen, medlemsstaterne og regionerne med henblik på forvaltning og kontrol med strukturfondene og bekæmpelse af svig
- genindførelse af større fleksibilitet for støttemodtagere og større råderum til gennemførelse på regionalt niveau med mulighed for at etablere en direkte forbindelse på det faglige plan og en øget kommunikation mellem Kommissionen og støttemodtagerne, hvis situationen ikke kan afklares på nationalt plan
- større fleksibilitet i forholdet til forvaltningsmyndigheder (nationale og regionale) og lokale myndigheder (støttemodtagere eller gennemførelsesorganer) og forenkling af revisionsreglerne og processen med revision, indberetning og attestering af udgifter
- større efterlevelse af proportionalitetsprincippet, så de administrative byrder bliver omvendt proportionelle ikke kun med det samlede projekts omfang, men også og især med det tildelte støttebeløb
- færre programmer ved eksempelvis at begrænse antallet af tematiske operationelle programmer og i stedet erstatte dem med ét integreret operationelt program
- ét enkelt metodologisk regelsæt, som fastlægger fælles regler for hele systemet. Videreudvikling af tekniske redskaber til brug for strategiske aktiviteter, som f.eks. databaser over strategier — et informationssystem indeholdende de respektive dokumenter, målsætninger, ansvarsområder og indikatorer
- udvidelse af overvågningssystemets virke med det mål at forenkle administrationen for projektansøgere
- udvikling og indførelse af andre værktøjer til udvikling af strategiske aktiviteter, f.eks. kvalitetsvurdering af strategier og deres gennemførelse, hierarki af strategier, opbygning af kapacitet til strategiske aktiviteter i offentlige forvaltninger
- udvikling og anvendelse af en ensartet terminologi for fondene;

13. understreger, at forenkling er en løbende proces, der ikke begrænser sig til gennemførelsen af udvalgte tiltag, en rapport eller en udtalelse;

14. advarer mod det forhold, at mange støttemodtagere i øjeblikket betragter støtte fra ESI-fondene som risikabel på grund af den manglende sikkerhed for ikke at blive ofre for »force majeure«, hvor den forventede støtte til et projekt annulleres eller forsinkes som følge af uenighed mellem deres medlemsstat og Kommissionen om eksempelvis manglende opfyldelse af betingelser eller fejl i gennemførelsessystemet. Og selv efter at projektmålene er indfriet, og projektet har skabt den forventede effekt, kan støtten blive reduceret eller forsinket på grund af forskellige mindre fejl, eller fordi der under projektets gennemførelse af objektive årsager er opstået ændringer. Derudover er der blandt en af mange risici en fare for, at en revisionsmyndigheds afgørelse vedrørende et andet projekt vil blive anvendt på dem med tilbagevirkende kraft. Alle disse faktorer påvirker viljen til at udnytte ESI-fondenes midler effektivt. Det er helt afgørende, at projektet og projektlederen igen får en central plads i samhørighedspolitikken, idet der må skabes gunstige vilkår for støttemodtagerne ved bl.a. at mindske de administrative byrder og begrænse projektledernes indberetninger til oplysninger om projektgennemførelsen, gøre forenkede omkostninger almindelige og sikre, at der ikke rejses tvivl herom under revisionen, og oplyse projektlederne om, hvilke dokumenter det er absolut nødvendigt at opbevare i papirform, og hvor længe de skal opbevares;

15. mener, at det ville være en stor forenkling, hvis der gjaldt samme regler for støtteberettigelse for alle EU-fonde. Det er imidlertid vigtigt, at ansvaret for at bestemme, hvilke omkostninger der er støtteberettigede forbliver på nationalt niveau, og der bør foretages en harmonisering i alle EU-medlemsstater;

16. foreslår, at en institution eller et organ, som allerede findes, får til opgave at være ombudsmandsinstitution for ESI-fondene, som støttemodtagere kan henvende sig til som sidste instans. På grund af den høje kompleksitet i systemet havner mange støttemodtagere, som bestræber sig på at gennemføre deres projekter med maksimal effekt, i paradoksale og problemfyldte situationer, som ud over at have katastrofale økonomiske og ikkematerielle konsekvenser for dem også bidrager væsentligt til offentlighedens negative opfattelse af ESI-fondene og af EU som helhed. Formålet med denne institution bør ikke kun være at sikre kommunikationen med GD REGIO, men også og især at håndtere problemer relateret til ESI-fondene på tværs af Kommissionen som helhed og de øvrige EU-organer. Der mangler en sådan institution på EU-niveau, men der er en række generaldirektorater og andre EU-organer, der håndterer disse problemer relateret til ESI-fondene. Der burde endvidere oprettes lignende institutioner i de medlemsstater, hvor de ikke allerede findes;

17. gentager endnu en gang, at det er vigtigt at undgå, at afgørelser får tilbagevirkende kraft. Nye beslutninger og ændringer i procedurer og retningslinjer bør ikke anvendes med tilbagevirkende kraft på andre projekter, heller ikke på uafsluttede projekter, hvor gennemførelsen er fremskreden. En sådan beslutning om manglende tilbagevirkende kraft kan træffes hurtigt og vil styrke støttemodtagernes juridiske sikkerhed;

18. anbefaler, at der i forbindelse med forenklingsprocessen gennemføres reformer for at sikre en større fleksibilitet, idet den stigende kompleksitet i processerne først og fremmest skyldes, at beslutninger vedrørende konkrete projekter indarbejdes i de generelle retningslinjer og direktiver. RU anbefaler til det formål, at der nedsættes en arbejdsgruppe bestående af eksperter i den praktiske gennemførelse af ESI-fondene, som får ansvaret for at fremlægge ændringsforslag og føre dialog med Kommissionen og de øvrige institutioner;

19. henleder opmærksomheden på de ofte forekommende tilfælde af uoverensstemmelse mellem EU's juridiske rammer for ESI-fondene og de enkelte landes lovgivning på områder, der ikke umiddelbart har sammenhæng hertil, f.eks. lovgivning om finanskontrol og om offentlige udbud, hvilket bevirker en fragmentering og forskellige tilgange i medlemsstaterne. Det anbefaler derfor, at EU-lovgivningen og EU-retningslinjerne for ESI-fondene får forrang frem for modstridende national eller EU-lovgivning, da ESI-fondene anvender EU-midler og ikke nationale midler, også i tilfælde af medfinansiering med nationale eller subnationale midler, for at undgå overregulering;

20. foreslår, at der sker en udbredelse af god praksis fra de lande og de programmer, som hidtil har været forbundet med ubetydelige eller lave fejlrat. Samtidig skal det sikres, at betingelserne er de samme for alle medlemsstater (selv om de nationale lovgivninger er forskellige). De forskellige territoriale enheder har i øjeblikket en ofte diametralt forskellig tilgang. Der er således situationer, hvor det, der i én medlemsstat anses for at være en korrekt og almindelig procedure, i en anden medlemsstat betragtes som en alvorlig uregelmæssighed. Ovenstående ændrer intet ved det faktum, at de administrative byrder bør afpasses efter projekternes størrelse, støttebeløbet og kvaliteten af gennemførelsesstrukturen;

21. understreger, at en vellykket forenklingsproces forudsætter en løsning på modsætningsforholdet mellem på den ene side tiltag til bekæmpelse af korruption og nedbringelse af fejlraten og på den anden side nedbringelse af den administrative byrde forbundet med ESI-fondene. Man bør genoverveje gennemførelses- og forvaltningsbestemmelserne, som skærer svig og utilsigtede fejl over én kam, hvilket giver sig udslag i mistillid mellem aktørerne og en uforholdsmæssig stor administrativ byrde for projektlederen. De forskellige tiltag, der gradvist indføres for at sikre gennemsigtighed og bekæmpe korruption og svig, gør det samlede system mærkbart mere komplekst. Disse tiltag bør efterkontrolleres for at identificere de tiltag, der har effekt i praksis, og dem, som primært komplicerer systemet og sætter ærlige støttemodtagere under mistanke på grund af ubetydelige fejl. Bekæmpelse af korruption må ikke resultere i, at alle støttemodtagere som udgangspunkt er under mistanke, men skal bygge på tillid, samarbejde og en klar ansvarsfordeling. Denne bekæmpelse skal bygge på grundlæggende moralbegreber og støttemodtagernes ansvarlighed over for de målsætninger, som de har forpligtet sig til at nå, og ikke på indførelse af rigide modeller baseret på konstaterede fejl, som ofte er ineffektive og skaber barrierer for andre støttemodtagere. Hvis der udelukkende fokuseres på krav og overholdelse af formelle tidsplaner, kan det i nogle tilfælde tværtimod føre til en utilsigtet eller fejlagtig anvendelse af finansieringen, helt strafrit.

Undersøgelse af problematiske aspekter:

22. Det Europæiske Regionsudvalg har efter en debat internt og med andre parter afdækket følgende primære problemområder, der skal løses:

Udbud:

23. Som det blev påvist under workshoppen om forenkling, påpeger repræsentanter fra en række lande, at offentlige udbud — selv om de ikke giver anledning til større problemer i visse medlemsstater — udgør et af de største problemer for gennemførelsen. Udvalget mener derfor, at der bør være klare regler i hele EU for offentlige udbud, der involverer finansiering fra ESI-fondene. Reglerne skal have forrang for de nationale lovgivninger på området. Da der primært er tale om EU-midler og ikke nationale midler bør udbuddene være underlagt regler gældende for hele Europa og ikke nationale regler. Desuden bør udbudsprocedurerne bidrage til at sikre, at resultaterne bliver så effektive som muligt, og derfor tillade en vis grad af smidighed for forskellige typer udbud, frem for at fastlægge rent formelle, bindende standardprocesser, der virker begrænsende for både den ordregivende myndighed og tilbudsgiverne. Bl.a. bør tærskelværdien for offentliggørelse på portalen for offentlige indkøb og i Den Europæiske Unions Tidende forhøjes.

24. Som det blev påvist under workshoppen om forenkling, påpeger repræsentanter fra en række lande, at — selv om offentlige udbud ikke giver anledning til større problemer i visse medlemsstater — er det nuværende system så kompliceret og risikofyldt, at mindre ordregivende myndigheder ikke selv er i stand til at udarbejde udbudsmaterialet, men må benytte ekstern konsulentbistand, samtidig med at de selv bærer ansvaret for eventuelle fejl. På den baggrund er der opstået en helt ny industri. Det virker paradoksalt, at der er eksempler på, at det er nødvendigt at lave et offentligt udbud for at finde en virksomhed, der kan udarbejde et udbudsmateriale.

25. Som det blev påvist under workshoppen om forenkling, påpeger repræsentanter for en række lande, at — selv om offentlige udbud ikke giver anledning til større problemer i visse medlemsstater — er hovedparten af de fejl, der begås i forbindelse med offentlige udbud, reelle misforståelser, der skyldes reglernes kompleksitet. Følgelig oplever projektlederne en stor frustration over efterfølgende revision i projektets fremskredne faser, hvor det ikke længere er muligt at korrigere fejl, og der heller ikke er mulighed for at bede om en foreløbig bindende afgørelse. Derfor foreslår udvalget, at revisionsrapporter og andre kontrolprocedurer ved offentlige udbud hovedsageligt udføres forudgående med det formål at forebygge fejl, som er meget hyppige på navnlig dette område og dermed mindske antallet af finansielle korrektioner.

26. Det skal ligeledes fremhæves, at lovgivningen om offentlige udbud er koncentreret om de ordregivende myndigheder, som straffes og retsforfølges for de mindste fejl, selvom det er et stort antal aftaler mellem tilbudsgiverne på markedet, der har størst skadelig indvirkning på resultaterne af offentlige udbud. Når det drejer sig om sektorer eller brancher, hvor markedet er stærkt monopoliseret, udfylder det nuværende system for offentlige udbud ofte ikke sin rolle og kan endda være kontraproduktivt. Det er en yderligere grund til, at hele systemet bør undersøges, og filosofien bag det bør gentænkes. Dette er navnlig tilfældet i små lande, hvor monopolisering af markedet er meget mere udtalt.

27. Det er vigtigt, at den nyligt offentliggjorte vejledning om udbudsprocedurer, der involverer midler fra ESI-fondene («Offentlige udbud — Vejledning»), straks revideres, da den henviser til de gamle direktiver og ikke til de nye udbudsdirektiver, der blev vedtaget i 2014 og trådte i kraft tidligere i år. I den henseende er det helt afgørende, at der foretages en ordentlig territorial konsekvensanalyse af den nye vejledning, som gør det muligt for lokale og regionale eksperter at fremkomme med direkte input. Dette lægges der op til i pakken om bedre regulering, hvori RU's rolle som en vigtig partner i evalueringen af de lokale og regionale konsekvenser af EU-forslag anerkendes.

Anvendelse af statsstøttere reglerne:

28. Statsstøtte er et spørgsmål, som gennem årene er blevet betydeligt mere kompliceret, og selv om der på det seneste er foretaget delvise forbedringer for visse programmets vedkommende, er situation fortsat meget kompliceret for støttemodtagere og forvaltningsmyndigheder. Der findes ikke aktuelt en klar og forståelig fortolkning af statsstøtte, og afgørelser træffes udelukkende på grundlag af ansøgninger og konklusioner. De nationale myndigheder, der skal foretage denne fortolkning, har ofte diametralt modsatte holdninger og er som regel uvillige til at udtale sig forpligtende og utvetydigt. I mange medlemsstater er disse myndigheder ikke en del af de strukturer, der gennemfører ESI-fondene, og de kan ikke pålægges et klart ansvar for deres udtalelser. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, at disse nationale myndigheder i sådanne lande bliver en del af de strukturer, der gennemfører fondene, og at de forpligtes til at afgive utvetydige udtalelser. Derudover kan aktører i den private sektor i nogle tilfælde på paradoksvis vis være mere gunstigt stillet end offentlige aktører, da der findes en række retningslinjer, regulativer og foranstaltninger, som de ikke er forpligtede til at følge. Selv om de offentlige aktører ikke optræder nær så hyppigt som konkurrerende økonomiske aktører, og deres aktiviteter ikke har til formål at skabe fortjeneste, bør de være underlagt de samme procedurer som aktører i den private sektor.

29. Derudover mangler der også konsekvens i anvendelsen af statsstøttere reglerne, idet programmer, der forvaltes centralt af Kommissionen (f.eks. Horisont 2020, Connecting Europe-faciliteten, Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer), er undtaget fra statsstøtteprocedurerne, hvorimod finansiering under samhørighedspolitikken ikke er undtaget. I forhold til statsstøtte indebærer det i praksis, at projekter ikke kun vurderes på deres indhold, men også ud fra om det er Kommissionen eller medlemsstaten, der godkender bevillingerne og finansieringskilden.

30. I den sammenhæng ønsker udvalget at henlede opmærksomheden på, at det grundlæggende formål med samhørighedspolitikken er at sikre lige vilkår for de mindst udviklede regioner ved at levere mere EU-finansiering og en større andel af medfinansiering. Man kan dog betragte samhørighedspolitikken som en tilsigtet skævvridning af markedet. Derfor er det RU's opfattelse, at statsstøtteprocedurerne på ingen måde må finde anvendelse for ESI-fondene.

31. Der bør være særlig fokus på statsstøtte inden for rammerne af programmerne for europæisk territorialt samarbejde. Helt generelt er der et misforhold mellem den indsats, der er nødvendig for at overholde statsstøttere reglerne, og risikoen for skævvridning af konkurrencen. Derudover fortolkes statsstøtte ofte forskelligt i medlemsstaterne, og dermed kan reglerne ikke anvendes med tilstrækkelig juridisk sikkerhed, og det forhindrer ofte gennemførelse af projekter af høj kvalitet. Et af de tiltag, der kan gennemføres på kort sigt for at forenkle ESI-fondene, er at undtage det europæiske territoriale samarbejde fra statsstøttere regleres anvendelsesområde, som det er tilfældet for Horisont 2020-programmet.

32. Der er også et problem med klarheden og forholdsmæssigheden. I betragtning af at der især på lokalt niveau kan være tale om små projekter, er det vigtigt, at bestemmelserne om undtagelse fra statsstøttere reglerne tydeliggøres. Som det er nu, er der ofte forvirring omkring, hvornår og hvordan bagatelbestemmelserne, tjenesteydelser af almen interesse, den generelle gruppefritagelse og retningslinjerne for regional statsstøtte finder anvendelse. Det Europæiske Regionsudvalg opfordrer til, at der allerede i indeværende programperiode udarbejdes en bedre, brugervenlig og konsolideret vejledning, og til, at de eksisterende bestemmelser forbedres og forenkles i forbindelse med den forestående revision af statsstøttere reglerne.

33. I betragtning af udviklingen i opfattelsen af, hvordan man definerer en virksomhed, bør støtteleftet hæves i overensstemmelse med bagatelbestemmelsen med det sigte at fremme beskæftigelse, innovation og iværksætteri i regionerne.

Kontrol og revision:

34. Manglen på ensartede revisionsmetoder på nationalt og europæisk plan er sandsynligvis den primære forhindring i proceduren for gennemførelse af ESI-fondene. Forvaltningsmyndighederne og de forskellige nationale og europæiske revisionsmyndigheder anlægger ofte forskellige fortolkninger af de samme regler, men har intet ansvar i forhold til de gennemførte revisioner. For projekter, der finansieres med midler fra ESI-fondene, bør der etableres et enkelt revisionssystem (en kvikskranke på nationalt eller EU-niveau), der formulerer bindende udtalelser, som det er ansvarlig for, også i spørgsmål om offentlige udbud. Den endelige støttemodtager bør ligeledes kunne anmode om en revision for at verificere, at gennemførelsen sker ifølge reglerne uden fremtidige risici, eller for at kunne foretage korrigerende tiltag. Dette kræver en mere fleksibel tilgang til dataudveksling og integrerede IT-løsninger såsom elektroniske formularer og databaser som en forudsætning for, at der kan etableres en kvikskranke, som reducerer arbejdet med at udfylde formularer for støttemodtagere og forvaltningsmyndigheder. Antallet af dokumenter, der skal skannes og uploades, vil kunne begrænses, hvis der i højere grad anvendes brugervenlige papirløse procedurer. Det bør derfor prioriteres at fremme IT-applikationer, som gør det muligt at søge oplysninger om støttemodtageren (ansatte, omsætning, overholdelse af skattemæssige og sociale forpligtelser osv.) direkte hos kilden. Dette forudsætter imidlertid en forudgående risikovurdering af, hvad og hvilke data der kan udveksles, og kræver endvidere, at Kommissionen og nationale og regionale revisionsinstanser samt Den Europæiske Revisionsret inddrages helt fra starten, og eventuel udarbejdelse af et fælles revisionsvademeccum, således at man undgår revisionsproblemer senere i forløbet. I øjeblikket opfattes revision som en undertrykkende håndhævelsesforanstaltning. Generelt vedrører revision kun projektforvaltningen og overholdelse af fastlagte procedurer, og alle afvigelser straffes hårdt, også selv om de er blevet foretaget for at øge effektiviteten i projekterne på grund af uforudseelige omstændigheder eller for at spare penge. Derfor foreslår RU, at revisorerne fokuserer på reel omkostningseffektivisering og tager eventuelle fejls reelle økonomiske omfang og den konkrete situation i betragtning (dvs. en højere grad af proportionalitet i revision). Forholdsmæssighed bør tages i betragtning ved inspektionerne og i håndhævelsesreglerne, således at der åbnes mulighed for større tolerance over for mindre overtrædelser. Vi bør bevæge os i retning af en mere forholdsmæssig (med færre kontroller af de mere effektive programmer og gennemførelsesorganer) og resultatbaseret tilgang til inspektionerne (så der kan foretages mere end en type inspektion ved ét besøg, hvilket er særligt vigtigt i forbindelse med programmer og tiltag, der får midler fra flere fonde) og en mere forholdsmæssig revision, hvor fokus er mindre på sanktioner og mere på forbedringer og sikring af, at samhørighedspolitikens resultater får bredere virkning. Revisorerne bør betragtes som en partner, der medvirker til problemløsning og fastlæggelse af de mest effektive metoder til at afdække og korrigerer fejl. Dette kræver en helt anden indstilling fra revisorerens side.

35. Forvaltnings- og revisionsmyndighederne bør arbejde side om side fra programmeringsfasen til afslutningen af programmerne, da dette er den eneste måde, hvorpå forskellige fortolkninger af de samme bestemmelser kan undgås. Et fælles kontrolsystem eller en fælles forståelse af kontrolsystemet bør være målet og forhindre, at samme aktivitet revideres flere gange, idet forskellige revisionsmyndigheder som hovedregel bør bygge på og supplere hinandens vurderinger. Med henblik derpå foreslår RU en udvidelse af anvendelsesområdet for den proportionale kontrol, der er fastlagt i artikel 148 i forordning (EU) nr. 1303/2013 om fælles bestemmelser, således at den ikke blot anvendes for revisionsmyndighedens og Kommissionens kontrol, men for alle typer af kontrol, herunder kontrol foretaget af forvaltnings- og atterteringsmyndigheder og Den Europæiske Revisionsret. Mere generelt bør nærhedsprincippet i højere grad anvendes i forbindelse med revision. EU-revisionen bør begrænse sig til overholdelse af bestemmelserne for ESI-fondene. Medlemsstaterne og forvaltningsmyndighederne bør have ansvaret for at efterprøve overholdelsen af nationale regler (herunder regler, der er baseret på EU lovgivningen). Dette nærhedsaspekt i revisionen bør være betinget af, at der er etableret et tillidsforhold mellem Kommissionen og den enkelte medlemsstat.

36. Udvalget foreslår endvidere, at tærsklen for, hvornår en transaktion ikke skal underkastes mere end én revision før fremlæggelse af de endelige udgifter, hæves med 50 %.

37. Når projekter omfatter flere partnere, er det uacceptabelt, at hele partnerskabet eller i ekstreme tilfælde hele programmet pålægges en finansiel korrektion på grund af uregelmæssigheder, der er konstateret hos en af partnere.

38. I visse medlemsstater fungerer klagesystemerne uden væsentlige problemer, mens systemerne i andre — på trods af at de er indført på baggrund af artikel 74, stk. 3, i forordning (EU) nr. 1303/2013, er meget forskellige og ikke altid opfylder deres rolle set fra støttemodtagerens perspektiv. Der bør derfor etableres ét enkelt, gennemskueligt og hurtigt arbejdende klagesystem på både medlemsstatsniveau (der hvor det endnu ikke eksisterer) og på EU-niveau. Dette system bør ikke kun anvendes på udført revision, men også vedrørende beslutninger på alle niveauer og områder (f.eks. statsstøtte).

Større reguleringsbyrde (overregulering):

39. Praksis med, at en medlemsstat fastlægger strengere minimumskrav end EU-lovgivningen ved gennemførelsen i national lovgivning, er angiveligt et problem forårsaget af medlemsstaterne og ikke Kommissionen. Men grunden til, at det forekommer, er, at Kommissionens forordninger og retningslinjer for gennemførelse skaber mulighed for at beskrive og ønsker at mindske dette problem mest muligt, er det nødvendigt at styrke Kommissionens rolle på området. Kommissionen må i sine forordninger og retningslinjer for gennemførelse helt tydeligt angive, hvilke krav der hverken kan lempes eller strammes. Dette gælder blandt andet også for offentlige udbud og revision. ESI-fondenes midler er EU-midler, og derfor bør det være EU og ikke medlemsstaterne, der fastlægger reglerne.

40. Den reguleringsmæssige byrde øges ligeledes, fordi retningslinjerne for gennemførelse i mange tilfælde først udarbejdes på EU-plan, når programmerne gennemføres. Det tvinger medlemsstaterne og forvaltningsmyndighederne til at udarbejde deres egne retningslinjer, der afviger fra dem, som Kommissionen efterfølgende fastlægger. Forordninger vedrørende ESI-fondene skal derfor udarbejdes samtidig med retningslinjerne og ikke efterfølgende for at beskrive og fortolke anvendelsen af de enkelte bestemmelser. Denne tilgang medfører ofte en forsinkelse på mere end et år i forbindelse med gennemførelsen af operationelle programmer og yderligere ændringer, som igen indvirker negativt på gennemførelsen af ESI-fondene. Retningslinjer og metoder bør reduceres væsentligt. Dertil kommer, at der bør lægges større vægt på klarhed og effektivitet end på volumen, så systemet ikke gøres mere komplekst og ineffektivt. De bør være entydige og ikke ændres under gennemførelsen. Retningslinjerne bør under ingen omstændigheder have tilbagevirkende kraft.

Programplanlægning og tematisk koncentration:

41. Et effektivt tiltag vil være at undersøge, på hvilket niveau programmer og temaer skal fastlægges. Aktuelt omfatter programmeringen alle gennemførelsesniveauer, helt ned til græsrodderne. Inden for rammerne af tematisk koncentration bør der derfor fastlægges overordnede målsætninger og en hovedindikator for, hvor effektivt de opfyldes. Forvaltningsmyndighederne bør sikres et vist råderum med hensyn til at fastlægge de aktiviteter, der sikrer opfyldelse af målsætningerne i de forskellige regioner, således at der i højere grad kan tages hensyn til regionernes behov, alt efter deres særlige forhold og de udfordringer, de står over for. Hvis målsætningen er at øge beskæftigelsen, bør der gives et vist råderum med hensyn til at vælge de mest egnede midler. I nogle regioner kan det alt efter deres niveau være aktiviteter inden for forskning, der vil bidrage mest effektivt til at opfylde målsætningerne, og i andre regioner kan det være turisme. Især fremme af det grænseoverskridende samarbejde, hvis mål er integration af regionerne hen over grænserne, bør tage hensyn til den pågældende grænseoverskridende regions særlige behov og dermed gøre det muligt at støtte vigtige aktiviteter ud over de tematiske mål i Europa 2020-strategien. Af eksempler kan nævnes fonde til finansiering af mindre projekter, som yder støtte til mellemfolkelige initiativer, turisme og manglende transportforbindelser. Generelt bør det overvejes, om det europæiske territoriale samarbejde skal være omfattet af alle de betingelser, der gælder for ESI-fondene. Der bør være garanti for, at de finansielle bevillinger ikke sættes ned.

42. Der bør ligeledes indbygges en vis fleksibilitet i programmerne, så de kan tilpasses nye situationer og den hastige teknologiske udvikling. Det skal være en reel fleksibilitet, således at processen for at ændre et program bliver enkel og afgrænset. Hvis der eksempelvis stilles krav om en fornyet strategisk miljøvurdering, vil programmet ikke reelt være fleksibelt. I ovenstående tilfælde bør det f.eks. kun være nødvendigt at overveje en strategisk miljøvurdering, hvis en programomlægning er forbundet med specifikke målsætninger med en betydelig miljøpåvirkning, som allerede er identificeret.

43. Med forordning (EU) nr. 1303/2013 blev der indført to instrumenter møntet på en integreret territorial tilgang, nemlig de integrerede territoriale investeringer og de fælles handlingsplaner, som skal give mulighed for en integreret udvikling af et bestemt område eller en region. Medlemsstaterne har imidlertid kun fået meget lidt opbakning fra Kommissionen til at anvende instrumenterne, ikke mindst fordi Kommissionen i de delegerede retsakter og gennemførelsesretsakterne har defineret disse på en temmelig vag og kompleks måde. En bedre gennemførelse af de to instrumenter vil føre til:

- en partnerskabstilgang til udformningen af udviklingspolitikken for de enkelte områder
- en effektiv gennemførelse af foranstaltninger efter bottom-up-princippet samt synergier, der er lettere at realisere i et mindre subnationalt område

- et yderligere grundlag for direkte godkendelse af et integreret projekt samt direkte tildeling af midler takket være en klarere definition af formålet med og baggrunden for de enkelte elementer i den integrerede tilgang og
- en mere effektiv opfyldelse af samhørighedspolitikens mål.

44. Hvis der er tale om integrerede territoriale investeringer (ITI), skal der etableres forvaltningsstrukturer, som slet ikke står i forhold til de beløb, som instrumentet råder over. Derudover fungerer antallet af særskilte regler, som skal overholdes for hver fond, og som ofte forvaltes af forskellige forvaltningsmyndigheder, som understreget i RU's udtalelse om lokaludvikling styret af lokalsamfundet, som en hæmsko for lokalsamfundsstyret lokaludvikling uden for rammerne af ELFUL. Konsekvensen er, at disse stærkt innovative redskaber for integreret lokaludvikling kun er blevet brugt i begrænset omfang. Nødvendigheden af at etablere sådanne strukturer fordyrer ikke alene forvaltningen af instrumentet uforholdsmæssigt og belaster aktørerne, men vil også gøre projekterne væsentligt mere komplicerede og langsigtede at gennemføre.

45. Den omstændighed, at reglerne for samhørighedspolitikken ændres hvert syvende år eller endda oftere ikke har bidraget til at forenkle samhørighedspolitikken, men har snarere haft den modsatte virkning. En lovgivningsmæssig ramme, der omfatter flere støtteperioder, kræver imidlertid, at der først gennemføres en gennemgribende forenkling. Mindre, hensigtsmæssige ændringer i samhørighedspolitikens gennemførelsessystem er altid mulige og ønskelige, men større ændringer bør foretages mindre hyppigt og forberedes i god tid. Virkningerne af disse ændringer bør undersøges på forhånd og bør i overensstemmelse med partnerskabsprincippet drøftes med de berørte parter, dvs. ikke kun medlemsstaterne, men også de lokale og regionale myndigheder, som repræsenteres af Regionsudvalget.

Finansielle instrumenter:

46. Brugen af finansielle instrumenter indtager en vigtig funktion med hensyn til at forstærke ESI-programmernes løftestangeffekt og kombinere midler fra ESI-fondene og EFSI. Der er dog et uopsætteligt behov for at forenkle strukturen, indberetningskravene og revisionsbestemmelserne for de finansielle instrumenter under ESI-fondene, som det for nylig blev sagt på den fælles workshop om emnet med det slovakiske rådsformandskab ⁽¹⁾.

47. RU henstiller, at Kommissionen undersøger, hvorfor de finansielle standardinstrumenter, der findes, hidtil ikke har været anvendt i de fleste medlemsstater.

48. Det noterer sig konklusionerne i Revisionsrettens nyligt offentliggjorte rapport »Implementing the EU budget through financial instruments — lessons to be learnt from the 2007-2013 programme period« og opfordrer Revisionsretten til også at analysere gennemførelsen af de finansielle instrumenter i den indeværende finansieringsperiode.

Afsluttende anbefalinger:

49. Det Europæiske Regionsudvalg noterer sig den nylige offentliggørelse af forordningen kaldet omnibusforordningen ⁽²⁾, som også indeholder ændringer til forordningerne vedrørende ESI-fondene, navnlig for så vidt angår forenklingen af brugen af finansielle instrumenter og forenklede omkostningsordninger i programmerne for ESI-fondene;

- understreger, at denne udtalelse ikke kan give en fuldstændig vurdering af de foreslåede ændringer i omnibusforordningen og de positive virkninger, de kan få for modtagerne og de lokale og regionale myndigheder, som gennemfører ESI-fondene;
- understreger behovet for at foretage en undersøgelse af disse virkninger og sikre sig, at ændringerne medfører en reel forenkling for de endelige støttemodtagere og de offentlige myndigheder, der er ansvarlige for gennemførelsen af fondene på lokalt og regionalt niveau, og ikke skaber yderligere komplikationer i forhold til den aktuelle situation;
- præciserer, at omnibusforordningen ikke kan undersøges isoleret. Dens virkninger bør undersøges og vurderes på baggrund af andre EU-politikker og nationale lovgivninger, der i betydelig grad kan influere på, om gennemførelsen af den bliver en succes, og hvordan den vil virke på lokalt niveau; opfordrer til en hurtig vedtagelsesprocedure for de foreslåede ændringer i omnibusforordningen for at sikre en umiddelbar virkning i den nuværende støtteperiode med henblik på en bedre gennemførelse af programmerne under ESI-fondene;

⁽¹⁾ I kølvandet på Rådets konklusioner (Almindelige anliggender) af 18. november 2015 arrangerede RU tre workshops om forenkling af samhørighedspolitikken i samarbejde med de nederlandske og slovakiske rådsformandskaber. Yderligere information kan findes her: <http://cor.europa.eu/en/takepart/Pages/simplification-documents.aspx>

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning COM(2016) 605 final — 2016/0282 (COD).

50. foreslår, at Kommissionen med henblik på forenkling indsamler og overvåger projekter, der har været præget af »dårlig praksis«. Dette ville kunne underbygge behovet for at forenkle og omlægge metoderne og supplere udvekslingen af god praksis i gennemførelsen af ESI-fondene. I lyset af RU-medlemmernes praktiske erfaringer bør RU spille en central rolle i denne proces;

51. påpeger, at Kommissionen først offentliggjorde basisdokumenterne for de enkelte fonde i støtteperioden 2014-2020 så sent, at det var umuligt at påbegynde gennemførelsen fra starten af programmeringsperioden. Der opstod lange ventetider og problemer med koordineringen af de enkelte operationelle programmer. I fremtiden bør dokumenterne offentliggøres rettidigt og samtidigt;

52. gentager, at der findes praktiske værktøjer, som kunne bidrage til at sikre en effektiv forenkling af forvaltningen af ESI-fondene. Standardiserede procedurer, udbredt anvendelse af IT-værktøjer og e-forvaltning udgør grundlæggende elementer i den generelle anvendelse af disse fonde. Det er endvidere blandt andet vigtigt at fortsætte fremskridtene i brugen af standardomkostninger, som gør det muligt at fjerne administrative byrder og forenkle rapporter og kontroller, hvorved støttemodtagerne og de myndigheder, der er involveret i forvaltningen af midlerne, kan blive sparet for yderligere bureaukrati;

53. bemærker, at en større vilje til at anvende princippet om partnerskab med lokale og regionale myndigheder ved tilpasning og gennemførelse af ESI-fondene vil give Kommissionen mulighed for at indhente vigtig information, der på afgørende vis kan bidrage til forenkling og forøgelse af effektiviteten i gennemførelsesprocessen.

Bruxelles, den 11. oktober 2016.

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Statsstøtte og tjenesteydelser af almen økonomisk interesse

(2017/C 088/05)

Ordfører: Markus Töns (DE/PES), medlem af landdagen i Nordrhein-Westfalen

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

Generelle bemærkninger

1. Det Europæiske Regionsudvalg henviser med denne initiativudtalelse til følgende af Kommissionens initiativer: i) Kommissionens meddelelse om begrebet statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF ⁽¹⁾; ii) høringsproceduren om forslaget om udvidelse af den generelle gruppefritagelsesforordning ⁽²⁾, ifølge hvilken specifik investeringsstøtte til havne og lufthavne bør undtages fra den tidligere støtteordningskontrol foretaget af Kommissionen; iii) Kommissionens påtænkte evaluering af »Almunia-pakken« samt revisionen af den udløbende forordning om de minimis-støtten ved tjenesteydelser af almen økonomisk interesse;

2. bekræfter, at de europæiske støtteordninger for tjenesteydelser af almen økonomisk interesse ikke kun kan begrænses på grundlag af principperne om konkurrence. Også det store spillerum, som er tillagt medlemsstaterne til fastlæggelse af, hvad en tjenesteydelse af almen økonomisk interesse er, samt principperne om kommunalt og regionalt selvstyre, den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed og neutralitet over for ejendomsret i medlemsstaterne bør tages i betragtning i fuldt omfang (artikel 3 i TEU, artikel 14, 106, 345 i TEUF og protokol nr. 26). Tjenesteydelser af almen økonomisk interesse skal afspejle forskellene angående behov, brugernes præferencer og offentlige kontrakter, som kan forekomme som følge af forskellige geografiske forhold, sociale eller kulturelle situationer og demokratiske processer i medlemsstaterne. Regionsudvalget minder om, at der kun må foretages en statsstøttekontrol, når en national, regional eller lokal regulering eller finansiering af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse har grænseoverskridende virkninger, eller virkninger som er relevante for det indre marked;

3. understreger tjenesteydelser af almen økonomisk interessens fremtrædende rolle for vækst og beskæftigelse samt det forhold, at tjenesteydelser af almen økonomisk interesse ofte skaber en forudsætning for yderligere offentlige og private investeringer. Tjenesteydelser af almen økonomisk interesse skal derfor også ses i forhold til den europæiske investeringsdagsorden. I den forbindelse henledes opmærksomheden på Kommissionens årlige vækstundersøgelse 2016, i henhold til hvilken det er »afgørende, at medlemsstaterne fremmer sociale investeringer mere generelt, bl.a. inden for sundhed, børnepasning, støtte til bolig og rehabilitering for at styrke menneskers nuværende og fremtidige arbejdsmarkeds- og omstillingsparathed [...] På sigt giver sociale investeringer et økonomisk og samfundsmæssigt afkast med hensyn til beskæftigelsesudsigter, arbejdsindkomst og produktivitet, forebyggelse af fattigdom og styrkelse af den sociale samhørighed«;

4. kræver derfor yderligere overvejelser om at støtte tjenesteydelser af almen økonomisk interesse gennem europæiske støttemidler i overensstemmelse med lovgivningen om statsstøtte. F.eks. bør anvendelsen af reglerne om statsstøtte forenkles yderligere, bl.a. gennem indførelse af en retlig formodning om støtteoverensstemmelse ved finansiering fra ESI-fondene, der er knyttet til enkle kriterier som overensstemmelse med godkendte operationelle programmer. Forskelsbehandlingen af direkte administrerede EU-fonde, såsom EFSI og Horisont 2020, og ESI-fondene hvad angår reglerne for statsstøtte er ikke retfærdiggjort, forøger det administrative arbejde og hæmmer synergier mellem fondene, hvilket ellers er et mål for Kommissionen;

5. beklager, at Kommissionen fortsat nægter at anvende artikel 14 i TEUF som retsgrundlag i forbindelse med statsstøttereglerne for tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, hvilket ville sikre en korrekt lovgivningsprocedure og dermed øget retssikkerhed og demokratisk legitimitet;

⁽¹⁾ Jf. meddelelse af 19.5.2016: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/notice_aid_en.html

⁽²⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-622_en.htm

6. konstaterer, at den europæiske retlige ramme for statsstøtte til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse er blevet for omfattende, for detaljeret og uoverskuelig på grund af de komplekse forhold, forskellige begrebslige udlægninger og mangeårige tilpasninger. Den administrative byrde for støttetildelende offentlige myndigheder og for virksomheder bør reduceres yderligere, og Kommissionens ressourcer bør fokusere på gennemførelsen af reglerne om støtte i de tilfælde, som har den største indvirkning på det indre marked. Regionsudvalget fremhæver desuden, at de komplekse regler ligeledes kan medføre, at der ikke er tilstrækkelig kendskab til dem, så fritagelsesmulighederne for tjenesteydelser af almen økonomisk interesse ikke udnyttes. Regionsudvalget tilskynder derfor Kommissionen til at stramme op på de mange sekundærrets- og bløde lovgivningstekster på støtteområdet (forordninger, meddelelser, retningslinjer) og kombinere dem, hvor det er muligt;

7. gentager sin principielle modstand mod inddragelsen af yderligere kvalitets- og effektivitetssynspunkter fra Kommissionen i forenelighedsvurderingen ved finansieringen af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse. Kvalitets- og effektivitetskriterier, som yderligere indskrænker de lokale og regionale støttegiveres skønsbeføjelser, hører i princippet ikke ind under Kommissionens ansvarsområde som defineret i TEUF-traktatens konkurrencekapitel. Afgørelser om kvalitet og effektivitet bør fortsat træffes af de lokale og regionale myndigheder ⁽³⁾;

8. understreger, at EU's handelsaftaler ikke omfatter EU's, medlemsstaternes og deres lokale myndigheders ret til selv at regulere, sikre eller understøtte tjenesteydelser. Regionsudvalget forventer, at garantierne fra Kommissionen i forbindelse med forhandlingerne om TTIP-aftalerne ligeledes er gældende for alle andre forhandlinger om handelsaftaler, og at der ikke foretages nogen begrænsning af staternes mulighed for at indføre eller bibeholde regler, hvormed den høje kvalitet i tjenesteydelserne skal sikres og vigtige mål af almen offentlig interesse skal beskyttes som bl.a. sundhedsbeskyttelse, offentlig sikkerhed eller miljøbeskyttelse, så der ikke forpligtes til privatisering af tjenesteydelser, og så den offentlige sektor kan udbygge sit eksisterende udbud af offentlige tjenesteydelser, og at der kan tilbydes offentlige tjenesteydelser, som hidtil er blevet varetaget af private udbydere ⁽⁴⁾;

9. gentager på baggrund af den tætte forbindelse mellem tjenesteydelser af almen økonomisk interesse og offentlige investeringer sin bekymring over, at Eurostats nye regnskabsstandard, ENS 2010, der blev indført i september 2014, ikke skelner mellem offentlige udgifter og investeringer. I visse medlemsstater medfører gennemførelsen af disse standarder i national ret desuden, at lokale og regionale myndigheder forpligtes til at anvende beløbslofter for offentlige investeringer pr. år og pr. indbygger. Desuden hæmmer disse beløbslofter også de lokale og regionale myndigheder, som råder over hensættelser, med hvilke de kunne påbegynde omfattende investeringsprojekter med relation til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse. Derfor opfordres Kommissionen til at udarbejde en rapport om indførelsen af ENS 2010 ⁽⁵⁾.

Meddelelse om begrebet statsstøtte ⁽⁶⁾

10. Det Europæiske Regionsudvalg gør opmærksom på, at kompetencen til at definere en aktivitet som »tjenesteydelse af almen økonomisk interesse«, som følge af de etablerede kulturelle og politiske strukturer og set i lyset af behovet for fortsat udvikling af disse aktiviteter ligger hos medlemsstaterne, og at de lokale og regionale myndigheder på fuldstændig selvstændig vis kan afgøre, hvilke tjenesteydelser de anser for at være af almen økonomisk interesse;

11. glæder sig over, at Kommissionen den 19. maj 2016, to år efter høringsproceduren i 1. halvår 2014 vedrørende begrebet statsstøtte i henhold til TEUF artikel 107, stk. 1, offentliggjorde sin meddelelse, som præciserer anvendelsesområdet for EU's statsstøtteregler. Det Europæiske Regionsudvalg anerkender Kommissionens hensigt om, at Kommissionens ressourcer skal koncentreres om at sikre, at statsstøttereglerne anvendes i de sager, som har størst indvirkning på det indre marked. Det bemærker dog, at meddelelsen blot indeholder en fortolkning af begrebet statsstøtte på hver enkelt af de områder, hvor der allerede er en retspraksis ved EU-Domstolen. Det stiller derfor spørgsmålet, om denne tilgang ikke er for restriktiv og i modstrid med forskellige dynamiske udviklingstendenser inden for offentlige investeringer, f.eks. i forbindelse med beskatning og udviklingen af nye sociale tjenesteydelser;

⁽³⁾ Se punkt 29, Regionsudvalgets udtalelse af 30. november 2012 vedrørende »Modernisering af EU's statsstøttepolitik«.

⁽⁴⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-4646_da.htm

⁽⁵⁾ Se punkt 20, Regionsudvalgets udtalelse af 3.12.2014: »Fremme af kvaliteten af de offentlige investeringer på områder, der er omfattet af EU's aktion« — BUDG-V-009.

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2014_state_aid_notion/index_en.html

12. udtrykker tilfredshed med den i meddelelsen bekræftede begrænsning af begrebet »negativ påvirkning af samhandelen indenfor EU«. På baggrund af syv domsafsigelser i individuelle sager af 29.4.2015⁽⁷⁾ og i overensstemmelse med henstillingen i det oprindelige forslag til RU-udtalelse, vil støtten til lokal infrastruktur eller lokale tjenesteydelser, som vil have meget begrænset indvirkning på andre medlemsstater og kun marginal indvirkning på grænsoverskridende investeringer, fremover skulle betragtes som faldende uden for anvendelsesområdet for EU-reglerne for statsstøtte⁽⁸⁾;

13. noterer sig Kommissionens synspunkt om, at offentlige investeringer til anlæg eller modernisering af infrastrukturer ikke udgør statsstøtte, hvis de pågældende infrastrukturer ikke konkurrerer direkte med andre infrastrukturer af samme type. Regionsudvalget er dog uenig med Kommissionens unuancerede opfattelse af, at dette normalt gælder inden for vej- og jernbaneinfrastrukturer, sejlads ad indre vandveje, vandforsyning og kloakering, men ikke på områder som energi, bredbånd, lufthavne eller havne;

14. ser med tilfredshed på præciseringen af, at offentlige midler til visse kulturelle aktiviteter, der ikke er af kommerciel karakter, men er gratis eller tilgængelige for offentligheden for et beløb, der dækker op til 50 % af omkostningerne, ikke er omfattet af statsstøttereglerne. Dette vil væsentligt reducere den store revisionsbyrde hos de kommunale og regionale myndigheder på trods af den stadig påkrævede revision af individuelle sager og føre til større retssikkerhed i håndteringen af den offentlige kulturstøtte;

15. forventer derfor en afklaring fra Kommissionen om, at der ikke foreligger en trussel om negativ påvirkning af samhandelen i forbindelse med en lokal tjenesteydelse, og forventer endvidere, at det vil være klageren og/eller Kommissionen, der skal påvise, at samhandelen mellem medlemsstaterne bliver eller vil kunne blive påvirket negativt;

16. forventer, at de lokale og regionale myndigheder i fremtiden vil kunne træffe retssikre beslutninger om, hvornår de kan yde støtte i overensstemmelse med reglerne;

17. modsætter sig i forbindelse med den i april 2016 præsenterede »Handlingsplan på vej mod et fælles europæisk momsområde«, som Regionsudvalget behandler i en særskilt udtalelse, en begrænsning af momsfritagelsen for aktiviteter i tilknytning til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse.

Den generelle gruppefritagelsesforordning

18. Det Europæiske Regionsudvalg fremhæver nytteværdien af praktiske retningslinjer for den aktuelle generelle gruppefritagelsesforordning⁽⁹⁾, som sammenfatter spørgsmål fra nationale myndigheder og svar fra Kommissionen, omend det kan konstateres, at disse svar ikke altid formår fuldt ud at opklare medlemsstaternes tvivlspørgsmål vedrørende fortolkningen;

19. bifalder Kommissionens initiativ til en første høring, som er åben frem til 30.5.2016, om en ny gennemgang af den generelle gruppefritagelsesforordning⁽¹⁰⁾ med det formål at fritage støtte til havne- og lufthavnsinfrastruktur fra kravet om anmeldelse, da den administrative byrde for offentlige myndigheder og de endelige støttemodtagere kan reduceres yderligere, jo større anvendelsesområdet for den generelle gruppefritagelsesforordning er;

20. bemærker imidlertid, at der for så vidt angår havne ikke findes et tidligere retsgrundlag vedrørende forenelighedskriterierne for investeringsstøtte, som kunne have gjort det muligt for Kommissionen at udarbejde en opgørelse på et mere sikkert retsgrundlag, og opfordrer derfor Kommissionen til at undersøge nærmere, om der har været givet statsstøtte eller ej og i den forbindelse både se på typen af investeringer og havnenes størrelse samt tage hensyn til den særlige måde, havnene er organiseret på i de enkelte medlemsstater, bl.a. i betragtning af deres offentlige opgave;

21. gør opmærksom på, at mange foranstaltninger truffet af medlemsstaterne i forhold til havne ved indre vandveje ikke kan udgøre statsstøtte, da støttemodtageren ikke udfører en økonomisk aktivitet, eller fordi foranstaltningerne ikke påvirker handelen mellem medlemsstaterne. Under visse omstændigheder kan dette være tilfældet ved støtte til udelukkende lokal, intern havneinfrastruktur eller til infrastruktur i indenlandske havne, der ikke har direkte adgang til havet, og derfor ikke muliggør handel med eller forbindelse ad vandvejen til andre medlemsstater og heller ikke fordrejer konkurrencen;

⁽⁷⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4889_en.htm vedrørende offentlige sygehuse i Hradec Králové/CZ (SA.37432), Medizinisches Versorgungszentrum Durmersheim/DE (SA.37904), Städtische Projektgesellschaft »Wirtschaftsbüro Gaarden« (Kiel)/DE (SA.33149), Landgrafen-Klinik/DE (SA.38035), investeringsstøtte til havnen i Lauwersoog/NL (SA.39403), Glenmore Lodge/UK (SA.37963), en af medlemmerne ejet golfklub/UK (SA.38208).

⁽⁸⁾ Se punkt 196 og 197 i Kommissionens meddelelse om statsstøttebegrebet i artikel 107, stk. 1, i TEUF.

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/practical_guide_gber_en.pdf

⁽¹⁰⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2016_gber_review/index_en.html

22. opfordrer til, at driftsstøtte til havne eller i det mindste til bestemte kategorier af havne medtages i den generelle gruppefritagelsesforordning i tråd med kravet vedrørende visse lufthavne (se punkt 28);

23. udtrykker sin bekymring over, at når havneinfrastruktur først er indsat i den generelle gruppefritagelsesforordning, vil der skulle foretages en yderst indviklet vurdering, hvis resultater er usikre, af ethvert offentligt indgreb, der falder ind under definitionen af statsstøtte og ikke er omfattet af en fritagelse med henblik på en eventuel direkte godkendelse på grundlag af traktaten. Det opfordrer derfor Kommissionen til at foreslå vedtagelse af specifikke retningslinjer for denne type støtte, hvis fritagelsestærsklen er overskredet;

24. støtter i forbindelse med behandlingen af investeringsstøtte til regionale lufthavne udtrykkeligt Kommissionens tilgang: »Det er ikke hensigtsmæssigt at indføre en anmeldelsestærskel udtrykt ved et støttebeløb, idet en støtteforanstaltningens virkning for konkurrencen hovedsageligt afhænger af lufthavnens størrelse og ikke af investeringsbeløbet«;

25. forventer af Kommissionen, at den ved »definition af begreber for støtte til regionale lufthavne« sikrer en tilpasning til eksisterende EU-lovgivning;

26. bekræfter sin tidligere holdning om, at Kommissionen bør koncentrere sig om større lufthavne, og at statsstøtteordninger for mindre lufthavne med en gennemsnitlig trafikmængde på under 300 000 passagerer pr. år ikke bør falde ind under anvendelsesområdet for statsstøtte, da de ikke ville kunne have nogen nævneværdig indflydelse på handelen mellem medlemsstaterne, da disse lufthavne ikke strukturelt er i stand til at dække kapital- og driftsomkostninger⁽¹¹⁾, og fordi statsstøtte er beregnet til offentlig støtte til udvikling af en sikker og økonomisk bæredygtig luftfartsinfrastruktur i utilstrækkeligt dækkede områder⁽¹²⁾. Dette bør naturligvis ledsages af en betydelig forhøjelse af tærsklen for fritagelse af støtte til lufthavne som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse (hvilket pt. er fastsat til 200 000 passagerer pr. år), således at den igen kommer til at ligge på det niveau, der var gældende før vedtagelsen af den såkaldte »Almuniapakke« om tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, nemlig 1 mio. passagerer pr. år. En forudsætning for en sådan tilpasning må dog være, at der ikke kan sikres rimelige transportforbindelser på anden måde;

27. udtrykker tvivl om, hvorvidt mindre lufthavne selv kan finansiere en minimumssats på 25 % af investeringsstøtten. Regionsudvalget opfordrer i den forbindelse Kommissionen til at tage hensyn til, at denne støtte som regel ikke har til formål at opnå en stigning i kapaciteten, men for det meste er relateret til infrastrukturbehov;

28. kræver, at fritagelse af støtte til lufthavne også medtages i den generelle gruppefritagelsesforordning, da Kommissionens luftfartsretningslinjer for støtte (retningslinjerne fra 2014, punkt 112 ff.) indeholder klare bestemmelser, f. eks. vedrørende beregningen af oprindelige finansieringskløfter, som også kan opfyldes via en fritagelse;

29. finder det nødvendigt at tilpasse de eksisterende bestemmelser i forbindelse med havne og lufthavne til forholdene i regionerne i den yderste periferi, både hvad investeringsstøtte og driftsstøtte angår, på grund af de vanskelige adgangsforhold, som gør sig gældende i disse regioner, og deres fuldstændige afhængighed af luft- og søfartssektoren, som er det eneste holdbare transportalternativ i disse isolerede områder;

30. anbefaler i forbindelse med investeringsstøtte og støtte til driftsaktiviteter inden for kultur og til bevarelse af kulturarven en forhøjelse af tærskelværdien på 100 % i stedet for en forhøjelse på kun 50 %, som foreslås for en revideret generel gruppefritagelsesforordning (som foreslået af Kommissionen: fra 100 til 150 mio. EUR pr. projekt og fra 50 til 75 mio. EUR pr. virksomhed pr. år). Det opfordrer til en større tilpasning af bestemmelserne og præmisserne i den generelle gruppefritagelsesforordning til ordlyden af statsstøttemeddelelsen, eftersom der med meddelelsen er blevet foretaget nogle grundlæggende præciseringer, der er blevet mødt med tilfredshed af medlemsstaterne, men som ikke har den samme bindende virkning som en direkte anvendelig forordning som den generelle gruppefritagelsesforordning;

31. beder som en konsekvens af anbefalingen i det foregående punkt vedrørende en forhøjelse af tærskelværdien om, at tærsklen, hvorunder metoden til beregning af statsstøtte i form af investeringsstøtte og driftsstøtte til kultur og bevarelse af kulturarven efter artikel 53, stk. 8, i forordning (EU) nr. 651/2014 kan finde anvendelse, forhøjes fra 1 til 2 millioner EUR, således at støtteintensiteten kan ligge på 80 % af de støtteberettigede omkostninger (som alternativ til beregningsmetoden i artikel 53, stk. 6 og 7) i forordning (EU) nr. 651/2014;

⁽¹¹⁾ Regionsudvalgets udtalelse »EU-retningslinjer for statsstøtte til lufthavne og luftfartsselskaber« af 28. november 2013, COTER-V-043.

⁽¹²⁾ Se Kommissionens beslutning angående lufthavnen Angoulême, 23.7.2014: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-498_en.htm

32. opfordrer Kommissionen til at præcisere statussen for statslig investeringsstøtte til infrastrukturforanstaltninger i en revideret generel gruppefritagelsesforordning. På grundlag af afgørelsen Propapier/Eisenhüttenstadt af 1. oktober 2014 ⁽¹³⁾ bør det i forbindelse med generelle infrastrukturforanstaltninger altid overvejes, om den positive virkning af støtten på den regionale udvikling ikke opvejer den negative indvirkning på konkurrencen;

33. forventer en ensartet behandling af sports- og multifunktionel infrastruktur i den reviderede generelle gruppefritagelsesforordning, således at også driftsstøtte til multifunktionel infrastruktur på op til 2 mio. EUR om året pr. infrastruktur fritages.

Tjenesteydelser af almen økonomisk interesse

34. Det Europæiske Regionsudvalg opfordrer til en dynamisk udvidelse af begrebet tjenesteydelser af almen økonomisk interesse. Nye sociale tjenesteydelser, som f.eks. sociale tjenesteydelser, der opstår som følge af den første modtagelse eller integration af flygtninge og migranter, eller den digitale infrastruktur i regioner, hvor der kan konstateres markedssvigt, som det f.eks. er tilfældet i regioner, der oplever demografiske udfordringer, kan som følge af behovet for en fuldstændig forsyning af borgerne betragtes som en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse. Også fremtidige, nye udviklinger bør regelmæssigt være genstand for en fyldestgørende evaluering og bør på medlemsstatsniveau også kunne anses for at være en tjenesteydelse af almen økonomisk interesse, såfremt det er nødvendigt;

35. kritiserer, at Kommissionen i den aktuelle meddelelse om tjenesteydelser af almen økonomisk interesse har forsøgt at udvide sin skønsbeføjelse angående spørgsmålet om, hvad der kan defineres som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, gennem henvisningen til »normale markedsvilkår« ⁽¹⁴⁾. Dette strider både mod principperne om lokalt og regionalt selvstyre og er i praksis også en næppe påviselig betingelse for de offentlige myndigheder;

36. påpeger, at medlemsstaterne gennem det fjerde kriterium i *Altmark*-dommen kun er blevet givet et incitament til at anvende bestemmelserne i forbindelse med tildeling af offentlige kontrakter frem for at vælge en fremgangsmåde baseret på tjenesteydelser af almen økonomisk interesse. I realiteten konfronteres lokale og regionale myndigheder med det problem, at de ved det andet alternativ i det fjerde *Altmark*-kriterium, dvs. kriteriet for en gennemsnitlig, veldrevet og finansielt solid virksomhed, ikke råder over noget benchmark i de tilfælde, hvor ingen private virksomheder er aktive inden for den bestemte sektor. Regionsudvalget opfordrer derfor Kommissionen til med henblik på opfyldelse af det fjerde *Altmark*-kriterium at udarbejde en detaljeret vejledning om, hvad en gennemsnitlig, veldrevet og finansielt solid virksomhed er, og i den forbindelse benytte markedsundersøgelser, som gør det muligt at identificere bestemte standardomkostninger, og således fritage en bestemt aktivitet i tilknytning til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse fra en statsstøttekontrol;

37. mener, at en revision af definitionen af en rimelig fortjeneste for en tjenesteydelse af almen økonomisk interesse er absolut nødvendig, navnlig for at tage hensyn til, at disse fortjenester, bl.a. via incitamenter eller en forhøjelse af procentandelen af tydelig gevinst, ofte geninvesteres i tjenesteydelser af almen økonomisk interesse;

38. gentager sin opfordring til at forhøje tærsklen for de minimis-reglerne for støtte til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse. Tærskelværdierne for en kontrol af tilladelse til støtte til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse bør være 1 mio. EUR i hvert enkelt tilfælde for tre skatteår. Under denne tærskel gås der ikke ud fra, at støtten opfylder kriterierne for, at der er tale om statsstøtte, da der ikke forekommer nogen negativ påvirkning af samhandelen eller en forvriddning af konkurrencen, som kan være en trussel mod det indre marked på grund af det lokale fokus for tjenesteydelsen af almen økonomisk interesse;

39. er af den opfattelse, at tærsklen for kompensations tjenester, som ikke er omfattet af anmeldelsespligten i artikel 108, stk. 3, i TEUF, for de virksomheder, der skal udføre tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, bør hæves fra højst 15 mio. EUR pr. år til den oprindelige tærskel, som allerede var gældende inden 2011, på 30 mio. EUR;

40. går ind for en forlængelse af den almindelige gyldighedsperiode for overdragelsesakterne til mere end ti år med henblik på større hensyntagen til udgifterne til forvaltningen og afskrivningen af investeringerne hos de instanser, som har fået overdraget ansvaret for tjenesteydelser af almen økonomisk interesse;

⁽¹³⁾ Statsstøtteregisteret GD for Konkurrence SA.23827.

⁽¹⁴⁾ Se punkt 48: »Det ville ikke være passende at knytte særlige forpligtelser til offentlig tjeneste til en aktivitet, som allerede udbydes, eller som kan udbydes på tilfredsstillende vis og på vilkår, herunder hvad angår pris, objektive kvalitetskrav, kontinuitet og adgang til tjenesten, der er i overensstemmelse med den offentlige interesse, således som defineret af staten, af virksomheder, der driver forretning på normale markedsvilkår«.

41. opfordrer endvidere til en udvidelse af definitionen af socialt boligbyggeri, som er fastlagt i Kommissionens afgørelse af 20. december 2011. For at sikre medlemsstaterne stort spillerum i forbindelse med at planlægge, tilvejebringe, finansiere og forvalte socialt boligbyggeri, og den demokratiske valgfrihed, bør begrænsningen af det sociale boligbyggeri til »sårbare og socialt udsatte befolkningsgrupper« ophæves. Der bør lægges større vægt på retten til en passende bolig til en overkommelig pris, for som følge af boligmarkedets manglende evne til at imødekomme den samlede efterspørgsel er det ikke alene de mennesker, som overhovedet ikke har adgang til en bolig, som berøres, men også beboerne i sundhedsskadelige og upassende boliger samt dem med trange boligforhold og dem, der bruger det meste af deres indkomst på at betale deres husleje eller på at betale det månedlige afdrag på deres realkreditlån;

42. beder om en kapacitetsopbygning mellem Kommissionen og medlemsstaterne for at øge kendskabet til støtte i forbindelse med tjenesteydelser af almen økonomisk interesse. Der skal også finde en direkte dialog sted mellem Kommissionen og de lokale og regionale myndigheder, ligesom der skal ydes hjælp;

43. opfordrer også medlemsstaterne til sammen med Kommissionen at fastlægge egnede kommunikations- og koordineringsprocedurer, samt at udarbejde retningslinjer for de lokale og regionale myndigheder for at lette de komplekse kontroller af støtten til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse. Regionsudvalget har endvidere forventninger til medlemsstaterne om, at de under udformningen af de nationale rapporter vedrørende gennemførelsen af Almunia-pakken inddrager de lokale og regionale myndigheder og deres organisationer for på den måde at sikre en realistisk status over konkrete vanskeligheder og udfordringer, der er forbundet med tjenesteydelser af almen økonomisk interesse;

44. kræver med henblik på at styrke retssikkerheden for lokale og regionale myndigheder, at der fastsættes en forældelsesfrist for klageren på fem år gældende fra udbetalingen af kompensationen eller investeringen. Den hidtidige frist, for at Kommissionen kan påbegynde en procedure, der munder ud i en beslutning om tilbagebetaling af støtten, på ti år gældende fra den dag, hvor den ulovlige støtte blev ydet til modtageren, som faktisk også fungerer som forældelsesfrist for klager over statsstøtte, er for lang. De lokale og regionale myndigheder og de virksomheder, som har modtaget støtten, har brug for større retssikkerhed. En forældelsesfrist på ti år, hvortil skal lægges den nødvendige sagsbehandlingstid, kan således betyde, at der skal tilbagebetales støtte, der blev tildelt 20 eller 25 år tidligere, hvilket er ude af proportioner og indvirker negativt på de grundlæggende behov hos lokale og regionale myndigheder og deres virksomheder, som ofte ikke har råd til juridisk rådgivning. Desuden undergraver det et af formålene med tilbagebetaling af statsstøtte, nemlig genoprettelse af den forudgående konkurrencesituation;

45. finder det nødvendigt, at man kun kan optræde som klager, såfremt man er direkte berørt økonomisk. Den kreds, der hidtil har været klageberettiget, det vil sige »alle medlemsstater og personer, virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder, hvis interesser måtte være berørt af den tildelte støtte, herunder navnlig støttemodtageren, konkurrerende virksomheder og erhvervsorganisationer« i henhold til artikel 20 sammenholdt med artikel 1, litra h), i procedureforordningen, er stadig for bred.

Bruxelles, den 11. oktober 2016.

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Digitalisering af den europæiske industri

(2017/C 088/06)

Ordfører: Kieran McCarthy (IE/EA), medlem af byrådet i Cork**Basisdokument:** Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Digitalisering af EU's industri: Fuldt udbytte af det digitale indre marked

COM(2016) 180 final

POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

Skabelse af et forandrings- og innovationssamfund: den forestående udfordring

1. Det Europæiske Regionsudvalg glæder sig over Kommissionens meddelelse om Digitalisering af EU's industri: Fuldt udbytte af det digitale indre marked og pakken af understøttende foranstaltninger, som foreslås deri, og som er rettet mod at udnytte de muligheder, som strategien for det digitale indre marked udløser. Europas fremtidige økonomiske vækst- og beskæftigelsesperspektiver tillige med den sociale samhørighed afhænger i tiltagende grad af, hvordan det i regionerne evner at forstå, udnytte og tage alle aspekter af innovationssamfundet til sig;
2. understreger, at EU's digitale indre marked er baseret på de 500 mio. forbrugere i EU og er det allermest effektive politikinstrument for EU, medlemsstaterne og regionerne til at stimulere innovation, vækst og beskæftigelse;
3. bemærker, at der fortsat udfolder sig en industriel revolution, der er drevet af nye generationer af digitale teknologier såsom big data og af nye, anderledes former for anvendelser af de digitale teknologier på sektorielle og lokale problemer. Den forestående udfordring for den europæiske industri er at udnytte disse digitale muligheder fuldt ud og hurtigt. Mulighederne for virksomheder i traditionelle og ikketeknologiske industrier, især SMV'er, for at udbygge og sikre deres konkurrenceevne ved fuldt ud at favne digitaliseringen kan ikke overvurderes;
4. anerkender, at IKT-sektoren i EU bidrager betydeligt til økonomien, beskæftiger mere end 6 mio. mennesker og tegner sig for ca. 4 % af BNP. Nyere undersøgelser anslår, at digitaliseringen af produkter og tjenesteydelser rummer et potentiale, som — fuldt udnyttet — kan forøge industriens indtægter i Europa med mere end 110 mia. EUR pr. år i løbet af de næste fem år.

Konvergens mellem alle sektorer

5. Det Europæiske Regionsudvalg er enig i, at to særligt vigtige succeskriterier for fuldt udbytte af det digitale indre marked er, a) at konkurrenceevnen i EU's digitale industri er helt i top, og at b) de private og offentlige sektorer er indstillet på at foretage de nødvendige tilpasninger ved at integrere de deraf følgende digitale innovationer i deres aktiviteter som garanti for høj kvalitetstjenester til alle borgere. Udvalget understreger, at fjernelse af lovgivningsmæssige barrierer, afskaffelse af bureaukrati og modernisering af EU-lovgivning også er afgørende faktorer;
6. betoner, at virksomheder af alle størrelser i alle regioner og sektorer kan udnytte de europæiske IKT-styrker ved at etablere digitale industriplatforme med henblik på at udvikle digitale teknologier spændende fra komponenter til udstyr og software til forbrugermarkeder og på web- og dataplatforme samt relevante applikationer og tjenester;
7. understreger, at strategien for det digitale indre marked og især søjlen om »bedst mulig udnyttelse af den digitale økonomis vækstpotentiale« indeholder alle de væsentligste løftestænger til forbedring af industriens digitalisering med tiltag på områder såsom dataøkonomi, tingenes internet, cloudcomputing, færdigheder og e-forvaltning. Det er i stadig højere grad konvergens mellem en række teknologier, der er drivkraften bag digitaliseringen, navnlig robotteknologi og kunstig intelligens samt 3D-print;

8. opmuntrer til fortsatte investeringer i tre af de tværgående kontraktlige offentlig-private partnerskaber under Horisont 2020: fremtidens fabrikker, bæredygtig forarbejdningsindustri gennem ressource- og energieffektivitet (SPIRE) og fællesforetagendet for biobaserede industrier.

Anerkendelse af uligheder

9. Det Europæiske Regionsudvalg anerkender, at det for de fleste beslutningstagere i industrien er svært at beslutte, hvornår, hvor meget og i hvilke teknologier de skal investere. I omkring 60 % af de store virksomheder og i flere end 90 % af SMV'erne er der en fornemmelse af ikke at være på omdrejningshøjde med hensyn til digital innovation;

10. fremhæver, at den hurtige udvikling og stadig mere udbredte anvendelse af digitale teknologier tillige stiller krav om en omgående modernisering af de gældende lovgivningsmæssige rammer for at holde trit med en innovationshastighed uden fortilfælde;

11. er enig i, at der også bør gøres mere for at lette koordineringen af de store, men fragmenterede forsknings-, udviklings- og innovationsbestrebelse i Europa inden for andre væsentlige områder af den digitale teknologi;

12. insisterer på, at en bredere forståelse af interoperabilitet som noget, der ikke kun er af relevans for offentlige myndigheder, men for alle sektorer (f.eks. som et redskab til at sikre, at der ikke sker indgreb i forbrugernes valgmuligheder som følge af individuelle teknologivirksomheders ejendomsretligt beskyttede systemer) er af afgørende betydning for anvendelsen af tingenes internet og en problemfri datastrøm mellem alle regioner. Fælles formater, standarder og specifikationer er klare forudsætninger herfor;

13. finder det helt afgørende, at Kommissionens REFIT-program om bedre regulering får fokus på hindringerne for innovation og behandler, hvordan de kan fjernes eller mindskes ved hjælp af innovative lovgivningsmæssige tilgange som fastsat i strategien for det indre marked. Udvalget understreger i den forbindelse, at de lokale og regionale myndigheder skal behandles som vigtige partnere i REFIT-processen og ikke som interessenter, eftersom de håndhæver de fleste af de beslutninger, som tages på EU-niveau;

14. opfordrer Kommissionen til at arbejde tættere sammen med industrier og virksomheder af enhver størrelse, alle forvaltningsniveauer og interessenter om at identificere og fjerne lovgivningsmæssige barrierer for digitalisering af den europæiske industri og forenkling af eksisterende lovgivning;

15. gør gældende, at effektive rammer for IKT-standardisering er af afgørende vigtighed for digitaliseringen af EU's industri og for det digitale indre marked, da de gør det muligt problemfrit at forbinde udstyr og tjenester på tværs af grænser og teknologier. Indsatsen på dette område skal have et strategisk fokus på fem prioriterede områder for standardiseringsarbejde — 5G, cloudcomputing, tingenes internet, datateknologier og cybersikkerhed;

16. understreger, at prioriterede IKT-standarder for det digitale indre marked bør tage sigte på at sikre en rimelig forrentning af investeringerne for at fremme global F&U&I og en bæredygtig standardiseringsproces, samtidig med at der sikres bred adgang til teknologier i et åbent og konkurrencedygtigt marked;

17. bemærker, at den traditionelle cyklus for udvikling, test og standardisering inden for mange industrielle områder ikke længere er tilstrækkelig i en kontekst med hurtigt skiftende og komplekst konvergerende teknologier;

18. påpeger, at arbejde i en digitaliseret økonomi også i højere og højere grad vil omfatte nye færdigheder og evner, herunder øget kreativitet, og kommunikations- og tilpasningsevne, hvilket kræver en omfattende opkvalificering af arbejdsstyrken på alle niveauer;

19. betoner, at videreudviklingen af tingenes internet og big data også skaber nogle alvorlige tillids- og sikkerhedsmæssige udfordringer for alle virksomheder og for offentlighedens accept.

Anerkendelse af behovet for synergier

20. Det Europæiske Regionsudvalg henstiller, at der gøres alt for at etablere robuste og målrettede partnerskaber på regionalt, nationalt og EU-niveau på dette område for at tiltrække betydelige private investeringer og opnå banebrydende indvirkning på konkurrenceevnen gennem udvikling af kommercialiserede produkter og tjenester, samt for at der kan etableres en nyttig udveksling af erfaringer, viden og ideer mellem disse partnerskaber — bl.a. gennem oprettelse af et partnerskabsnetværk — med det mål at udnytte synergier og undgå overlapninger;

21. opfordrer til yderligere undersøgelse af merværdien ved et udbygget samarbejde mellem nationale og regionale beslutningstagere på innovationsområdet under hensyntagen til filosofien om intelligent specialisering og nye interregionale bottom-up-initiativer;

22. mener, at investeringer fra private og offentlige kilder, herunder et større bidrag fra erhvervslivet og institutionelle aktører som Den Europæiske Investeringsbank (EIB) — bl.a. via investeringsplanen for Europa/EFSI, bør fremmes, og at det igen bør slås fast, at synergier mellem Horisont 2020, Startup Europe-initiativet, FIWARE, ESI-fondene og regional- og nationalpolitiske instrumenter er vigtige i forhold til de mere overordnede EU-mål for konkurrenceevne og samhørighed;

23. anerkender og bifalder Kommissionens intentioner om at bruge 500 mio. EUR fra Horisont 2020 til investeringer i udbredelsen af digitale innovationsknudepunkter. Finansieringen af de digitale innovationsknudepunkter skal bestå af midler fra den anden søjle i Horisont 2020, »industrielt lederskab«, og må ikke stamme fra budgetterne for de andre dele af Horisont 2020. Udvalget understreger, at lokale og regionale myndigheder har gode forudsætninger for at bidrage til denne type kompetencecentre og teknologiske kvikskrænker på vegne af slutbrugerne i industrien og fremhæver, at videnskabelig topkvalitet fortsat bør være det afgørende kriterium ved udvælgelsen af støtteberettigede projekter, og at der bør tages behørigt hensyn til de højere uddannelsesinstitutioners vigtige rolle i forbindelse med videnoverførsel og innovationsprocessen, så virkningen af de planlagte investeringer fra Horisont 2020 kan optimeres yderligere. I denne sammenhæng bør især den ønskede virkning af aktiviteterne vedrørende digitale innovationsknudepunkter defineres og i givet fald tages op til fornyet overvejelse;

24. gentager sin opfordring til, at der fortsat bør være garanti for de nødvendige ressourcer til digitale investeringer som et centralt element i en fremsynet EU-samhørighedspolitik og helst i form af betydeligt højere investeringer end den andel af ESI-midlerne på 14 mia. EUR, der er blevet brugt på området i perioden fra 2007 til 2013.

Finansiering af IKT i vores regioner

25. Det Europæiske Regionsudvalg påpeger, at internettets åbne karakter og den imponerende vækst i udbuddet af og efterspørgslen efter indhold og tjenester nu udgør væsentlige drivkræfter for konkurrenceevnen, den økonomiske vækst, den sociale udvikling og innovationen i Europa. Men som følge af, at der især i landdistrikter, der af private aktører opfattes som urentable, fortsat mangler infrastruktur, er mange lokale og regionale myndigheder dårligt stillede og kan for øjeblikket ikke fuldt ud udnytte disse udviklinger;

26. anmoder Kommissionen om at hjælpe disse lokale og regionale myndigheder med finansieringen først og fremmes ved fortsat at tillade prioriteret brug af midler fra ESI-fondene til digital infrastruktur i alle regioner i EU og dernæst ved at anerkende, at der i tyndtbefolkede landdistrikter og i regioner, som står over for andre demografiske udfordringer, er teknologiske hindringer for projekter for digital udvikling, som bør betragtes som tjenester af almen økonomisk interesse;

27. deler fortsat Europa-Parlamentets bekymring over følgevirkningerne af Det Europæiske Råds beslutning fra februar 2013 om at nedskære budgettet til digital infrastruktur og digitale tjenester under Connecting Europe-faciliteten fra 9,2 mia. EUR til kun 1 mia. EUR, hvilket har tvunget Kommissionen til en radikal omlægning af sine planer.

Fremme af innovation og konkurrenceevne ved hjælp af IKT-infrastruktur

28. Det Europæiske Regionsudvalg understreger, at de lokale og regionale myndigheder har muligheder for at skabe innovation og konkurrenceevne ved hjælp af skræddersyede løsninger på udbuds- og efterspørgselsiden, herunder udbredelse af bredbånd, den digitale økonomi, e-inddragelse og e-forvaltning. Derudover stiller de uddannelsesfaciliteter til rådighed. De gennemfører initiativer, der finansieres med EU-midler, og de smidiggør et gavnligt samarbejde og gavnlig udveksling med andre offentlige myndigheder, herunder på tværs af grænserne;

29. bifalder de muligheder, som tilbydes via Den Europæiske Investeringsbank, der har forpligtet sig til at forhøje sine udlån til bredbåndsinfrastruktur til 2 mia. EUR pr. år, og som udtrykkeligt har fremhævet den vigtige rolle, det lokale og regionale niveau spiller i forbindelse med denne type vækstorienterede investeringer. Udvalget understreger desuden betydningen af at tilskynde til lokalt styrede tiltag i form af f.eks. fællesforetagender;

30. henstiller, at der også ydes støtte til nye investeringsværktøjer med henblik på at fremskynde udbygningen af den nødvendige infrastruktur til opfyldelse af målene for bredbåndshastighed i afsnittet om den digitale dagsorden for Europa i Europa 2020-strategien og den fulde udvikling af 4G (forud for nyere teknologier såsom 5G) og samtidig bevare teknologineutraliteten og give mulighed for effektiv konkurrence mellem udbydere.

Udvikling af potentialet for e-forvaltning og e-handel

31. Det Europæiske Regionsudvalg gør gældende, at de lokale og regionale myndigheder kan gøre det til en prioritet at give borgerne de digitale kompetencer og iværksætterfærdigheder, de har brug for til fuldt ud at udnytte de nye teknologier, forstå problemstillingerne vedrørende cybersikkerhed og behovet for persondatabeskyttelse, forøge deres beskæftigelsesegnethed og skabe nye forretningsmuligheder, herunder gennem analyse af big data;

32. opfatter e-handel som en mulighed, der fortsat ikke udnyttes af mange mindre virksomheder, hvilket især skyldes de uoverkommelige omkostninger forbundet dermed: 65 % af de europæiske internetbrugere handler på nettet, men det er kun 16 % af SMV'er, der imødekommer denne meget store efterspørgsel ved at sælge online, og af dem sælger under halvdelen online på tværs af grænserne (7,5 %);

33. opfordrer til prioritering af de hindringer for e-handel, der skyldes forhold som geografisk blokering og manglen på et sikkert system til betaling med kreditkort på nettet. For potentielle onlineforhandlere, især hvis de sælger over grænserne, skaber disse forhold unødvendige omkostninger, komplikationer og risici for at blive udsat for svindel;

34. understreger vigtigheden af Kommissionens handlingsplan for e-forvaltning om via digitaliseringen at modernisere de offentlige tjenester — især at borgere og virksomheder skal have adgang til offentlige institutioner via elektroniske midler, uanset hvor de fysisk befinder sig — og understreger derfor sin støtte til udviklingen af interoperable og flersprogede grænseoverskridende offentlige tjenester (navnlig informationsudveksling) som et funktionelt redskab til at komme opfattelsen af at være udkant til livs;

35. påpeger, at det — i forhold til udnyttelsen af e-forvaltningens potentiale for at skabe gevinster for samfundet, såsom at reducere CO₂-fodaftrykket, forenkle til fordel for virksomheder, fremme turismen eller skabe opmærksomhed om kulturarven — ofte er de lokale og regionale myndigheder, der i høj grad er toneangivende, når det gælder om at identificere IKT-muligheder og -aktører, udveksle god teknologisk praksis, bevilge midler til investering i IKT-redskaber, måle fremskridt og formidle gode resultater;

36. understreger, at efterhånden som virksomhederne forbedrer deres digitale kompetencer og tager digitale medier mere og mere i brug, vil de i højere grad kræve muligheder for at ordne deres kontakt til myndighederne via digitale løsninger. En velfungerende digitaliseret offentlig forvaltning betyder, at effektive e-tjenester og digitale processer kan tilbydes til virksomheder, organisationer og privatpersoner, hvilket øger tilgængeligheden, forenkler håndteringen og forkorter sagsbehandlingstiden i den offentlige sektor. Med øget digitalisering øges de offentlige aktørers muligheder for på centralt, regionalt og lokalt niveau at frigøre ressourcer, så der kan bruges mere tid på kundemøder og mindre tid på administration og kontrol;

37. understreger, at interoperabilitet inden for e-forvaltning i tillæg til systemkompatibilitet også forudsætter, at de offentlige myndigheder evner at arbejde tæt sammen med informationssystemer, samt at borgerne er bevidste om mulighederne i sådanne systemer. Udvalget foreslår derfor at tilføje opbygning af menneskelig kapacitet, dvs. både IT-færdigheder og sprogkundskaber, og oplysningskampagner som komponenter til ISA2-programmet for interoperabilitetsløsninger for at understøtte moderniseringen af de offentlige forvaltninger;

38. bifalder forslagene til foranstaltninger for det indre marked for elektronisk kommunikation, der sigter mod at fremme en dynamisk og bæredygtig vækst i alle økonomiske sektorer, skabe arbejdspladser og sikre, at ophavsretslovgivningen moderniseres under hensyntagen til den digitale revolution og ændringerne i forbrugeradfærden;

39. anerkender, at samarbejdet i platformen for udveksling af viden mellem Det Europæiske Regionsudvalg og Kommissionens Generaldirektorat for Forskning og Innovation (GD RTD) rummer et potentiale for at fremme nye forsknings- og innovationsløsninger, innovative produkter og bedste praksis som løsning på de samfundsmæssige udfordringer, som lokale og regionale myndigheder i Europa står over for.

Sikring af overensstemmelse mellem uddannelse og færdigheder

40. Det Europæiske Regionsudvalg understreger, at nogle af de prioriterede områder i den digitale dagsorden for Europa — først og fremmest afhjælpning af manglen på digitale og andre færdigheder samt de forspildte muligheder for at løfte de samfundsmæssige udfordringer — er helt grundlæggende forudsætninger for livskvalitet og sociale og økonomiske aktiviteter og bedst håndteres på lokalt og regionalt niveau med henblik på at fremme mere effektive og personlige offentlige tjenester til borgerne og lokale virksomheder;

41. erkender, at der for IKT-fagfolk er blevet skabt flere end en million nye arbejdspladser i Europa i løbet af de seneste tre år. Men alligevel forventes det, at den hurtigt voksende efterspørgsel vil medføre, at flere end 800 000 stillinger vil være ubesatte i 2020;

42. opfordrer kraftigt til en videreudvikling af Kommissionens *storstilede samarbejde om digitale jobs*, der er et flerinteressentinitiativ på tværs af EU, som har til sigte at rette op på den manglende balance mellem disse færdigheder og de ledige stillinger inden for IKT ved at tilbyde passende uddannelse, lærlingeforbud, praktikophold, foranstaltninger til fremme af mobiliteten og/eller gennemførelse af oplysningskampagner for at tilskynde unge til at vælge studie og forfølge en karriere inden for denne sektor;

43. minder om, at det subnationale niveau er dér, hvor de mest nøjagtige og opdaterede oplysninger om arbejdsmarkederne kan indsamles. De lokale og regionale myndigheder kan være til stor hjælp med at identificere, hvor der er et misforhold mellem udbudte og efterspurgte færdigheder, støtte udviklingen af passende erhvervsuddannelsesprogrammer og skabe incitamenter for investeringer til imødekommelse af det lokale behov;

44. efterlyser uddannelsesudbydernes udvikling af målrettede og mere fleksible uddannelseskoncepter for IKT-uddannelsen. Fremtidens jobs vil stille krav om en passende blanding af grundlæggende, bløde og tekniske færdigheder, navnlig digitale og forretningsspecifikke færdigheder, som uddannelsessystemerne endnu ikke fuldt ud tilbyder. Det vil derfor være en god idé at lægge grunden til et uddannelsessystem, som lægger større vægt på, at eleverne/de studerende udfører praktiske øvelser, end på teoretiske aspekter;

45. anerkender etableringen og vigtigheden af Kommissionens *dagsorden for nye kvalifikationer i EU*, og at den vil udgøre en samlet ramme for beskæftigelsesegnethed og inkludere behovet for centrale digitale og supplerende færdigheder;

46. understreger, at det er af overordentlig stor betydning, at borgere, arbejdstagere, studerende og arbejdssøgende bibringes de digitale kompetencer og færdigheder, der er nødvendige for at kunne deltage i den vidtrækkende digitalisering af økonomien og samfundet;

47. bekræfter eksistensen af et europæisk samarbejde på det ungdomspolitiske område (2010-2018) og understreger betydningen af at udarbejde en grundpakke, som hver enkelt medlemsstat bør garantere de unge elever ved at tilvejebringe adgang til bredbåndsinternet i uddannelsessystemet og dermed give de unge en minimumsgaranti for IT-kvalifikationer og -færdigheder. Dette skal ikke blot ske i forbindelse med den obligatoriske undervisning, men også i forbindelse med livslang læring gennem innovative programmer og efteruddannelse i trit med den teknologiske udvikling;

48. advarer om, at ser man bort fra de økonomiske og beskæftigelsesmæssige perspektiver, så må de digitale teknologiers stadig større dominans, især blandt de unge, ikke få lov til at undergrave grundlæggende menneskelige færdigheder som læse- og skrivefærdigheder og kontakt med andre mennesker;

49. konkluderer, at den fortsatte implementering af den digitale dagsorden på holdbar vis forudsætter en større anerkendelse af EU's regioner. De lokale og regionale myndigheder er en af de primære målgrupper for dagsordenens anbefalinger og må betragtes som væsentlige drivkræfter for og partnere i implementeringen.

Bruxelles, den 11. oktober 2016.

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Det europæiske cloudinitiativ og IKT-standardiseringsprioriteter for det digitale indre marked

(2017/C 088/07)

Ordfører:	Anne Karjalainen (FI/PES), medlem af byrådet i Kerava
Basisdokument:	Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — IKT-standardiseringsprioriteter for det digitale indre marked
	COM(2016) 176 final
	Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Det europæiske cloudinitiativ — Opbygning af en konkurrencedygtig data- og vidensøkonomi i Europa
	COM(2016) 178 final

POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

Indledende bemærkninger

1. Det Europæiske Regionsudvalg mener, at Kommissionens initiativer vedrørende det europæiske cloudinitiativ og IKT-standardiseringsprioriteterne er vigtige, især med henblik på EU's position i den globale digitale økonomi og opfyldelsen af målsætningerne for strategien for det indre digitale marked;
2. konstaterer, at en reduktion af hindringerne for videndeling i væsentlig grad vil styrke europæiske virksomheders konkurrenceevne og samtidig gavne de lokale og regionale myndigheder;
3. anser Kommissionens trinvis tilgang til udbredelse af europæiske cloudtjenester for at være fornuftig og noterer sig med tilfredshed, at rammen herfor vil gøre det muligt først for forskermiljøet, og derefter for både virksomheder og lokale og regionale myndigheder at dele og generere viden;
4. er enig med Kommissionen i, at en konkurrencedygtig, højtydende databehandlingsinfrastruktur kun kan udvikles gennem fælles foranstaltninger;
5. mener ligesom Kommissionen, at den europæiske IKT-standardiseringsindsats må styrkes for at udnytte det potentiale, der ligger i digitaliseringen, og for at kunne levere grænseoverskridende tjenester;
6. konstaterer, at uanset IKT-standardiseringen skal virksomheder og den offentlige sektor også have spillerum til at udvikle, anskaffe og anvende innovative løsninger, som afviger fra de pågældende standarder;
7. bemærker, at der stadig på mange områder, som er af afgørende betydning for det digitale indre marked, f.eks. elektronisk identifikation, er en alvorlig mangel på udvikling og/eller anvendelse af fælles standarder, og er bekymret over, at geografiske forskelle i adgangen til højhastighedsbredbånd hindrer fuldførelsen af det digitale indre marked⁽¹⁾. Status som øsamfund er en ugunstig geografisk faktor på grund af behovet for mere kostbare undersøiske kabler;
8. gentager i den forbindelse sit krav om, at projekter med udvikling af højhastighedsbredbåndsnet skal anerkendes som tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse⁽²⁾;
9. bekræfter, at EU's lokale og regionale myndigheder er parate til at udvikle videndeling og angive, hvilke IKT-standarder der er nødvendige for at imødekomme deres behov mht. udvikling af de offentlige tjenester⁽³⁾;

⁽¹⁾ Se CdR 104/2010, CdR 65/2011, CdR 3597/2013, CdR 2646/2015 og CdR 4165/2014.

⁽²⁾ CdR 2646/2015.

⁽³⁾ CdR 626/2012.

10. opfordrer Kommissionen til at sikre, at de relevante nationale aktører i alle medlemsstater iværksætter passende foranstaltninger til at fremme åbne forskningscloudtjenester og videndeling generelt, da der ellers er betydelig risiko for, at forskellene mellem medlemsstaterne hurtigt vil vokse, hvilket meget snart ville fremgå af de lokale og regionale myndigheders aktiviteter;

11. er enig med Kommissionen i, at enhver organisation, hvad enten den er lille eller stor, offentlig eller privat, må forventes på passende vis at håndtere cybersikkerhedsrisici og i givet fald kunne vise, at den gør det effektivt, og opfordrer til, at der oprettes foranstaltninger, der skal bidrage til udvikling af knowhow inden for cybersikkerhed på alle nødvendige niveauer⁽⁴⁾;

12. fremhæver overordnet set, at der er brug for en højt kvalificeret arbejdsstyrke, der kan realisere det digitale indre marked, hvis de mange fordele herved skal udnyttes, og bifalder derfor Kommissionens forslag om inden for rammerne af dens nyligt vedtagne dagsorden for nye kvalifikationer for Europa at lægge vægt på investeringer i digital uddannelse og efteruddannelse med henblik på at sikre, at borgerne udstyres med de færdigheder, der er nødvendige i den digitale omstilling.

Interoperabilitet

13. Det Europæiske Regionsudvalg konstaterer, at fællesnævneren i de to meddelelser, der behandles i nærværende udtalelse, er manglen på interoperabilitet i mange forskellige sektorer, hvilket fører til, at forskere, virksomheder, offentlige myndigheder og politiske beslutningstagere ikke har adgang til de oplysninger, de har brug for;

14. peger på, at den største hindring for interoperabilitet i forhold til dataudveksling inden for bl.a. grænseoverskridende digitale tjenester normalt er mangel på en standardiseret dataarkitektur⁽⁵⁾;

15. anbefaler, at man ud over de minimumsstandarder og simple metadata, der nævnes i meddelelsen, også overvejer muligheden for at fastlægge, hvilke europæiske stamdata der kræves i grænseoverskridende tjenester.

Standardisering

16. Det Europæiske Regionsudvalg er enig med Kommissionen i, at det i den aktuelle situation er nødvendigt med partnerskaber inden for standardisering mellem forskellige sektorer, f.eks. e-sundhed, hvor et bredere perspektiv er påkrævet på baggrund af, at borgerne i stigende grad er ansvarlige for deres eget helbred⁽⁶⁾;

17. konstaterer, at e-sundhed, intelligente transportsystemer, intelligent energi og mere miljøvenlig produktionsteknologi, som Kommissionen i sin meddelelse nævner som eksempler på vigtige målområder, er en central del af de lokale og regionale myndigheders aktiviteter, og at disse myndigheder er nødt til at engagere sig aktivt, hvis målene skal nås;

18. er enig med Kommissionen i, at prioriteterne regelmæssigt skal revideres, da standardiseringsbehovene faktisk kan ændre sig meget hurtigt, fordi der hele tiden dukker nyskabelser op, f.eks. inden for socialforsorgen;

19. anser det for vigtigt, at der i forbindelse med europæisk standardisering gøres udbredt brug af de innovationer, der indgår i virksomheders patenter, og støtter Kommissionens bestræbelser på at klarlægge centrale elementer i en licenseringsmetode, der er retfærdig, effektiv og mulig at håndhæve, og som er baseret på retfærdige, rimelige og ikkediskriminerende licensbetingelser;

20. konstaterer, at europæiske lokale og regionale myndigheder allerede bruger en del open source software. Dette ses som en positiv udvikling, som Kommissionen bør fremme, især ved at præcisere forholdet mellem retfærdige, rimelige og ikkediskriminerende licensbetingelser og open source-licensbetingelser;

21. peger på, at der ud over udviklingen af officiel standardisering på EU-niveau og på internationalt plan er behov for foranstaltninger, som styrker de mest brugte tekniske IKT-specifikationer udviklet af andre organer inden for standardudvikling og almindeligt accepteret god praksis;

⁽⁴⁾ CdR 1646/2013.

⁽⁵⁾ CdR 5514/2014.

⁽⁶⁾ CdR 5514/2014.

22. anser det for vigtigt at udvikle procedurer, som sikrer, at slutbrugernes behov for standarder — både i erhvervslivet og den offentlige sektor — er kendt, når der opstilles planer for standardisering;

23. går helhjertet ind for Kommissionens forslag om at støtte øget deltagelse af europæiske eksperter i den internationale IKT-standardisering, da fælles globale procedurer er afgørende vigtige både for opfyldelsen af de europæiske digitaliseringsmål og for udviklingen af sektoren;

24. konstaterer, at der allerede er gået flere år siden offentliggørelsen af den europæiske interoperabilitetsramme for offentlige tjenester, bifalder Kommissionens plan om at ajourføre den og håber, at der i den forbindelse også vil blive taget hensyn til det potentiale, der ligger i tingenes internet ⁽⁷⁾.

Europæiske cloudtjenester

25. Det Europæiske Regionsudvalg noterer sig, at cloudtjenester er i kraftig vækst i EU. Ifølge en undersøgelse foretaget af Kommissionen kan der blive tale om en vækst i EU's marked for cloudtjenester fra 9,5 mia. EUR i 2013 til 44,8 mia. EUR i 2020, hvilket er en femdobling ⁽⁸⁾. Ifølge data fra Eurostat fra slutningen af 2014 ⁽⁹⁾

a) anvendte 19 % af EU's virksomheder cloudtjenester i 2014, hovedsagelig til opretholdelse af e-mail-systemer og til lagring af elektroniske filer

b) anvendte 46 % af disse virksomheder avancerede cloudtjenester relateret til finansierings- eller regnskabssoftwareapplikationer, forvaltning af kunderelationer og brug af computerkraft til at køre erhvervsapplikationer

c) angav fire af ti (39 %) af de virksomheder, der benyttede sig af cloudtjenester, risikoen for brud på datasikkerheden som den vigtigste begrænsende faktor for deres brug af cloudtjenester

d) sagde en lignende andel af de virksomheder (42 %), der ikke anvendte cloudtjenester, at den vigtigste faktor, der forhindrede dem i at bruge cloudtjenester, var mangel på viden om cloudcomputing;

26. fremhæver i lyset af ovenstående behovet for et klart politisk tilsagn om finansiering af cloudforskningsinfrastruktur, således at det enorme potentiale ved cloud computing kan udnyttes;

27. konstaterer, at cloudtjenester er baseret på tillid, og at der må rettes betydelig opmærksomhed mod datasikkerhed og privatlivets fred for at vinde en sådan tillid og bevare den;

28. håber, at der vil blive taget hensyn til mulighederne for at udnytte open science-cloudtjenester i undervisningen;

29. henleder opmærksomheden på offentlig-private partnerskabers rolle i udviklingen af open science cloudtjenester og gentager sit tidligere fremsatte synspunkt, der går ud på, at nuværende eller kommende clouds på nationalt, regionalt og eventuelt lokalt plan bør gøres kompatible og interoperable med europæiske løsninger ⁽¹⁰⁾;

30. konstaterer, at løsning af copyrightrelaterede problemer er en betingelse for bred anvendelse af data og andet materiale, der leveres gennem cloudtjenester ⁽¹¹⁾.

Datadeling

31. Det Europæiske Regionsudvalg opfordrer Kommissionen til at understøtte øget deling af europæiske data indenfor rammerne af den gældende lovgivning om beskyttelse af personoplysninger og privatlivets fred. I forlængelse heraf opfordres Kommissionen til at opstille en samlet oversigt over, hvor relevante data kan tilgås decentralt, således at data er tilgængelige;

⁽⁷⁾ Se CdR 10/2009, CdR 5514/2014, COM(2010) 744 final — bilag 2, og COM(2016) 179 final.

⁽⁸⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/final-report-study-smart-20130043-uptake-cloud-europe>.

⁽⁹⁾ Cloud computing — statistics on the use by enterprises (EUROSTAT, november 2014): http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Cloud_computing_-_statistics_on_the_use_by_enterprises.

⁽¹⁰⁾ CdR 1673/2012.

⁽¹¹⁾ CdR 2646/2015.

32. hilser det velkommen, at Kommissionen agter at foreslå et EU-initiativ om »frie datastrømme« for at fremme frie datastrømme i Unionen ⁽¹²⁾;
33. understreger, at deling af standardiserede data vil mindske den nuværende opsplittning mellem forskere, virksomheder og offentlige myndigheder samt inden for disse grupper og dermed vil fremme opfyldelsen af mange af målene for det digitale indre marked;
34. deler Kommissionens opfattelse af de skævheder, der i øjeblikket forhindrer datadeling, og opfordrer Kommissionen til mere aktivt at formidle fordelene ved datadeling for den part, der åbner for deling ⁽¹³⁾;
35. noterer sig, at datadeling også indebærer betydelige fordele for lokale og regionale myndigheder. Ejeren af dataene mister ikke noget ved at dele dem: tværtimod opnår dataene øget værdi gennem deling. At åbne for statslige data fremmer demokratiet og giver nye forretningsmuligheder. Datadeling mindsker endvidere behovet for ad hoc-dataanmodninger, som ofte er forbundet med store omkostninger;
36. peger på, at borgerne, hvis de har bredere adgang til deres personlige sundhedsoplysninger på nettet, vil påtage sig et større ansvar for deres egen sundhed. Udvalget håber, at den enkelte vil få flere muligheder for også at anvende sine data inden for andre områder af den offentlige forvaltning;
37. konstaterer, at hvis de skal drage fordel af en åben europæisk forskningscloud, har offentlige myndigheder og især SMV'er ikke kun behov for de egentlige data, men også analyseværktøjerne hertil, især når det drejer sig om big data;
38. støtter Kommissionens bestræbelser på at samle EU's datasamfund, f.eks. i det offentlig-private partnerskab for big data under Horisont 2020-programmet, og opfordrer de lokale og regionale myndigheder til at deltage i dette samarbejde i det omfang, det er muligt;
39. mener, at den åbne europæiske forskningscloud, som omfatter data fra offentlige myndigheder, virksomheder og forskere, kunne anvende metoder til bearbejdning af big data til f.eks. at lette behandlingen af kommunalpolitiske spørgsmål, som ofte er flerdimensionelle og komplekse.

Tingenes internet

40. Det Europæiske Regionsudvalg understreger den europæiske clouds vigtige rolle, også med hensyn til miljøbeskyttelse, takket være lagring af dokumenter, oplysninger og data i digital form. Ud over, at lagring af de forskellige filer og adgangen til disse er meget enklere, mindsker det papirforbruget og bidrager dermed til miljøbeskyttelsen, at de ikke printes ud;
41. konstaterer med tilfredshed, at tingenes internet (IoT) er en af Kommissionens standardiseringsprioriteter, da det i fremtiden vil have en betydelig positiv indvirkning på kvaliteten af de tjenesteydelser og produktiviteten af de aktiviteter, som de lokale og regionale myndigheder er ansvarlige for. Ifølge en undersøgelse foretaget af Kommissionen ⁽¹⁴⁾ forventes markedsværdien af tingenes internet i EU at overstige en billion euro i 2020;
42. håber, at Kommissionen i sine programmer for digitalisering af den offentlige forvaltning i højere grad vil tage hensyn til det betydelige potentiale, der ligger i tingenes internet;
43. mener, at fastlæggelse af standarder for tingenes internet er i regionernes og kommunernes interesse og kan give den europæiske industri en betydelig fordel inden for denne sektor;
44. peger imidlertid på, at eftersom tingenes internet er en fremspirende sektor, er der ikke kun behov for standarder, men også innovative eksperimenter, som det bør være en prioritet for EU at finansiere;

⁽¹²⁾ COM(2015) 192.

⁽¹³⁾ CdR 4165/2014.

⁽¹⁴⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/definition-research-and-innovation-policy-leveraging-cloud-computing-and-iot-combination>.

45. konstaterer, at forskellige analyser har vist, at en stor del af de lokale og regionale myndigheder ikke er tilstrækkeligt informerede om fordelene ved tingenes internet, især inden for sundhedspleje, energieffektivitet, miljøspørgsmål, sikkerhed og ejendomsforvaltning, for ikke at nævne intelligent transport, og håber, at Kommissionen vil tage de nødvendige skridt til at sikre vidensdeling på området og have mere fokus på dokumentation samt effekter og gevinster ved tingenes internet, smart city-tiltag og åbne data;

46. understreger, at alle fem prioriterede områder, som Kommissionen har opstillet for standardisering, er indbyrdes forbundne, men at der er en særlig stærk gensidig afhængighed mellem tingenes internet og fremtidige 5G-net. Medmindre der opnås fuld geografisk dækning for 5G-net, vil det være umuligt at anvende tingenes internet på samme måde i alle EU's regioner.

Bruxelles, den 11. oktober 2016.

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — En handlingsplan for moms — Mod et fælles europæisk momsområde

(2017/C 088/08)

Ordfører: Dainis Turlais (LV/ALDE), medlem af byrådet i Riga**Basisdokument:** Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om en handlingsplan for moms — Mod et fælles europæisk momsområde — De svære valg

COM(2016) 148 final

POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

Indledning

1. Det Europæiske Regionsudvalg glæder sig over handlingsplanen, som er et initiativ fra Kommissionen, der beskriver vejen til indførelse af et fælles merværdiafgiftssystem (moms) i EU i 2017;
2. erkender, at momssystemet udgør et væsentligt element af det indre marked, og at det bør reformeres, så det bliver mere enkelt, mere retfærdigt, mere effektivt og mindre sårbart over for svindel for at forbedre konkurrencevilkårene mellem virksomheder, mindske forskelsbehandlingen mellem forbrugere og optimere momsopkrævningen;
3. bemærker, at en fælles EU-lovgivning om moms får stor betydning for de lokale og regionale myndigheder, idet disse i nogle medlemsstater har kompetence til at opkræve moms, og denne omfordeling af momsindtægterne har en central plads i gennemførelsen af finansielle udligningsmekanismer til fordel for de regionale og lokale myndigheder. Medlemslandenes systemer til national omfordeling af skatteindtægter ligger dog uden for EU's kompetenceområde;
4. minder om, at moms ligeledes er en vigtig kilde til provenu blandt EU's egne indtægter, for den udgjorde i 2014 17,6 mia. EUR, dvs. 12,3 % af EU's samlede indtægter;
5. støtter også Kommissionens mål om at bekæmpe svig. De mange tilfælde af svig vidner om manglerne ved det nuværende system og medfører hvert år betydelige tab af indtægter for medlemsstaterne. Tabet på EU-niveau anslås til 170 mia. EUR årligt. Dette har en negativ indvirkning på den offentlige sektors budgetter, herunder de lokale og regionale myndigheders i nogle medlemsstater, og på denne sektors evne til at levere tjenester af høj kvalitet. RU opfordrer i den forbindelse medlemsstaterne til at indsamle og udgive statistikker over grænseoverskridende momssvig;
6. påpeger, at momssystemets fragmentering og kompleksitet indebærer betydelige efterlevelsomkostninger for virksomheder, der er involveret i grænseoverskridende handel. Disse omkostninger er uforholdsmæssigt store for små og mellemstore virksomheder, der udgør ryggraden i økonomien og beskæftigelsen på regionalt plan. Udvalget gør opmærksom på, at handlingsplanen vedrørende moms også skal føre til en forenkling for lovlig erhvervsvirksomhed i grænseoverskridende handel. Momssystemet må ikke medføre unødige hindringer for grænseoverskridende handel;
7. henleder opmærksomheden på, at forskellene mellem momsordninger og fastsatte satser især påvirker grænse-regionerne og de små og mellemstore virksomheders (SMV'er) aktiviteter i disse regioner. Det er derfor nødvendigt at vurdere de territoriale konsekvenser af forslag, som giver større spillerum til fastsættelse af momssatser;
8. bemærker, at momsdirektivet indeholder bestemmelser vedrørende momssatser, som skal beskytte det indre marked og forhindre konkurrenceforvridning. Udvalget mener, at disse principper er af afgørende vigtighed, og at alle forslag, der sigter mod at give medlemsstaterne et større spillerum i forbindelse med fastsættelsen af satser, bør undersøges grundigt for at fastslå deres eventuelle indvirkning på det indre marked og konkurrencen;

9. støtter reformerne af momssystemet, som i fremtiden kan skabe grundlag for vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse, dvs. udbredelse af den digitale økonomi og mobiløkonomien, af nye økonomiske modeller og af servicevirksomheder. Udvalget bifalder i den forbindelse Kommissionens forslag om at udvide moms vikskranken for elektroniske tjenester til også at omfatte levering af varer med udgangspunkt i et forsøgsprojekt, der skal forbedre samarbejdet mellem skatteforvaltninger og virksomheder inden for e-handel;

10. mener, at der er stor forskel på medlemsstaternes effektivitet på skatteforvaltningsområdet. Samarbejde og tillid mellem skattemyndighederne er ikke tilstrækkeligt. Bankerne bør samarbejde fuldt ud med skatteforvaltningerne i tilfælde af mistanke om momssvindel — under overholdelse af den gældende databeskyttelseslovgivning;

11. anbefaler at undersøge bedste praksis i medlemsstater, hvor en del af momsindtægterne afsættes til de lokale og regionale myndigheder, eller man giver dem kompetence til at opkræve denne afgift;

12. opfordrer til at inddrage repræsentanter for de lokale og regionale myndigheder på nationalt plan, i RU og på EU-plan i høringerne om en eventuel ændring af momssystemet i betragtning af sådanne beslutningers direkte indvirkning på befolkningens velfærd, virksomhedernes konkurrenceevne og de offentlige myndigheders provenu.

Et fælles europæisk momsområde

13. Det Europæiske Regionsudvalg opfordrer i forbindelse med analysen af princippet om, at opkrævning af moms for grænseoverskridende transaktioner underlægges de samme betingelser som indenlandske overførsler, til især at tage hensyn til princippet indvirkning på SMV'er, når der anvendes forskellige momssatser på samme tid;

14. deler den opfattelse, at det nye system skal bygge på princippet om bestemmelsessted og indebære, at der ved salg til en kunde i en anden medlemsstat opkræves moms i henhold til loven i leverandørlandet, til den sats, der gælder i bestemmelseslandet, og at statens momsindtægter overføres til den kompetente myndighed på forbrugsstedet;

15. bifalder intentionen om at sikre, at virksomheder, der udfører handelstransaktioner inden for det indre marked, vil kunne gennemgå samtlige momsspørgsmål med den kompetente myndighed i oprindelseslandet, og at de ikke er forpligtet til at lade sig momsregistrere, fremlægge opgørelser og betale afgifter i alle de EU-medlemsstater, hvor de gennemfører handelstransaktioner. Disse forenklinger må ikke føre til en risiko for tab af momsindtægter eller influere på medlemsstaternes beskatningskompetence;

16. mener, at Kommissionens plan er ambitiøs, og at der er brug for tid til at indføre den. Udvalget støtter derfor princippet om en gradvis gennemførelse;

17. opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at træffe foranstaltninger til at øge beskatningens effektivitet og bekæmpe svig med henblik på at nedsætte mængden af momsindtægter, som ikke bliver opkrævet af medlemsstaterne. Foranstaltningerne kan bidrage mærkbart til bestræbelserne på at opbygge tillid til skattemyndighederne og opnå et effektivt samarbejde, som er nødvendigt for, at det nye system kan fungere korrekt. Udvalget understreger, at indførelsen af nye rapporteringsværktøjer og revisionsværktøjer ikke må pålægge virksomhederne, navnlig SMV'erne, en urimelig byrde;

18. opfordrer medlemsstaterne til at træffe konkrete beslutninger vedrørende momslovgivningen i EU, navnlig for at afvikle de forskelle, der på nuværende tidspunkt er observeret mellem medlemsstaterne for så vidt angår de undtagelser fra momsdirektivet, der er indrømmet de enkelte stater, og tilskynde til, at undtagelserne anvendes af alle medlemsstater;

19. bemærker, at Kommissionen, når den fremsætter forslag til at øge skatteforvaltningens effektivitet, skal respektere de nationale og/eller regionale administrative kompetencer;

20. tilskynder til en mere effektiv anvendelse af it-værktøjer og al foreliggende elektronisk information til bekæmpelse af svig samtidig med, at databeskyttelsen sikres;

21. fastholder i lyset af de omvendte og opsplittede betalingsystemer⁽¹⁾ for moms, som er indført i flere lande, at det er nødvendigt at øge befolkningens tillid til, at indbetalt moms indgår i de nationale, regionale eller lokale budgetter, idet borgerne er blandt de vigtigste reelle betalere af moms. Udvalget anbefaler at undersøge muligheden for at indføre et frivilligt elektronisk betalingsystem, som overfører moms fra borgernes køb til den kompetente myndigheds budget og — som det er tilfældet på nuværende tidspunkt — købsbeløbet uden moms til sælgers konto.

Momssatser

22. Det Europæiske Regionsudvalg fastholder, at der ikke foreligger tilstrækkelig dokumentation for konkurrenceforvridning på grund af momsfritagelse for visse typer aktiviteter, der gennemføres af organer i den offentlige sektor, aktiviteter, der foregår som led i tværkommunalt samarbejde, eller aktiviteter, der betragtes som værende af offentlig interesse. Offentlige organers momsfritagelse bygger på objektive og EU-harmoniserede kriterier og kan ikke overlades til medlemsstaternes skøn;

23. opfordrer til, at der i den konsekvensanalyse, som Kommissionen forventes at offentliggøre i 2017, tages højde for de lokale og regionale myndigheders interesser. I den forbindelse bør begrebet »konkurrenceforvridning (af en vis betydning)« præciseres nærmere i samråd med de lokale og regionale myndigheder;

24. anser det for presserende, at alle medlemsstater sættes i stand til at anvende alle de undtagelser, der tidligere er tilkendt i de enkelte medlemsstater;

25. henstiller til, at momsen på skolebygninger nedsættes til 6 %;

26. understreger, at den nuværende liste over nedsatte momssatser er særdeles uigennemsigtig og ikke følger nogen klar logik. Det er derfor skuffende, at Kommissionen ikke har udarbejdet en udtømmende og gennemsigtig fortegnelse over de nedsatte momssatser, der er blevet godkendt, og udvalget anser det for nødvendigt at revidere listen over nedsatte momssatser under hensyntagen til den teknologiske, økonomiske og anden udvikling og til den konkurrenceforvridning, der er opstået som følge af forskellige momssatser for ensartede varer og tjenesteydelser. En sådan revision bør så vidt muligt føre til harmonisering for at undgå konkurrenceforvridning inden for det indre marked for SMV'er;

27. vurderer derfor, at enheder, som udfører almenyttige aktiviteter kan have større økonomisk interesse i at kunne fratrage momsen efterfølgende snarere end at være momsfritaget fra starten;

28. mener, at løsningsmodel 1 (udvidelse og regelmæssig revision af listen over varer og tjenesteydelser, der kan belægges med nedsatte satser) kan give anledning til en lavere risiko end løsningsmodel 2 (afskaffelse af listen over varer og tjenesteydelser, der kan belægges med nedsatte satser);

29. mener, at det at give medlemsstaterne et større spillerum med hensyn til fastsættelsen af satser uundgåeligt vil føre til flere forskellige satser, hvilket kan fordreje det indre marked og pålægge virksomhederne, navnlig SMV'erne, byrder. Udvalget anfører, at Kommissionen bør foretage en fuld evaluering for at undersøge sine forslags indvirkning på konkurrencen og virksomhedernes administrative byrder samt deres territoriale konsekvenser, navnlig i grænseregioner;

30. bemærker, at der i meddelelsen også angives andre omkostninger og mangler forbundet med overdragelsen af kompetencer til medlemsstaterne med hensyn til reducere af satserne, navnlig den risiko, som er forbundet med de faldende indtægter og med momsens kompleksitet samt med de øgede omkostninger og den juridiske usikkerhed for virksomhederne. Udvalget mener, at denne risiko bør evalueres grundigt;

31. støtter i forlængelse af sin udtalelse om madspild (juni 2016) forslaget om, at de store detailhandler får lov til at fratrage momsen i forbindelse med donation af overskydende fødevarer.

⁽¹⁾ F.eks. godkendte Kommissionen Italiens anmodning om oprettelse af et opsplittet system til momsopkrævning for momspligtige offentlige myndigheder. Når offentlige myndigheder betaler en regning for varer eller tjenesteydelser, overføres en del af momsen direkte til statskassen. Dette system gælder fra den 1. januar 2015 til den 31. december 2017, hvor det efter planen helt skal erstattes med elektronisk fakturering i den offentlige forvaltning. Ifølge visse skøn mister Italien hvert år 900 mio. EUR årligt i forbindelse med offentlige momsopkrævninger.

E-handel

32. Det Europæiske Regionsudvalg påpeger, at indviklede momsregler, som er forskellige fra den ene medlemsstat til den anden, udgør en af de største hindringer for e-handel. Udvalget erkender, at momssystemet bør forenkles og efterlevelseseomkostningerne for SMV'er mindskes, navnlig ved at gøre op med de faktorer, som er mindre gunstige for EU-baserede virksomheder end for leverandører i tredjelande;
33. går ind for en udvidelse af »one-stop-shop«-mekanismen, som dækker handel med varer, og for indførelse eller forhøjelse af momstærskler for virksomheder i opstartsfasen og mikrovirksomheder;
34. bifalder forslaget om at fjerne momsundtagelsen for import af småforsendelser fra tredjelande og muliggøre kontroller i form af én revision af grænseoverskridende virksomheder, idet europæiske SMV'er, som situationen er nu, er dårligere stillet i konkurrencen end SMV'er i tredjelande.

Momspakken for SMV'er

35. Det Europæiske Regionsudvalg påpeger, at de lokale og regionale myndigheders økonomiske udvikling er baseret på SMV'er, og at de udgifter, som disse afholder for at sikre overholdelse af momsreglerne, er forholdsmæssigt højere end for store virksomheder, og at SMV'erne derfor er nødt til at udøve deres virksomhed under ugunstige konkurrencevilkår;
36. henleder opmærksomheden på det forhold, at der i en række medlemsstater er truffet foranstaltninger, der skal forenkle registreringen af nye virksomheder, og som tilsyneladende er baseret på en forbedring af erhvervs klimaet, men at de ofte fremmer oprettelsen af virksomheder, som har mulighed for at etablere systemer for karruselsvig;
37. gør opmærksom på, at overvågning af aktiviteter i virksomheder, der drives lovligt, bør henhøre under de relevante nationale institutioner (herunder skatteforvaltninger), og dette bør ikke uddelegeres til modparter, som det gentagne gange er blevet fastslået af Domstolen i domme vedrørende moms;
38. anbefaler, at Kommissionen medtager relevante forenklingstiltag i den SMV-pakke, som den vil fremlægge i 2017.

Bruxelles, den 12. oktober 2016.

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Gennemførelse af den globale klimaaf tale — en territorial tilgang til COP22 i Marrakesh

(2017/C 088/09)

Ordfører: Francesco Pigliaru (IT/PES), formand for regionen Sardinien

Basisdokument: Initiativudtalelse

POLITISKE ANBEFALINGER

1. Parisaftalen er en betydelig bedrift, eftersom den er universel, bindende og balanceret. Den fastsætter en global handlingsplan for at holde dette århundredes temperaturstigning et godt stykke under 2 grader og for at fremme indsatsen for at begrænse stigningen yderligere til kun 1,5 grader i forhold til niveauerne i 1990. Den er især vigtigt, fordi den skitserede kurs hen imod dekarbonisering giver beslutningstagere på alle niveauer pålidelige retningslinjer, undgår bekostelig fastlåsning i CO₂-intensive investeringer og skaber sikkerhed og en klar kurs for virksomheder og investorer. Den 22. partskonference under De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC-COP22) vil have til opgave at fastholde det positive momentum fra Paris og føre aftalens forskellige mekanismer ud i livet.

2. Parternes nuværende løfter vil imidlertid ikke være tilstrækkelige til at opnå de vedtagne mål, selv hvis de gennemføres fuldt ud. Regioner og byer med tætte forbindelser til lokalsamfund og lokalområder vil skulle optrappe indsatsen, og parterne er nødt til at fremlægge reviderede planer så hurtigt som muligt — allerede i forbindelse med den forberedende dialog i 2018. For så vidt angår EU i særdeleshed fastholder Det Europæiske Regionsudvalg (RU) sin tidligere holdning om, at der er behov for at nedbringe drivhusgasudledningen med 50 % inden 2030, idet målsætningen bør være, at drivhusgasemissionerne på verdensplan snarest muligt når deres højdepunkt og vil være udfaset i 2050 eller kort tid derefter.

3. EU har med sit højt udviklede system for flerniveaustyring et særligt ansvar for at udvise fælles og ambitiøst lederskab, når det gælder håndteringen af klimaændringerne. RU glæder sig derfor over Den Europæiske Unions rettidige ratificering af Parisaftalen og opfordrer de medlemsstater, som endnu ikke har ratificeret aftalen, til at gøre dette så hurtigt som muligt. RU opfordrer derudover Kommissionen og medlemsstaterne til at opdatere og udspecificere 2030-rammen og køreplanen frem mod 2050 med henblik på opfyldelse af forpligtelsen efter aftalen om at udforme langsigtede udviklingsstrategier for lave drivhusgasemissioner for midten af dette århundrede. Denne proces bør sættes i gang så snart som muligt for at åbne mulighed for en bred debat, hvori repræsentanter for nationale, regionale og lokale myndigheder, civilsamfundet og erhvervslivet er tæt inddraget.

Flerniveaustyring

4. Parisaftalen anerkendte betydningen af flerniveaustyring inden for klimapolitikken. Dette princip bør nu omsættes til praksis alle styringsniveauer med henblik på at udvikle forbindelser og udfylde eksisterende huller mellem nationale, regionale og lokale klimapolitikker. Ligeledes bør der være en udvidet ramme for gennemsigtighed, og udvikles de værktøjer, der er nødvendige for at gøre status på verdensplan, en bedre forståelse af klimaændringernes differentierede indvirkning, tab og skader samt passende klimafinansiering og kapacitetsstøtte.

5. RU opfordrer derfor til videreudvikling af Lima-Paris-handlingsdagsordenen og den tilknyttede platform for ikkestatslige aktørers klimaindsats (Non-State Actor Zone for Climate Action — Nazca). Disse kunne integreres fuldt ud i UNFCCC's sekretariat via den globale klimadagsorden, som de nyudnævnte klimaforkæmpere har lanceret ⁽¹⁾, og udgøre grundlaget for fuldstændig flerniveaustyring af klimatiltag, som det også anføres i Europa-Parlamentets beslutning.

⁽¹⁾ <http://newsroom.unfccc.int/climate-action/global-climate-action-agenda/>.

6. Regioner og byer har som de største bidragydere til Lima-Paris-handlingsdagsordenen og Nazca allerede vist omfanget af deres engagement i at bekæmpe klimaændringer og deres potentiale til en øget indsats. Frivillige initiativer som EU's borgmesterpagt og aftalememorandummet Under 2° er af særlig merværdi, da de forsyner Lima-Paris-handlingsdagsordenen og Nazca med kvantitative data og demonstrerer et større ambitionsniveau end nationale lovgivere. Disse initiativers bidrag til at fremkalde handling på alle niveauer bør anerkendes og tilskyndes af subnationale og nationale regeringer såvel som mellemstatslige organisationer. Deres indsats bør tages med i betragtning og inkluderes i de respektive nationalt bestemte bidrag, ligesom det allerede er tilfældet i f.eks. Mexico. Andre initiativer og mekanismer om overvågning og indberetning for at måle emissionsnedbringelsen og evaluere modvirknings- og tilpasningspolitikker bør ligeledes fremmes.

Bedre integrering af regioner og byer i UNFCCC

7. Bedre integrering af regioner og byer i UNFCCC-processen er også nødvendig og vil gøre det muligt rettidigt at kanalisere lokal feedback tilbage til FN-niveauet. Landene vil i så fald have adgang til de bedste oplysninger, og det vil sætte dem i stand til at træffe omkostningseffektive beslutninger, som kan omsættes i praksis af regioner og byer. Det er derfor nødvendigt at etablere en permanent og direkte dialog mellem de forskellige niveauer, som begynder på det lokale og regionale plan.

8. Foranstaltningerne til at styrke denne dialog omfatter:

- regelmæssige udvekslinger mellem regionernes og byernes repræsentanter og COP-formandskaberne, klimaforkæmpere såvel som UNFCCC's sekretariat
- tresidede dialoger mellem byer, regioner og parter inden for rammerne af UNFCCC's strukturer, navnlig i løbet af COP-konferencerne
- daglige afrapporteringer fra Kommissionen og Rådet til RU under COP-konferencerne
- regelmæssige udvekslinger med Parlamentet, navnlig Parlamentets delegation ved COP-konferencerne
- parternes (landenes) deltagelse i de uformelle gruppemøder i Friends of Cities.

På EU-plan

9. Efter COP21 har Kommissionen og Rådet holdt stadig mere kontakt til RU for at integrere en lokal tilgang til EU-lovgivningen bedre, navnlig gennem EU's dagsorden for byerne. Endvidere bakker køreplanen for gennemførelsen af Parisaftalen i EU fuldt ud op om princippet om flerniveaustyring.

10. Kommissionen har også igangsat forlængelsen og styrkelsen af EU's borgmesterpagt. Den omfatter nu en tilpasningsdel og er tillige ved at blive udviklet i forskellige dele af verden.

11. Fra RU's perspektiv er det af afgørende betydning at bygge videre på denne anerkendelse og sikre en balanceret tilgang, som anerkender både regionernes og byernes tydelige bidrag i denne sammenhæng.

12. RU vil gerne fremhæve, at princippet om flerniveaustyring er inkluderende og omkostningseffektivt, fordi det gør det muligt for alle myndighedsniveauer at koordinere deres indsats og dermed maksimere deres muligheder for at handle.

13. Regionerne spiller en central rolle i at skabe forudsætningerne for bypolitikkerne inden for et større område og forbinde dem med andre politikker såsom skovbrug, grønne og blå infrastrukturer, territorial samhørighed og landbrug. Denne funktion, som regionerne varetager, er særlig vigtig i EU, hvor de territoriale områder består af små og mellemstore byer, som ofte har begrænsede ressourcer og begrænset kapacitet til at handle. Regionerne hjælper med at undgå bekosteligt dobbeltarbejde og sikre en bred samhørighed mellem byområder og ikkebyområder.

14. EU's borgmesterpagt omfatter eksempelvis mange regioner som regionale koordinatore. Disse kan på samme tid sætte adskillige byer i stand til at tilslutte sig pagten.

15. RU gør derfor opmærksom på regionernes afgørende rolle i medlemsstaterne i forbindelse med at styre denne form for vertikal koordinering mellem alle myndighedsniveauer.

16. I Italien har regionerne for eksempel oprettet et interregionalt nævn for klimatilpasning. I nævnet deltager den nationale regering og alle regioner. Det sikrer, at Italiens strategi for tilpasning, som blev udviklet på baggrund af EU's strategi for tilpasning til klimaændringer, vil blive gennemført på regionalt plan.

Regionerne er til gengæld ligeledes ansvarlige for at hjælpe byer med at udarbejde lokale tilpasningsplaner inden for deres områder i overensstemmelse dermed.

17. På baggrund af dette eksempel opfordrer RU EU's regioner til at vise lederskab i forbindelse med anvendelsen af EU's og de nationale klimastrategier og i forbindelse med fremme af ændringer på lokalt plan. Udvalget opfordrer ligeledes Kommissionen og medlemsstaterne til at indføje denne rolle i deres definition af inkluderende forvaltning af klima og energi i deres strategi for gennemførelse af Parisaftalen og herunder tage behørigt hensyn til de »regionale koordinators« rolle inden for rammerne af borgmesterpagten, når nye støtteredskaber udformes til dem, som har tilsluttet sig pagten.

Horisontal koordinering

18. Udover vertikal koordinering anser RU det for nødvendigt at udvide den horisontale koordinering mellem forskellige politikker. Inddragelse af klimaspørgsmål i alle politikker vil skabe mange sidegevinster såsom højere livskvalitet og lokale jobs til de lokale befolkninger. Det vil også skabe synergier og mindske udgifterne til foranstaltninger. Det anslås f.eks., at EU's pakke om cirkulær økonomi kan medvirke til at reducere drivhusgasemissionerne med 2-4 % årligt, ⁽²⁾ hvis den implementeres rigtigt. RU opfordrer derfor COP22 til at beskæftige sig med den afgørende rolle, som en reduktion af råstofudnyttelsen og bæredygtig vandforvaltningen spiller for at bekæmpe klimaændringerne.

19. RU opfordrer derfor regionerne og byerne til at fremme tværgående administrativt samarbejde. Man kan i den forbindelse pege på den succesfulde model i det tværgående administrative udvalg om bæredygtig udvikling i Espoo i Finland. Ikke mindst takket været denne integrerede tilgang er Espoo for nylig blevet rangeret som den mest bæredygtige by i EU ifølge et studie bestilt af det nederlandske formandskab for EU.

20. I tillæg til horisontalt samarbejde på lokalt og regionalt plan bør silotænkning undgås, når EU's støt-teforanstaltninger, der er tilgængelige for regionerne og byerne, udformes. Med henblik herpå ser RU frem til den kvikskranke, som Kommissionen har bebudet i sin meddelelse »Vejen fra Paris«, og understreger også betydningen af denne tjeneste for at imødekomme regionernes behov.

Regionsudvalgets bidrag

21. I tiden op til og efter COP22 vil RU støtte Kommissionen og Rådet i disses bestræbelser for i tæt samarbejde med Parlamentet at få et vellykket resultat ud af gennemførelsen af aftalen.

22. RU bør have som mål at blive en CO₂-neutral institution og vil i bestræbelserne herfor samarbejde med de øvrige EU-institutioner, først og fremmest Europa-Parlamentet.

23. Inden for EU gør RU et stort arbejde for at informere regioner og byer om deres centrale rolle i forbindelse med en forstærket klimaindsats og om alle de mekanismer, der understøtter en bottom-up-indsats.

24. RU er en stærk tilhænger af EU's borgmesterpagt og opfordrer derfor sine medlemmer til at deltage i initiativet. Det har desuden i RU etableret en gruppe af ambassadører for pagten, som skal fremme initiativet i deres respektive lande.

⁽²⁾ »Circular Economy Package 2.0: Some ideas to complete the circle«, marts 2015, Det Europæiske Miljøkontor http://www.eeb.org/index.cfm?LinkServID_2E1B48-5056-B741-DB594FD34CE970E9.

25. RU vil derfor føre an som et godt eksempel. Det deltager i fællesskabsordningen for miljøledelse og miljørevision (EMAS) og forpligter sig til at fortsætte sin indsats i fællesskab med administrationen og sine medlemmer for at nedbringe sin CO₂-udledning og mindske sit forbrug af fossile brændstoffer. Med henblik herpå vil det undersøge, hvordan man kan opveje de uundgåelige drivhusgasudledninger, der forårsages af dets medlemmers og personales rejser. Dette indebærer en beregning af RU's CO₂-fodaftryk, inkl. alle rejser og eksterne møder. Drivhusgasudledningen bør udlignes gennem finansiering af bæredygtige projekter i EU. Nye teknologier som videokonferencer bør i højere grad tages i brug, herunder til møder i RU's underudvalg.

26. I den hensigt at blive papirløs bør RU følge Europa-Parlamentets eksempel og ophøre med at udskrive dossierer til plenarforsamlinger og underudvalgsmøder, medmindre medlemmer specifikt anmoder herom, eller der er andre tvingende grunde til at anvende udskrevne dokumenter.

27. Uden for EU's grænser vil RU koordinere sit arbejde med GD for Klima, Tjenesten for EU's Optræden Udadtil og medlemsstaterne inden for rammerne af Netværket for Grønt Diplomati med henblik på at støtte gennemførelsen af de allerede afgivne løfter fra tredjelande og tilskynde dem til at give nye tilsagn, der ligner tilsagnene fra Den Europæiske Union.

28. Navnlig vil udvalget anvende sine strukturer såsom Den Regionale og Lokale Euro-Middelhavsforamling, konferencen af regionale og lokale myndigheder i Østpartnerskabet (CORLEAP), taskforcen vedrørende Ukraine og de blandede rådgivende udvalg samt arbejdsgrupperne med kandidatlande og førkandidatlande for at bibeholde klimapolitik højt på den politiske dagsorden og støtte dens gennemførelse af lokale og regionale myndigheder i hele verden.

29. RU vil aktivt engagere sig i MEDCOP22, som afholdes i Tanger, for yderligere at bistå byer og regioner i området med at tage ansvar for klima og energi. Udvalget vil især støtte fokus på finansiering og kapacitetsopbygning for de lokale og regionale myndigheder i Euro-Middelhavsområdet og vil formidle disse spørgsmål til EU's delegation til COP22.

30. Specifikt vil RU hjælpe med at fremme borgmesterpagten på globalt plan begyndende med Euro-Middelhavs-borgmesterpagten og den østlige borgmesterpagt i 2016.

31. RU vil ligeledes fortsætte sit engagement i UNFCCC og fremme EU-delegationens ambitiøse holdning til klima og navnlig EU's flerniveaustyringsmodel blandt sine partnere i gruppen for lokale og kommunale myndigheder.

Styrkelse af vores samfund

32. I betragtning af omfanget af påkrævede klimaforanstaltninger skal vi alle ændre de måder, hvorpå vi producerer og forbruger. Som et resultat heraf vil regionerne og byerne have et centralt ansvar for at gå i dialog med borgerne og give dem redskaberne til at spille en aktiv rolle i denne omstilling med henblik på at skabe offentlig accept af disse dybtgående forandringer.

33. Både regionerne og byerne er centrale aktører i at lette udbredelsen af oplysninger om adfærdsændringer og foranstaltninger til at støtte den individuelle klimaindsats.

34. Regioner og byer skal ligeledes kortlægge og fjerne flaskehalse, som forhindrer borgerne i at deltage fuldt ud i omstillingen til lavemissions- og modstandsdygtige samfund, ved at koordinere med højere myndighedsniveauer (nationalt, i EU og globalt).

35. Regionernes og byernes langsigtede partnerskaber med virksomheder, universiteter, lokalsamfund, civilsamfund, NGO'er og skoler er afgørende for at fremme klimaindsatsen.

36. RU opfordrer derfor regionerne og byerne til fuldt ud at udfylde deres rolle med hensyn til at kæmpe for projekter med flere aktører på regionalt plan, således at der skabes en kultur med bæredygtig udvikling, som vil sætte gang i tiltag på nationalt og europæisk plan. Samtidig understreger udvalget, at behovene og sårbarhederne som følge af klimaændringerne er meget forskellige i de forskellige dele af EU og mellem regioner og byer.

Fokus på forskning

37. Forskningens rolle i forbindelse med at formulere passende politiske svar på klimaudfordringen er afgørende. Tætte forbindelser med den akademiske verden vil bidrage til en god politikformulering med beslutninger, der er baseret på fornuftige ekspertråd.

RU opfordrer derfor regionerne og byerne til at skabe tætte forbindelser med universiteter og forskningscentre inden for og uden for deres områder og til at støtte tværregionalt samarbejde på disse områder.

38. En fælles produktion af viden på et tidligt stadie og gensidige analyser mellem beslutningstagere og akademikere vil fremme samarbejdet om afdækningen af problemer samt fælles problemløsning gennem hele forskningsprocessen og den politiske beslutningsproces.

39. RU bemærker med tilfredshed, at den seneste beslutning fra Det Mellemstatslige Panel om Klimaændringer om at udarbejde en særlig rapport om byer og klima i 2023 allerede nu vil foranledige øget forskning i byernes betydning med hensyn til at bekæmpe klimaændringer. Det opfordrer Kommissionen til at tage aktivt del i udarbejdelsen af denne rapport og til at inddrage udvalget i processen samt at kæmpe for en territorial vision for klimatiltag på flere niveauer. Navnlig opfordrer RU Kommissionen til at fremme forskning på disse områder med henblik på at bidrage konstruktivt til den særrapport, som vil blive brugt i de fremtidige drøftelser i UNFCCC, navnlig den globale status, som skal vurdere status på gennemførelsen af Parisaftalen inden 2023.

40. RU støtter inddragelsen af repræsentanter for forskningen i planlægningen og gennemførelsen af modvirknings- og tilpasningspolitikker.

Modstandsdygtige samfund

41. Parisaftalen anerkender den vigtige positive virkning af modvirknings- og tilpasningsforanstaltninger, hvilket er betydningsfuldt.

42. RU vil udarbejde en særskilt udtalelse, der vil fokusere på gennemgangen af EU's strategi for tilpasning til klimaændringer, der er berammet til 2017. I denne sammenhæng opfordrer udvalget til en robust indsats for at integrere modvirknings- og tilpasningsforanstaltninger samt at inkludere klimatilpasning i alle relevante politikker.

43. RU påpeger, at byer og regioner bør sættes i stand til at øge deres modstandsdygtighed så hurtigt som muligt på grund af de potentielle negative konsekvenser af klimaændringerne for mennesker og aktiver. RU insisterer dog på, at tilpasningen til klimaændringerne kræver et vertikalt og horisontalt samarbejde, og at regioner og byer også er nødt til at blive forbundet for at kunne tilpasse sig til klimaændringerne.

44. RU bifalder offentliggørelsen af Kommissionens handlingsplan for Sendairammen for katastroforebyggelse 2015-2030, og at modstandsdygtighed over for katastrofer integreres i COP21-aftalen. Forbindelserne mellem etablering af modstandsdygtig infrastruktur og klimatilpasning bør styrkes yderligere for at fremme den tværsektorielle koordinering mellem civilbeskyttelsestjenester og klimatilpasning på alle niveauer.

45. RU opfordrer til bedre bevidstgørelses- og støttemekanismer med henblik på at udvikle regionalt orienterede nationale tilpasningsstrategier. Deres udvikling til sammenhængende regionale handlingsplaner og ned til det lokale plan bør overvåges nøje, og der bør på EU-niveau fastsættes klare milepæle, som skal nås med passende intervaller.

Finansiering af EU's byers og regioners klimainsats

46. Spørgsmålet om finansiering og adgang til finansiering er, navnlig for regioner og byer, grundlæggende for gennemførelsen af Parisaftalen.

47. Selvom der er forskellige finansieringsmuligheder i EU, så støder regionerne og byerne på adskillige vanskeligheder, som forhindrer dem i at få adgang til de støtteforanstaltninger, der findes på EU-niveau, både fra EU-fonde og gennem den Den Europæiske Investeringsbank (EIB).

Efter talrige drøftelser i RU og med forskellige interessenter opfordrer RU Kommissionen, EIB og medlemsstaterne til at fokusere på at udvikle den passende administrative kapacitet i regionerne og byerne, som gør, at de kan udnytte de offentlige og private finansieringsmuligheder, der er tilgængelige på EU-niveau, fuldt ud, navnlig for mindre territoriale enheder.

48. EU-institutionerne bør ligeledes gøre en særlig indsats for at kommunikere og give oplysninger om disse forskellige muligheder. RU giver tilsagn om at ville støtte Kommissionen og EIB med hensyn til at udvikle de nødvendige målrettede kommunikationsværktøjer.

49. RU er desuden foruroliget over den potentielt ineffektive brug af strukturfondene i flere medlemsstater. Selvom 20 % af EU's budget er tilegnet klimaindsatsen, anvendes eller verificeres et klimakriterie ikke systematisk i projekter, der er finansieret af strukturfondene, hvilket kan føre til risiko for, at EU-finansieringen anvendes til projekter, der er i strid med EU's klimamål. Kommissionen og medlemsstaterne bør være særligt opmærksomme og undersøge disse spørgsmål og træffe de nødvendige korrigerende foranstaltninger under hensyntagen til princippet om teknologineutralitet og medlemsstaternes ret til at vælge mellem forskellige energikilder.

50. RU opfordrer medlemsstaterne til at opfylde deres tilsagn om at udfase miljøskadelige subsidier. Det mener endvidere, at den igangværende reform af emissionshandelssystemet bør føre til fastsættelse af en rimelig kulstofpris, som ikke vil skade medlemsstaternes konkurrenceevne, og en mekanisme, der gør det muligt for regionerne at støtte bestræbelserne på at mindske drivhusgasemissionerne. RU vil gerne henlede Kommissionens og Rådets opmærksomhed på det vellykkede eksempel med CO₂-markedet, der er oprettet mellem Californien og Quebec. Flere milliarder dollars geninvesteres nu i den lokale økonomi for at støtte virksomheder, byer og borgere i omstillingen til lavemissionsøkonomier. RU opfordrer EU til at lade sig inspirere af dette eksempel i forbindelse med tildelingen af kvoter. Det opfordrer desuden medlemsstaterne til at gøre det muligt for regionerne at spille en aktiv rolle i emissionshandelssystemet, først og fremmest ved at forvalte en del af auktionsindtægterne og geninvestere dem i bæredygtige projekter.

51. EU er også nødt til at gennemgå sin egen lovgivning, så det bliver lettere at investere i vedvarende energi. Et eksempel er, at en lavere beskatning på biobrændsel i dag anses for at være statsstøtte, som kun kan gives som en undtagelse i en begrænset periode, hvilket fører til usikre investeringsvilkår og administrative byrder for producenter og leverandører af vedvarende brændstoffer.

I betragtning af den store finansiering, som der er behov for, vil regionerne og byerne være nødt til at tiltrække både offentlig og privat finansiering. Der er stadig et stort uudnyttet potentiale for virksomheder i de sektorer, der er berørt af gennemførelsen af Parisaftalen.

52. RU opfordrer derfor regionerne og byerne til at støtte en mentalitetsændring fra »støtte til« til »finansiering af« levedygtige forretningsplaner for bæredygtig udvikling.

53. Med henblik herpå skal dialogen mellem den offentlige og private sektor udbygges. Endvidere bør regionerne og byerne samarbejde bredere med EIB og banksektoren med henblik på at øge deres viden om innovative finansieringsmekanismer for lavemissionsprojekter og modstandsdygtige projekter.

I denne sammenhæng insisterer RU på, at lovgivningsmæssig sikkerhed og forudsigelighed må være centrale forudsætninger for, at sådanne projekter bliver til en realitet. RU betoner endvidere vigtigheden af at udveksle god praksis for integration af bæredygtighedskriterier i den finansielle sektor. Finansielle produkter bør evalueres og mærkes i forhold til deres sårbarhed over for klimarelaterede risici og deres bidrag til omstillingen til en lavemissionsøkonomi for at give offentlige og private investorer nogle retningslinjer.

Bruxelles, den 12. oktober 2016.

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — En EU-køreplan for cykling

(2017/C 088/10)

Ordfører: Kevin Peel (UK/PES), medlem af Manchester City Council**POLITISKE ANBEFALINGER**

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

Paradigmeskift og en EU-køreplan for cykling

1. Det Europæiske Regionsudvalg minder om, at man siden 1950'erne mange steder i Europa i transport-, by- og arealplanlægningen systematisk har prioriteret individuel motordreven transport frem for aktiv mobilitet og offentlig transport. Brugen af biler er blevet den fremherskende transportform, selv for mange kortdistanceture. Denne udvikling har i høj grad bidraget til en række alvorlige udfordringer, herunder klimaændringer, luftforurening, støj, bekymringer om færdselssikkerhed, trængsel, lav kvalitet af offentlige områder, segregering af arealanvendelse, afhængighed af olie i transportsektoren og en hæmsko for forbrugernes købekraft, en utilstrækkelig grad af fysisk aktivitet blandt en stor del af befolkningen osv. Især sidstnævnte skaber yderligere problemer (f.eks. en forsinket motorisk udvikling hos børn, overvægt, koncentrationsbesvær m.m.);
2. opfordrer med henblik på at tackle disse udfordringer til et paradigmeskift inden for transport og planlægning/fysisk planlægningspolitik, som kræver et nyt hierarki inden for bæredygtige rejser, hvor tilskyndelse til aktive rejseformer (vandring og cykling) og forbedring af deres attraktivitet og sikkerhed prioriteres først parallelt med fremme af offentlig transport som nummer to, udvikling af bildeling og samkørsel som nummer tre og privat individuel bilkørsel sidst, og hvor den nødvendige samordning af forskellige transportformer muliggøres. Der er behov for at omsætte dette til alle aspekter af trafikplanlægningen, herunder prioritering af trafikintensiteten for aktive transportbrugere, investeringer i infrastruktur, tildeling af vejareal, prioritering i færdselslovene osv.;
3. anerkender, at et paradigmeskift i transportpolitikken er en fælles indsats mellem myndigheder på alle niveauer — lokalt, regionalt, nationalt, europæisk og endog på niveauet for global styring. Udvalget efterlyser i dette øjemed en større samordning mellem de forskellige planlægningsniveauer, især det lokale og regionale, med et aktivt engagement fra alle aktører i civilsamfundet, blandt andre virksomheder, NGO'er, fagforeninger, den akademiske verden osv.;
4. understreger, at det inden for rammerne af de regionale planlægningsværktøjer er nødvendigt at fremme en bedre tilgængelighed for cyklister og fodgængere til den kollektive trafiks stoppesteder og etablere sikre og attraktive parkeringsmuligheder for cykler, der er tilgængelige for alle, og eventuelle delecyclordninger ved omstigningssteder;
5. påpeger, at ændringer af politikker og tildeling af ressourcer, både i menneskelig og økonomisk forstand, er drevet af ambitiøse politiske mål, og anbefaler derfor Kommissionen at opstille et mål om at fordoble cykling i EU's medlemsstater inden for de næste 10 år (fra den nuværende andel af cykling i den samlede transport på ca. 7-8 % til ca. 15 %);
6. opfordrer på det kraftigste Kommissionen til at analysere potentialet for cykling i EU's transportandel på lang sigt (2030/2040/2050) for at bedømme, hvilke investeringer og øvrige foranstaltninger der er nødvendige for at realisere dette potentiale, og til at udføre en cost-benefit-analyse. Kommissionen bør basere denne analyse på eksisterende, velafprøvede redskaber som f.eks. Verdenssundhedsorganisationens værktøj for sundhedsøkonomisk vurdering og videreudvikle dem med en tværgående tilgang til cykling med hensyn til sektorer såsom økonomi, miljø, klima, energieffektivitet, transport, uddannelse, sundhed, sport osv.;

7. bifalder i høj grad Parlamentets⁽¹⁾ og medlemsstaternes⁽²⁾ initiativ til at anmode Kommissionen om at fremlægge en europæisk køreplan/et strategisk EU-dokument om cykling. Medlemsstaternes »Erklæring om cykling som en klimavenlig transportform«, som der blev bakket op om under Luxembourgs EU-formandskab i oktober 2015, efterspørger også en oprettelse af et europæisk knudepunkt for cykling ved Kommissionen;
8. glæder sig over vedtagelsen i 2014 af Pariserklæringen gennem det paneuropæiske program for transport, sundhed og miljø (THE PEP) og støtter kraftigt medlemsstaternes, WHO's, UNECE's og andre interessenters udarbejdelse af en paneuropæisk masterplan for cykling⁽³⁾;
9. opfordrer til, at Kommissionens arbejdsprogram for 2018 kommer til at omfatte en EU-køreplan for cykling. En sådan køreplan skal imødekomme det voksende behov for en koordineret indsats på EU-plan, der kan medvirke til at fremhæve de veldokumenterede miljømæssige, sundhedsmæssige og økonomiske fordele ved at cykle, samtidig med at det sikres, at der i denne køreplan indgår tiltag vedrørende øget opmærksomhed om og formidling af sådanne fordele med henblik på at skabe en cykelkultur;
10. minder om, at den strategiske udvikling af det nationale net af cykelstier i henhold til nærhedsprincippet hører under medlemsstaternes kompetence, og at EU derfor bør spille en støttende rolle, navnlig når det gælder grænseoverskridende sammenkoblinger, og for strategierne i lande og regioner, hvor cykling er mindre udbredt, samt koordinere og udvikle nettet af europæiske cykelruter;
11. fremhæver imidlertid, at de lokale og regionale myndigheder er hovedaktører, når det drejer sig om at tilpasse betingelserne for det fremtidige bymæssige og regionale transport- og mobilitetssystem, med fuld anvendelse af nærheds- og proportionalitetsprincippet, da bymobilitet og transport i byområder hører under de lokale og regionale myndigheders kompetencer. I denne forbindelse viser erfaringerne, at detaljerede cykelplaner kan indarbejdes i de lokale transportstrategier med henblik på at udvikle en ambitiøs vision for cykling, som er håndterbar for lokalsamfundene. Samtidig kan regionale transportpartnerskaber og -strategier også indarbejde cykling i de regionale politikker og understøtte cykelprogrammer;
12. gentager derfor sin opfordring til, at de lokale og regionale myndigheder inddrages mere aktivt i beslutningsprocessen⁽⁴⁾, og mener, at RU som talerør for de lokale og regionale myndigheder bør stille sig i spidsen for drøftelserne om EU's initiativer til fremme af cykling, idet byer og regioner forventes at få størst gavn af sådanne tiltag;
13. betragter også cykling som et centralt element for bæredygtig bytrafik og som omdrejningspunkt for en integreret EU-dagsorden for byerne.

Finansiering

14. Det Europæiske Regionsudvalg påpeger, at der er stærke akademiske beviser for, at investeringer i cykelinfrastruktur giver et cost-benefit-forhold på mindst 5:1⁽⁵⁾. De økonomiske fordele spænder over forskellige områder. For det første skabes der — primært i nærområdet — beskæftigelse inden for cykelproduktion, detailhandel, reparationer, anlæg og vedligeholdelse af infrastruktur samt på områder som f.eks. cykelturisme og transport- samt yderligere tjenester. For det andet forbedres folkesundheden som følge af øget fysisk aktivitet og mindre luft- og støjforurening. For det tredje fører mindre trafiktæthed til færre spærrede veje, færre forsinkelser, mindre tabt arbejdstid og et reduceret brændstofforbrug. Dette resulterer alt i alt i en bedre livskvalitet i byerne og øger disses attraktivitet. Endelig er der økonomiske fordele ved en mere effektiv arealudnyttelse;

⁽¹⁾ I 2015/2005(INI) opfordres der til, »at en EU-køreplan for cykling inkluderes i Kommissionens arbejdsprogram 2016«.

⁽²⁾ Erklæring om cykling som klimavenlig transportform, uformelt møde mellem transportministrene, Luxembourg, 7. oktober 2015. <http://www.eu2015lu.eu/en/actualites/communiqués/2015/10/07-info-transport-declaration-velo/07-Info-Transport-Declaration-of-Luxembourg-on-Cycling-as-a-climate-friendly-Transport-Mode—2015-10-06.pdf>.

⁽³⁾ http://www.unece.org/fileadmin/DAM/thepep/documents/Déclaration_de_Paris_EN.pdf.

⁽⁴⁾ Udtalelse om Gennemførelse af hvidbogen om transport fra 2011, ordfører: Spyros Spyridon (EL/EPP) (EUT C 195 af 12.6.2015, s. 10).

⁽⁵⁾ Det Forenede Kongeriges transportministerium angiver i »Value for Money Assessment for Cycling Grants«, 2014 (transportministeriet) et cost-benefit-forhold på 5,5:1 ved cykeltilskud. »Transport and Mobility Leuven« har i »Transport and Mobility Leuven«, »Impact et potentiel de l'usage du vélo sur l'économie et l'emploi en Région de Bruxelles-Capitale: Les effets directs et indirects de l'usage du vélo en 2002, 2012 et 2020«, 2014 anslået, at investeringer i hovedstadsregionen Bruxelles vil give et cost-benefit-forhold på 5:1-9:1. Cost-benefit-forholdet i Helsingfors blev i »Helsinki Bicycle Account 2015« vurderet til 8:1.

15. gentager derfor transportministrenes opfordring i »Erklæring om cykling som en klimavenlig transportform« til at udarbejde et strategisk EU-dokument om cykling, der klarlægger »EU-politikker og finansieringsinstrumenter, som allerede er mobiliseret, eller som bør mobiliseres for at øge cyklings transportandel, fremme cykelrelateret beskæftigelse i EU og inkludere cykling i (...) EU-politikker og finansieringsinstrumenter«⁽⁶⁾;

16. opfordrer endvidere til en fremadrettet EU-investeringspolitik for transport, som også bør forbedre folkesundheden, og som under fuld hensyntagen til Parisaftalen ved COP 21 investerer EU's transportfinansiering i cykling⁽⁷⁾;

17. foreslår som en generel regel, at ethvert relevant infrastrukturprojekt, der medfinansieres af EU, i videst muligt omfang bør tage hensyn til cykling, bl.a. for at undgå en mulig negativ indvirkning på cykling som følge af opførelsen af motorveje, jernbaner osv. (dvs. princippet om »Cykling i alle infrastrukturprojekter«). Endvidere bør cykling indføres som en enkeltstående støtteprioritet i arbejdsprogrammerne for 2018-2020 i Kommissionens program for forskning og innovation, Horisont 2020 (mobilitet for vækst);

18. anmoder om, at Kommissionen fastsætter minimumskriterier for kvaliteten af cykelinfrastrukturen for relevante projekter, der er medfinansieret med EU-midler, navnlig kriterier for udformningen af nettet med hensyn til sikkerhed, funktionalitet og skiltning, for at sikre værdi for de europæiske skatteydere penge. Udvalget anmoder endvidere Kommissionen om at samarbejde med medlemsstaterne og med lokale og regionale myndigheder om at udvikle nationale vejledningsdokumenter samt en database for bedste praksis og udveksling af viden med henblik på tilvejebringelse af cykelinfrastruktur. Samtidig anmoder udvalget Kommissionen om, at den fastsætter kriterier for finansiering, forvaltning og økonomisk gennemførlighed for de centrale tiltag;

19. foreslår at inkludere netværket for langdistancecykelruter, EuroVelo⁽⁸⁾, i TEN-T og dermed forbedre de grænseoverskridende forbindelser, udvikle mulighederne for turisme og skabe bedre adgang til bykerne, og foreslår at anvende Connecting Europe-facilitetens midler til byknudepunkter, f.eks. til opførelse af (hurtige) cykelruter i byområder og forstæder.

Færdssikkerhed

20. Det Europæiske Regionsudvalg minder om, at frygten for ulykker ved cykling i motoriseret trafik bidrager til den udbredte opfattelse, at cykling er en farlig aktivitet. Frygten er til en vis grad ubegrundet, da de fleste ulykker er eneulykker uden involvering af andre køretøjer. Denne frygt har imidlertid en hæmmende virkning på cykling og kan være til hinder for cyklings udbredelse;

21. minder om, at lave hastighedsgrænser i byområder og overholdelsen af disse er en af de vigtigste faktorer for færre dødsfald i trafikken. Sammenstød mellem cyklister og motorkøretøjer i høj fart er en væsentlig årsag til dødsfald og alvorlig skade af cyklister. RU opfordrer derfor EU til at opmuntre nationale, regionale og lokale myndigheder til at overholde EU's henstillinger om bedre fartstyring og om gennemførelse af trafikdæmpende tiltag, herunder indføre veje med en standardhastighed på 30 km/h (eller 20 mph) i byområder, som også gælder for cyklister, hvorved sameksistensen mellem de forskellige trafikantgrupper gøres mulig: fodgængere, cyklister, biler, lastvogne, udrykningskøretøjer (ambulancer, brandvæsen osv.). Derudover bør intelligente hastighedsstøttesystemer også indføres via typegodkendelse af alle nye motordrevne firehjulede køretøjer, busser og tunge godskøretøjer, som skal have tilladelse til at køre på EU's offentlige veje. Regionsudvalget gør opmærksom på, at der findes en tydelig skævhed mellem den objektive reelle sikkerhed ved cykling og mange menneskers subjektive tryghedsfølelse, når de cykler. For at minimere denne skævhed skal der også gennemføres »bløde« informations- og kommunikationsaktiviteter, som f.eks. effektive oplysningskampagner. Kun hvis utrygheden ved at cykle reduceres, og den subjektive følelse af sikkerhed forbedres, vil usikre cyklister føle sig bedre tilpas og benytte cyklen som transportmiddel;

⁽⁶⁾ Følgende politikker nævnes i erklæringen: planer for bæredygtig bytrafik i bytrafikpakken fra 2013, Politiske retningslinjer for trafikikkerheden for 2011-2020, CIVITAS 2020, ELTIS, Urbact og den europæiske mobilitetsuge og relevante finansieringsinstrumenter (herunder de europæiske struktur- og investeringsfonde, Cosme og Horisont 2020).

⁽⁷⁾ Dette omfatter infrastruktur, men også mobilitets tjenester såsom cykeldeling, ITS-systemer, cyklistvenligt rullende materiel osv.

⁽⁸⁾ <http://www.eurovelo.org/>.

22. minder desuden om, at på trods af de relativt få større og tungere køretøjer i byområderne, sammenlignet med det samlede antal motorkøretøjer, er disse uforholdsmæssigt meget involveret i dødsfald ved cykelulykker;

23. beklager det alt for langsomme fald i antallet af dødsfald blandt cyklister og støtter i denne forbindelse vedtagelsen af et EU-dækkende mål for alvorlige skader og undersøgelsen af mulig underreportering af alvorlige skader. I denne forbindelse bør EU-køreplanen for cykling som arbejdsprincip have en målsætning om nul døde og en verdensførende position med hensyn til sikkerhed for og beskyttelse af cyklister;

24. opfordrer til en rettidig revision af forordningen om generel sikkerhed, navnlig hvad angår forbedringer af det direkte udsyn for førere af tunge godskøretøjer, som kan suppleres af andre obligatoriske aktive sikkerhedssystemer såsom sensorer til at opdage cyklister og automatiske bremsesystemer for at undgå sammenstød;

25. opfordrer til at opdatere forordningen om typegodkendelse af motorkøretøjer med henblik på beskyttelse af fodgængere og andre bløde trafikanter⁽⁹⁾ til også at omfatte testprocedurer for beskyttelse af cyklister, hvis de er i sammenstød med bilers frontpartier;

26. opfordrer til, at det overvejes at inkludere og udvikle specifikke tiltag, som gør cykeltrafik mere sikker, i de eksisterende EU-direktiver som f.eks. EU's infrastruktursikkerhedsdirektiv om tunneler og TEN-T-infrastruktur⁽¹⁰⁾ til veje i byområder og på landet;

Mobilitet i byerne og intelligente transportsystemer

27. Det Europæiske Regionsudvalg anmoder om, at de kommende retningslinjer fra Kommissionen om bymæssig logistik⁽¹¹⁾ anerkender det enorme potentiale i at skifte leveringen af tjenesteydelser og varer op til 250 kg til elladcykler og derfor anbefaler leveringer ved hjælp af cykellogistik som den foretrukne mulighed, når det kan lade sig gøre;

28. gør opmærksom på, at by- og bytrafikplanlægning skal udformes på en måde, der integrerer og samordner alle aspekter af mobilitet i nærområdet;

29. understreger, at det er helt afgørende, at uddannelse i færdselssikkerhed, i færdselsregler såvel som i visse særlige cykelregler starter i skolen. Dette vil bidrage til at nedbringe antallet af ulykker, hvor cyklister er involveret. Kommissionen bør bidrage til at fremme udbredelsen af velafprøvede lokale skoleordninger, som samler skoler, politi og andre aktører om at lære de unge cyklister gode cykelteknikker samt grundprincipperne for, hvordan man vurderer kraften og hastigheden af mulige kollisioner på vejen og samtidig fremhæve fordelene ved cykling som en social, sund og fortrinsvis sikker transportform;

30. minder om sin holdning om, at national og kommunal regulering af adgang til byerne og vejafgifter kan være effektive værktøjer til at håndtere kampen om pladsen på vejene i byerne og finde svar på vigtige spørgsmål som kødannelse, forurening og diffus tilvækst i byerne⁽¹²⁾ og understreger i denne forbindelse, at Kommissionens kommende ikkebindende retningslinjer om adgang til byerne⁽¹³⁾ konsekvent bør prioritere cykling. Udvalget anbefaler de lokale og regionale myndigheder, at indtægter fra adgangsbeholdningsordninger og vejafgifter delvist geninvesteres i cykling for at skabe attraktive alternativer til brugen af biler;

31. bemærker, at det er gensidigt fordelagtigt at kombinere cykler og offentlig transport, og at intermodalitet er en afgørende faktor for, at transportnet i byerne kan fungere optimalt og gnidningsfrit. Regionsudvalget minder om sin opfordring til at gøre det obligatorisk at offentliggøre køreplaner og andre oplysninger om transport og gøre dem fuldt tilgængelige for alle EU-borgere⁽¹⁴⁾, og at der udvikles IT-systemer og -applikationer om transportruter, hvori der tages hensyn til intermodaliteten, og anmoder om, at cykling og cykeldelingsordninger af hensyn til multimodaliteten bør

⁽⁹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 78/2009 af 14. januar 2009 om typegodkendelse af motorkøretøjer med henblik på beskyttelse af fodgængere og andre bløde trafikanter og om ændring af direktiv 2007/46/EF og ophævelse af direktiv 2003/102/EF og direktiv 2005/66/EF (EUT L 35 af 4.2.2009, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/54/EF af 29. april 2004 om minimumssikkerhedskrav for tunneler i det transeuropæiske vejnet (EUT L 167 af 30.4.2004, s. 39), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/96/EF af 19. november 2008 om forvaltning af vejinfrastrukturens sikkerhed (EUT L 319 af 29.11.2008, s. 59).

⁽¹¹⁾ http://ec.europa.eu/transport/facts-fundings/tenders/index_en.htm.

⁽¹²⁾ Udtalelse om Bytrafikpakken, ordfører: Albert Bore (UK/PES) (EUT C 271 af 19.8.2014, s. 18).

⁽¹³⁾ http://ec.europa.eu/transport/themes/urban/news/2015-11-27-guidance-access-regulations_en.htm.

⁽¹⁴⁾ Udtalelse om multimodal rejseinformation, rejseplanlægning og billetudstedelse, ordfører: Petr Osvald (CZ/PES) (EUT C 19 af 21.1.2015, s. 36).

integreres fuldt ud i tekniske standarder, EU-lovgivningen og EU-finansierede forsknings- og udviklingsordninger, navnlig med hensyn til rejseplanlægning, billetsalg, parkering osv. Infrastrukturen på og omkring bus- og togstationer samt installationerne i selve de kollektive befordringsmidler skal forbedres for at fremme lette skift mellem tog, busser og cykler⁽¹⁵⁾.

Elektromobilitet og offentlig udbudspolitik

32. Det Europæiske Regionsudvalg foreslår, at der i elektromobilitetspolitikker på alle forvaltningsniveauer altid bør tages hensyn til e-cykling;

33. råder Kommissionen til at inkludere cykling i sin revision af EU's kriterier for grønne offentlige indkøb for transport. I udbudskriterierne bør der ikke kun stræbes efter marginale forbedringer af biler og lette varevogne, der indkøbes af offentlige indkøbere, men også efter at opnå et skift af transportformer hen imod miljøvenlige transportformer såsom cykling. Derfor bør det være et obligatorisk trin i udbudsprocedurer i henhold til EU's kriterier for grønne offentlige indkøb at efterprøve, om der kan indkøbes cykler (herunder pedalcykler med elektrisk hjælpemotor) i stedet for passagerbiler og ladcykler (herunder elektriske og elektrisk assisterede ladcykler) i stedet for varevogne. Samtidig anbefales det, at der indarbejdes udbudskriterier vedrørende innovation, som kan lette den teknologiske udvikling på alle områder, samt at der sker en udbredelse medlemsstaterne imellem.

Modvirkning af klimaændringer og luftkvalitet

34. Det Europæiske Regionsudvalg erkender, at der er behov for et samspil af politikker for at mindske virkningerne af klimaændringer, opfylde EU's mål om CO₂-reduktion i transportsektoren og forbedre luftkvaliteten i byerne. Dette omfatter tekniske løsninger, et politisk kursskifte og incitamenter til at undgå unødvendige ture. Ambitiøse cykelleveringsprogrammer bør være en væsentlig del af enhver strategi for modvirkning af klimaændringer og forbedring af luftkvalitet, uanset hvilket forvaltningsniveau der er tale om. Ambitiøse cykelpolitikker kan også bidrage til at levere resultater med hensyn til 11 af FN's mål for bæredygtig udvikling⁽¹⁶⁾.

Cykeldata

35. Det Europæiske Regionsudvalg understreger, at pålidelige og sammenlignelige data er afgørende for at kunne træffe informerede beslutninger og måle virkningerne af politiske og finansieringsmæssige tiltag og opfordrer derfor Kommissionen (Eurostat) til at udvikle en fælles dataindsamlingsmetodologi og harmoniserede definitioner for nationale data og data fra byerne om brugen af cykler.

Et kontaktpunkt for cykling i Kommissionen og udveksling af bedste praksis

36. Det Europæiske Regionsudvalg hilser udnævnelsen af en kontaktperson for cykling i GD MOVE velkommen, men påpeger, at denne funktion bør opgraderes til et kontaktpunkt for cykling, som er udstyret med mindst en fuldtidsækvivalent i personaleresourcer, og som suppleres af kontaktpunkter for cykling i alle relevante GD'er i Kommissionen, hvilket sikrer en effektiv rådgivning og koordination internt i Kommissionen;

37. anmoder Kommissionen om at støtte en clearingcentral udstyret med tilstrækkelige ressourcer til at opfylde medlemsstaternes og de lokale og regionale myndigheders behov for adgang til bedste praksis, casestudier, rapporter, finansieringsmuligheder osv. angående cykling⁽¹⁷⁾.

Bruxelles, den 12. oktober 2016.

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*

⁽¹⁵⁾ Bitibi-projekt med støtte fra Intelligent Energi i Europa.

⁽¹⁶⁾ World Cycling Alliance/ECF, »Cycling delivers on the Global Goals«, 2015, https://ecf.com/sites/ecf.com/files/The%20Global%20Goals_internet.pdf.

⁽¹⁷⁾ ELTIS' observationscenter for mobilitet i byerne har indsamlet mange eksempler på god praksis (www.eltis.org).

III

(Forberedende retsakter)

REGIONSUDVALGET

119. PLENARFORSAMLING DEN 10., 11. OG 12. OKTOBER 2016

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Handlingsplan for e-forvaltning 2016-2020

(2017/C 088/11)

Ordfører: Martin Andreasson (SE/EPP), medlem af regionalrådet i Västra Götaland

Basisdokument: Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — EU-handlingsplan for e-forvaltning 2016-2020 — Fremskyndelse af forvaltningernes digitale omstilling

COM(2016) 179 final

POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

1. Det Europæiske Regionsudvalg glæder sig over forslagets overordnede vision og formål, der består i at fjerne eksisterende digitale hindringer for det indre marked samt forhindre, at der opstår yderligere fragmentering i forbindelse med moderniseringen af de offentlige forvaltninger;
2. fremhæver den centrale betydning af de lokale og regionale myndigheder dels i forbindelse med moderniseringen af forvaltninger, hvor de indgår som skabere og forvaltere af digital infrastruktur samt digitale tjenester inden for samfundsvigtige områder, og dels som ansvarlige for at udforme selve leveringen af tjenester direkte til borgerne, så disse tjenester lever op til forventningerne i en verden, der i stigende grad digitaliseres;
3. understreger den store betydning, de offentlige tjenester har som drivkraft bag den digitale omdannelse af den europæiske økonomi, ud over e-forvaltning, og noterer sig, at de planlagte forslag omfatter tiltag, som vedrører de fleste borgers livssituationer, men at tiltag inden for kultur- og uddannelsessektoren savnes;
4. finder det vigtigt at modernisere de offentlige institutioner og forvaltningssystemer og gøre dem tilgængelige for privatpersoner og virksomheder via digitale tjenester og understreger derfor sin støtte til udviklingen af de offentlige tjenester på tværs af grænserne, især tjenester, der muliggør interoperabilitet og overførelse af informationer, såsom elektroniske indkøb, elektronisk identifikation, elektroniske signaturer, elektronisk forkyndelse af dokumenter og andre byggesten inden for e-forvaltning ⁽¹⁾;
5. anbefaler, at lokale og regionale myndigheder, som har betydning for de planlagte tiltags succes, bør være involveret i udformningen og ikke kun gennemførelsen af de planlagte nationale tiltag og værktøjer, som foreligger i handlingsplanen;

⁽¹⁾ Jf. CdR 4165/2014, 5960/2013, 5559/2013, 3597/2013, 1646/2013, 2414/2012, 1673/2013, 626/2012, 402/2012, 65/2011, 104/2010 og 5514/2014.

6. foreslår, at Det Europæiske Regionsudvalg deltager i styringskomitéen for handlingsplanen for e-forvaltning for at få den lokale og regionale dimension med i diskussionen, da store dele af velfærdstjenesterne leveres af den lokale og regionale sektor.

Indledning

7. Det Europæiske Regionsudvalg deler Kommissionens holdning om, at e-forvaltning skaber en mere åben, enkel og effektiv forvaltning;

8. mener, at den betydning, der tillægges digitaliseringen af EU's, de nationale og de lokale forvaltninger, er positiv, bl.a. fordi den muliggør forenkling af de tidskrævende administrative procedurer, og også fordi den sætter borgerne i stand til at følge det lovgivende arbejde, holde sig orienteret om spørgsmål, der berører dem direkte, og deltage aktivt i beslutningsprocesserne;

9. er samtidig enig i Kommissionens vurdering af, at mange borgere og virksomheder endnu ikke udnytter det fulde potentiale af de offentlige digitale tjenester, og noterer sig, at niveauet for udvikling af e-forvaltning er ujævnt fordelt mellem Europas medlemsstater og regioner;

10. glæder sig på denne baggrund over handlingsplanens mål om at udgøre et instrument for fælles bestræbelser med henblik på modernisering af forvaltningen i Europa;

11. bifalder, at handlingsplanens dynamiske og fleksible udformning giver mulighed for yderligere tiltag, hvor der kan tages hensyn til lokale og regionale myndigheders viden om at levere offentlige digitale tjenester inden for samfundsvigtige funktioner, såsom uddannelse, omsorg, erhvervslivet, sundhedsvæsen, infrastruktur osv.;

12. understreger det potentiale, digital forvaltning har på mange områder, herunder inden for katastrofeberedskab. Anvendelse af mobilteknologi, internettet og sociale medier til kommunikationsformål kan være et nyttigt redskab, ikke blot til indsamling, formidling og koordinering af data, men også med henblik på at støtte op om demokratisk ansvarlighed og gennemsigtighed;

13. understreger vigtigheden af ambitionen om, at handlingsplanen skal fungere som en katalysator for modernisering af den offentlige sektor. For at få gennemslagskraft er det vigtigt, at de lokale og regionale myndigheder involveres i arbejdet samt gives adgang til de finansieringskilder og ledsageforanstaltninger, som findes i de EU-programmer, der samordnes ved hjælp af handlingsplanen.

Vision og underliggende principper

14. Det Europæiske Regionsudvalg støtter Kommissionens vision om, at offentlige administrationer og offentlige institutioner inden 2020 skal være åbne, effektive og inkluderende og stille grænseløse, skræddersyede og brugervenlige digitale end-to-end-tjenester til rådighed for alle virksomheder og borgere i EU;

15. er enig i at prioritere en åben forvaltning, der åbent tilvejebringer data og tjenester på en sikker måde med øget gennemsigtighed, effektivitet og indsigt. Regionsudvalget mener samtidig også, at visse datamængder, der håndteres af offentlige institutioner, har brug for en stærk beskyttelse;

16. glæder sig over princippet om, at det digitale format skal være standarden for, hvordan tjenester leveres af offentlige forvaltninger, og understreger derfor, at det er nødvendigt med gennemtænkt, langsigtet og struktureret arbejde, der øger den digitale inddragelse af borgere, så flere får adgang til infrastruktur og opbygger kompetencer og dermed kan tage del i digitaliseringens muligheder;

17. støtter ambitionsniveauet i princippet om, at offentlige forvaltninger kun efterspørger samme datamængde én gang fra borgere og virksomheder;

18. bemærker samtidig de juridiske, tekniske og organisatoriske udfordringer, som skal overkommes for at muliggøre genanvendelse af data, og hilser i denne sammenhæng pilotprojektet om indførelse af princippet om »kun én gang« for kommunikation med virksomheder på tværs af grænserne velkommen og mener, at de vidtrækkende kontakter, som virksomhederne har med de lokale og regionale myndigheder, bør analyseres i pilotfasen;

19. finder det værd at undersøge innovative e-forvaltningsbegreber såsom digitalt ophold (e-residency), som giver adgang til visse e-tjenester for borgere og virksomheder, uden at der kræves et fysisk hjemsted. Dette mindsker omfanget af besværligt papirarbejde og gør det mere attraktivt for udenlandske virksomheder at investere;

20. noterer sig, at en inkluderende udformning af digitalt indhold og digitale tjenester er et princip, som er til gavn for alle brugere, især funktionshæmmede mennesker. Det er derfor vigtigt at fortsætte samarbejde og forskning med henblik på at opdatere eksisterende standarder, så disse følger med den teknologiske udvikling;

21. er enig i princippet om, at de offentlige forvaltninger bør udveksle data og oplysninger med hinanden samt med borgerne og virksomhederne på en åben og inkluderende måde. Regionsudvalget mener samtidig også, at det er vigtigt, at de enkelte organisationer er i stand til at afgøre, hvilke datamængder der skal være åbent tilgængelige, og hvilke der skal være beskyttede;

22. støtter princippet om en grænseoverskridende standard for offentlige forvaltningers e-forvaltning og understreger, at lokale og regionale myndigheder ofte i grænseregionerne kan spille en afgørende rolle i at fastlægge og udvikle grænseoverskridende tjenester, som er relevante, effektive og problemfrie;

23. støtter princippet om interoperabilitet som standard som en nøgelfaktor for udnyttelse af digitaliseringens muligheder;

24. er enig med Kommissionen i, at tilstrækkelig beskyttelse af personoplysninger og privatlivets fred samt informationssikkerhed på et tidligt stadie bør indgå i udviklingen af digitale tjenester, da tillid til digitale tjenester fortsat er en barriere for udviklingen af e-forvaltning;

25. understreger samtidig, at grænseoverskridende standarder for offentlige forvaltningers e-tjenester og interoperabilitet ikke skal erstatte allerede velfungerede nationale, regionale og lokale løsninger, men give et overblik over de standarder og specifikationer, som myndighederne kan anvende med henblik på at skabe interoperabilitet, når deres eksisterende systemer skal fornyes;

26. bemærker, at alle organisationer, som håndterer en eller anden form for følsomme oplysninger, bør arbejde systematisk med informationsklassificering og -sikkerhed. Dette er særlig vigtigt, eftersom aktiviteter som f.eks. avancerede hackingangreb, cyberkrig og cyberterrorisme kan resultere i omfattende skader. Selv om udgangspunktet er åbenhed, skal enhver informationsmængde, som anses for beskyttelsesværdig, reelt beskyttes på passende vis. I visse ekstreme tilfælde kan det betyde, at oplysninger eller hele systemer skal adskilles fysisk fra internettet;

27. glæder sig derfor over harmoniseringen af de retslige rammer, som den generelle databeskyttelsesforordning vil udgøre, men fremhæver, at konkurrenterne på dette område er globale, og understreger vigtigheden af juridiske rammer, der ikke hæmmer udviklingen af nye løsninger og tjenester;

28. understreger vigtigheden af effektiv vejledning i databeskyttelsesforordningen samt nødvendigheden af at inddrage alle aktører i diskussionen om ejendomsret og det ansvar, som er koblet til håndteringen af personoplysninger;

29. understreger Kommissionens rolle i forbindelse med etableringen af de grundlæggende forudsætninger for interoperabilitet og harmonisering, der muliggør den informationsdeling, som principperne bygger på.

Politiske prioriteter

30. Det Europæiske Regionsudvalg understreger, at der stadig findes befolkningsgrupper i Europa, som ikke har adgang til internettet eller besidder tilstrækkelige digitale færdigheder til at benytte digitale tjenester, og at det er nødvendigt med en aktiv indsats for at øge den digitale inddragelse;

31. fremhæver, at pålidelige og højtydende netværk til rimelige priser i alle områder er en forudsætning for, at alle borgere og virksomheder har adgang til moderne, offentlige, digitale tjenester og får det størst mulige udbytte af næste generations teknologier (Internet of Things — IoT, Big Data, e-sundhed, intelligente byer mv.);

32. fremhæver, at støttealternativer på europæisk og nationalt plan konsekvent og målrettet skal videreudvikles til at støtte udbredelsen af højhastighedsbredbåndsnets i alle områder, især i regionernes landdistrikter, hvor manglende profit ofte modvirker en markedsdrevet udbredelse;

33. understreger, at en modernisering af offentlige forvaltninger kræver harmoniserede standarder og tekniske specifikationer, der er udviklet i fællesskab med alle berørte aktører, og som muliggør genanvendelige og effektive digitale tjenester med en høj grad af interoperabilitet;
34. glæder sig over den bebudede revision af den europæiske interoperabilitetsramme og opfordrer Kommissionen til at give yderligere støtte til forvaltningernes anvendelse af rammens anbefalinger;
35. understreger, at de lokale og regionale myndigheder både skal ses som brugere af de grænseoverskridende standarder og tjenester og som vigtige producenter under den europæiske interoperabilitetsramme;
36. hilser det velkommen, at Kommissionen planlægger at fremlægge en første model for et europæisk katalog over IKT-standarder for offentlige indkøb, og understreger den afgørende betydning af denne indkøbsmulighed, især hos lokale og regionale myndigheder, for at undgå fastlåsningsproblemer i proprietære systemer og muliggøre implementering af løsninger og tjenester med høj grad af interoperabilitet og innovation;
37. opfordrer Kommissionen til at arbejde tættere sammen med de lokale og regionale myndigheder i forbindelse med sin indsats for at støtte fuldt elektroniske offentlige indkøb senest i 2019, ikke mindst fordi det vil være på lokalt og regionalt plan, at gennemførelsen heraf kan støde på problemer. Det vil være vigtigt at samarbejde med lokale og regionale myndigheder såvel som med den private sektor, så man realiserer det fulde potentiale for besparelser, som kan opnås på markedet for offentlige indkøb, der skønnes at have en værdi på mere end 2 billioner EUR;
38. bemærker, at elektronisk identifikation er en grundlæggende forudsætning for sikre, effektive og tilgængelige offentlige, digitale tjenester, og hilser det velkommen, at Kommissionen planlægger tiltag til at fremskynde indførelse af eIDAS-tjenester ⁽²⁾;
39. bemærker, at arbejdet med interoperabilitet og standarder tager tid og kræver langsigtet samt tilstrækkelig og vedvarende finansiering;
40. hilser det derfor velkommen, at Kommissionen angiver, hvordan den langsigtede holdbarhed af de grænseoverskridende digitale tjenester skal garanteres. Dette er nødvendigt for at opbygge tillid til tjenesterne og deres tekniske fundament samt sikre, at den indsats, der er gjort i forbindelse med dette arbejde, ikke går til spilde;
41. mener, at offentlige institutioner bør samarbejde med den private sektor og nonprofit-sektoren om at levere en infrastruktur med passende tilgængelighed, men opfordrer Kommissionen til at redegøre nøjagtigt for konsekvenser og begrænsninger ved en eventuel indførelse af princippet »no legacy«, da sikring af en passende tidsramme til at opdatere systemer og teknologi i digitale økosystemer er komplekst;
42. glæder sig over Kommissionens ambitioner om at gøre e-justice-portalen til et fælles kontaktpunkt med adgang og funktioner til at kommunikere og finde information om f.eks. i praksis gældende europæisk ret og retslige procedurer, virksomhedsoplysninger og insolvensregistre;
43. glæder sig over en obligatorisk sammenkobling af alle medlemsstaternes selskabsregistre, da selskaber i stadig omfang driver virksomhed uden for de nationale grænser, og der findes et voksende behov for og en efterspørgsel efter informationer om selskaber i en grænseoverskridende sammenhæng, ikke mindst i Europas grænseregioner;
44. glæder sig i denne sammenhæng også over en elektronisk sammenkobling af insolvensregistre med henblik på at styrke gennemsigtigheden og retssikkerheden på det indre marked og undgå forumshopping;
45. støtter initiativet med henblik på at fremme anvendelsen af digitale løsninger under hele en virksomheds levetid og regner med, at initiativet vil medføre færre administrative byrder for virksomheder;

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 910/2014 (EUT L 257 af 28.8.2014, s. 73).

46. glæder sig over, at Kommissionen vil fremlægge et forslag om at udvide den fælles elektroniske mekanisme til registrering og betaling af moms, og efterspørger en målrettet videreudvikling af de komplekse momsregler med henblik på at fremme den digitale handel på tværs af grænserne. Dette har særlig betydning for mindre og helt små virksomheder, da disse har sværere end andre ved at klare de administrative byrder, som komplekse regelsæt uundgåeligt vil medføre;
47. forholder sig positivt til at øge borgernes mobilitet over grænserne ved at udveksle socialsikringsdata (EESSI) og informationer mellem arbejdstagere og arbejdsgivere i EU (Eures);
48. forholder sig positivt til EU-initiativer, der muliggør udveksling af sundhedsinformationer og -tjenester på tværs af grænserne, herunder interoperable systemer til digitale recepter, hvilket styrker patientsikkerheden, stemmer overens med hensigterne i patientmobilitetsdirektivet ⁽³⁾ og øger kvaliteten af og effektiviteten i sundhedssystemet;
49. er enig med Kommissionen i, at en omfattende inddragelse af borgere, virksomheder og forskere i udformningen og leveringen af offentlige, digitale tjenester øger tjenesternes kvalitet, effektivitet og anvendelighed;
50. understreger, at åbne data, som leveres på en sikker og pålidelig måde til en tredjepart, er en grundlæggende forudsætning for, at lokale og regionale myndigheder kan moderniseres og transformeres, så disse kan levere fremtidens innovative tjenester som en del af deres aktiviteter;
51. glæder sig derfor over initiativet til en EU-plattform, hvor offentlige organer kan tilbyde åbne data og tjenester, men understreger, at Kommissionen bør støtte udvikling og koordinering af strategier, som gør data åbne, ved at levere teknisk og metodisk støtte til de lokale og regionale myndigheder;
52. fremhæver, at leveringen af interoperable data af høj kvalitet kræver målrettet arbejde inden for bl.a. informationsarkitektur, informationsklassifikation og interoperabilitet på alle niveauer, og glæder sig derfor over udvidelsen og anvendelsen af datainfrastrukturer på EU-niveau, hvor det arbejde, som gennemføres i medfør af Inspire-direktivet, gerne skal fungere som et forbillede for en fælles fremgangsmåde til at udarbejde databeskrivelser;
53. glæder sig i den forbindelse over det europæiske cloudinitiativ ⁽⁴⁾, som ved at muliggøre en delt cloudinfrastruktur til levering af offentlige digitale tjenester giver mulighed for øget gennemsigtighed og effektivitet;
54. understreger, at digitale kompetencer og kvalifikationer hos borgere, arbejdstagere og arbejdssøgende har enorm betydning for en vidtrækkende gennemførelse af digitaliseringen i erhvervslivet og for moderniseringen af forvaltningen.

Gennemførelse af handlingsplanen

55. Det Europæiske Regionsudvalg er enig i, at en gennemførelse af handlingsplanen kræver en fælles indsats og fælles ejerskab på alle forvaltningsniveauer, og understreger, at det ansvar, der tilfalder de lokale og regionale myndigheder, er den offentlige sektors vigtigste »grænseflade« over for borgerne og virksomhederne.

Bruxelles, den 11. oktober 2016.

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/24/EU (EUT L 88 af 4.4.2011, s. 45).

⁽⁴⁾ COM(2016) 178 final.

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Den europæiske søjle for sociale rettigheder

(2017/C 088/12)

Ordfører: Heinz-Joachim Höfer (DE/PES), borgmester i Altenkirchen**Basisdokument:** Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Igangsættelse af en offentlig høring om den europæiske søjle for sociale rettigheder

COM(2016) 127 final

POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

Generelle bemærkninger

1. Det Europæiske Regionsudvalg bifalder forslaget om en europæisk søjle for sociale rettigheder, da en sådan vil bidrage til gennemførelsen af målsætningerne i artikel 3 i traktaten om Den Europæiske Union, nemlig at Unionen »arbejder for en bæredygtig udvikling i Europa baseret på en afbalanceret økonomisk vækst og prisstabilitet, en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne, hvor der tilstræbes fuld beskæftigelse og sociale fremskridt« (...), og at Unionen »bekæmper social udstødelse og forskelsbehandling og fremmer social retfærdighed og beskyttelse, ligestilling mellem kvinder og mænd, solidaritet mellem generationerne og beskyttelse af børns rettigheder« og »fremmer økonomisk, social og territorial samhørighed og solidaritet mellem medlemsstaterne«;
2. forventer, at Kommissionen efterlever nærhedsprincippet i forbindelse med lanceringen af den europæiske søjle for sociale rettigheder, og at den respekterer de nationale og de subnationale myndigheders vide kompetencer inden for socialpolitikken. Samtidig skal det sikres, at indholdet af søjlen er i overensstemmelse med de overordnede principper i dagsordenen for bedre regulering;
3. bifalder, at Kommissionen har besluttet at iværksætte en åben høring om en søjle af sociale rettigheder, da der efter flere kriseår med høj arbejdsløshed og spareforanstaltninger er stærkt behov for en politisk drøftelse af et nyt initiativ vedrørende sociale rettigheder. Udvalget mener, at søjlen kan være et bidrag til en koordinering inden for sociale politikker og rettigheder i medlemsstaterne og skabe konvergens opefter;
4. glæder sig over, at Kommissionen gør en indsats for at drøfte anvendelsesområdet og indholdet af den fremtidige sociale søjle, og fremhæver merværdien ved at inddrage de lokale og regionale myndigheder i denne debat, især da det styrker og fremhæver betydningen af den territoriale dimension af de socioøkonomiske spørgsmål, der indgår i EU's overordnede politiske strategi, og en stedbaseret tilgang i udformningen og gennemførelsen af de socioøkonomiske politikker;
5. slår endnu en gang til lyd for en bedre samordning mellem de økonomiske og sociale politikker på henholdsvis EU- og nationalt niveau som led i det europæiske semester og opfordrer til, at de lokale og regionale myndigheder inddrages tættere i denne samordning ⁽¹⁾;
6. insisterer på, at denne sociale søjle skal udvikles på grundlag af en påviselig lokal, regional og national merværdi og have en horisontal karakter, så det sikres, at der tages større hensyn til den sociale dimension af Den Økonomiske og Monetære Unions (ØMU) økonomiske styring, hvilket er afgørende for en velfungerende og levedygtig ØMU og legitimiteten af den europæiske integrationsproces;
7. fremhæver, at initiativet, hvis det resulterer i stærke sociale beskyttelsesforanstaltninger, herunder garantier for adgang til sundhedsydelser, uddannelse, sociale tjenester samt sociale ydelser af almen interesse og social sikkerhed, kan ses som et koordinerende værktøj, der yder medlemsstaterne støtte til at tackle sociale uligheder, bekæmpe social dumping, fremme en opadgående konvergens af sociale standarder i euroområdet og konsolidere EU's mål om inklusiv og bæredygtig vækst;

⁽¹⁾ Regionsudvalgets udtalelse om den sociale dimension af Den Europæiske Økonomiske og Monetære Union (CdR 6863/2013).

8. gentager sin opfordring til, at det for at forbedre ØMU's sociale dimension er afgørende at håndtere regionale uligheder gennem en modernisering, hvor det er passende, af eksisterende lovgivning og/eller ved at overveje nye støtteforanstaltninger til fordel for en større grad af konvergens. Udvalget foreslår derfor, at indikatorer for regionale uligheder tilføjes til resultatavlen for ØMU's sociale indikatorer ⁽²⁾;
9. forventer, at Kommissionens forslag til en europæisk søjle for sociale rettigheder yderligere vil bidrage til at styrke de sociale rettigheder — såvel de individuelle som de kollektive — der står opført i EU's charter om grundlæggende rettigheder ⁽³⁾;
10. bifalder, at Kommissionen tematiserer vigtige kønspolitiske udfordringer i sin høring, f.eks. kvinders lave deltagelse på arbejdsmarkedet og det kønsopdelte arbejdsmarked (princip 5), kønsbestemte forskelle i lønninger og pensioner (princip 5 og 13), manglende balance mellem arbejds- og familieliv (princip 5 og 18) eller de mange opgaver, der pålægges kvinder ved langvarig pleje af familiemedlemmer (princip 17). Kommissionen bør desuden forklare, om de foreslåede foranstaltninger er tilstrækkelige til at mindske forskelsbehandlingen af kvinder, eller om der derudover er behov for at styrke integrationen af kønsaspektet i alle EU's politikker;
11. bifalder, at Kommissionens forslag, selvom det kun vedrører medlemsstaterne i euroområdet, også inviterer EU's medlemsstater uden for euroområdet til at deltage;
12. understreger, at en tættere samordning af økonomi- og finanspolitikkerne i euroområdet skal gå hånd i hånd med fuld hensyntagen til ØMU's sociale dimension;
13. anmoder om, at der i højere grad fokuseres på finansieringen af socialpolitikken, som er en særlig udfordring for de lokale og regionale myndigheder. Disse udfordringer skyldes ikke kun, at udgifterne til velfærdssystemerne varierer meget i Europa, men også at de samlede investeringer på subnationalt niveau er for nedadgående ⁽⁴⁾;
14. understreger betydningen af en stærk europæisk social dagsorden, hvor konkurrencedygtighed og social retfærdighed supplerer hinanden, med rimelige lønninger som et centralt element — et område hvor EU kun har koordinerende beføjelser, og som styres af hver enkelt medlemsstat enten ved lov eller ved kollektive overenskomstforhandlinger i fuld respekt for landets traditioner og praksisser. En sådan dagsorden skal fuldt ud overholde princippet om ikke-forskelsbehandling i henhold til artikel 21 i chartret om grundlæggende rettigheder;
15. understreger, at med hensyn til de seneste års stigende ungdomsarbejdsløshed og det øgede antal personer, der lever i fattigdom eller trues af fattigdom, bør den sociale søjle også tage hensyn til, at der på kort sigt er behov for at mindske fattigdommen, fremme den sociale integration og bekæmpe ungdomsarbejdsløsheden;
16. fremhæver behovet for et stærkere samarbejde mellem de forskellige myndighedsniveauer, sektorer og aktører, herunder en større rolle til arbejdsmarkedets parter og indførelsen af et effektivt instrument for civil dialog, hvilket vil styrke Unionens demokratiske legitimitet;
17. påpeger, at nogle regionale og lokale myndigheder har anvendt deres offentlige udbudspolitikker til at fremme og stille krav om, at kontrahenterne aflønner deres ansatte rimeligt, hvilket kan udgøre en yderligere løftestang i bestræbelserne på at få organisationer til at tilbyde fair beskæftigelsesvilkår. Regionsudvalget minder i den henseende om, at EU-retten ikke er til hinder for, at tilbudsgivere, som nægter at forpligte sig til at betale de pågældende ansatte en lovpligtig mindsteløn, udelukkes fra deltagelse i udbudsproceduren ⁽⁵⁾;
18. beklager, at Kommissionens forslag ikke i højere grad lægger vægt på at imødegå de udfordringer, der ledsager et arbejdsmarked under forandring, herunder øget digitalisering, som bør tackles ved at have ekstra fokus på udvikling af digitale færdigheder hos arbejdsstyrken. I praksis resulterer fremkomsten af ikkegængse beskæftigelsesformer i nye risici for »gråzoner« hvad angår arbejdstagerrettigheder og adgang til velfærd. Udvalget opfordrer derfor Kommissionen til en korrekt definition af rammerne for fleksibilitet i arbejdsbetingelserne med henblik på at finde den rette balance mellem fleksibilitet og sikkerhed;

⁽²⁾ Resolution om Kommissionens arbejdsprogram for 2016 (COR-2015-5929).

⁽³⁾ Kapitel IV — Solidaritet.

⁽⁴⁾ <https://www.oecd.org/els/soc/OECD2014-Social-Expenditure-Update-Nov2014-8pages.pdf>.

⁽⁵⁾ Domstolens afgørelse i sag C-115/14 (af 17. november 2015) fandt det foreneligt med EU-retten, at delstatslovgivning i en medlemsstat pålægger tilbudsgivere og deres underentreprenører at forpligte sig til at betale en mindsteløn til de ansatte, der udfører de tjenesteydelser, som er genstand for en offentlig kontrakt.

19. minder om, at det i en situation med stigende digitalisering af økonomien og samfundet er vigtigt at give borgerne, især de ældre, de nødvendige digitale færdigheder for at opnå en mere inkluderende social model;
20. understreger, at tilegnelse af færdigheder gennem uddannelse og erhvervsuddannelse og adgang til livslang læring er vigtigere end nogensinde set i lyset af de skiftende vilkår i arbejdsverdenen, og at det er vigtigt, at færdighederne svarer til arbejdsmarkedets behov;
21. er overbevist om, at ØMU'ens demokratiske legitimitet kan styrkes, hvis de europæiske borgere bliver forvisset om, at princippet om sociale fremskridt og lige muligheder beskyttes, således at beskæftigelse og de sociale normer ikke blot ses som perifere emner i forbindelse med den makroøkonomiske tilpasningsproces;
22. opfordrer indtrængende til, at den europæiske søjle for sociale rettigheder sikrer, at de lokale og regionale myndigheder støttes i deres bestræbelser på at gennemføre hensigtsmæssige beskæftigelses- og socialpolitikker, herunder støtte og kapacitetsopbygning med henblik på at udvikle politikker for balancen mellem arbejde og privatliv i tråd med det nylige forslag fra Kommissionen. Dette forudsætter, at man tager fat på de territoriale udfordringer inden for disse områder, og at det gøres nemmere at udveksle bedste praksis på lokalt og regionalt niveau;
23. bemærker, at Europa står over for store sociale udfordringer med markante økonomiske og demografiske forskelle på tværs af de europæiske regioner. Mange unge står overfor en lang række udfordringer såsom et uddannelsessystem, der ikke er afstemt efter arbejdsmarkedets behov, problemer med at finde beskæftigelse, mobilitetshindringer, især for unge, der bor i små kommuner i perifere og ultraperifere områder, ømråder og landdistrikter, tvungen mobilitet eller social isolation. Der findes derfor ingen »one size fits all« politisk løsning, og en eventuel politisk intervention — offentlig eller privat — skal tage højde for lokale og regionale forhold, f.eks. de demografiske udfordringer og/eller den hjerneflugt, som nogle regioner står over for, og samtidig sikre et minimum af sociale, økonomiske og uddannelsesmæssige muligheder for de unge. Udvalget gentager samtidig, at det er vigtigt, at ungdomsgarantien udvides til at omfatte unge op til 30 år (og ikke kun 25 år) i lyset af den vedvarende høje ungdomsarbejdsløshed ⁽⁶⁾;
24. fastholder, at den europæiske søjle for sociale rettigheder bør prioritere sikringen af universel adgang til velfærdssystemer og offentlige tjenesteydelser af høj kvalitet, samtidig med at medlemsstaternes kompetence på området respekteres fuldt ud;
25. understreger de lokale og regionale myndigheders pionerrolle med hensyn til fleksible arbejdsmetoder og skabelse af rimelige arbejdsbetingelser på arbejdspladsen i rådgøring med de ansatte og fagforeninger og baseret på principperne om lighed og respekt;
26. foreslår, at Kommissionen overvejer muligheden for at skabe incitamenter til fordel for de lande i ØMU'en, som iværksætter reformer, der gør det muligt at nå de sociale målsætninger i Europa 2020-strategien og bekæmpe sociale ubalancer;
27. appellerer kraftigt til Kommissionen om at støtte medlemsstaterne i deres bestræbelser på at modernisere de sociale sikringsordninger inden for rammerne af det europæiske semester. Udvalget forventer desuden, at Kommissionen vil foreslå en finanspolitisk kapacitet for euroområdet, der er åben for alle medlemsstater, og som bl.a. vil muliggøre koordinering af kontracykliske politikker på europæisk niveau;
28. minder om, at langtidsledighed kan skabe en ond cirkel, der fører til ringe beskæftigelsesmuligheder, forringelse af færdigheder og et lavere indtjeningspotentiale, hvilket skaber en øget livstidsrisiko for fattigdom og social udstødelse;
29. påpeger, at aldringen af Europas befolkning vil resultere i mangel på arbejdskraft i mange medlemsstater. En metode til at tackle denne udfordring er mobile arbejdstagere. Udvalget er enig med Kommissionen i, at antallet af mobile arbejdstagere i Europa stadig er for lavt til, at man kan tale om et egentligt europæisk arbejdsmarked. Det er derfor vigtigt, at mobile EU-arbejdstageres kvalifikationer anerkendes ved hjælp af en hurtig, enkel og pålidelig metode; ⁽⁷⁾;

⁽⁶⁾ CDR789-2013.

⁽⁷⁾ Modernisering af direktivet om erhvervs-mæssige kvalifikationer (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/55/EU) (EUT L 354 af 28.12.2013, s. 132).

30. fremhæver, at ældre borgere hører blandt de befolkningsgrupper, der er særligt udsatte for fattigdom og social udstødelse. I de fleste medlemsstater er det først og fremmest borgere, der bor i perifere landdistrikter eller dårligt stillede byområder, som rammes. Desuden er ældre mennesker ofte dem, der fortsætter med at være bosiddende i affolkede lokalsamfund eller sågar lokalsamfund, som er ved at forsvinde;

31. opfordrer, i tråd med sin udtalelse om »EU's svar på de demografiske udfordringer« til, at der udvikles mere effektive offentlige tjenesteydelser og udarbejdes nye metoder til at forbedre alle borgeres livskvalitet og deres fysiske og mentale velbefindende og sociale velfærd. Det gælder om at udnytte de muligheder, som de demografiske forandringer åbner op for, herunder de beskæftigelsesmuligheder, der er forbundet med tjenesteydelser for ældre som en del af seniormarkedet — »det grå guld« (fysiske og digitale tjenesteydelser forbundet med en sund livsstil osv.). At have adgang til disse tjenesteydelser hører til deres grundlæggende rettigheder;

32. påpeger, at europæerne lever længere, hvilket betyder, at udgifterne til social- og sundhedsomsorg vil stige betydeligt til omkring 9 % af EU's BNP i 2050. I den henseende kan IKT være en stærk allieret med hensyn til at bevare en omkostningseffektiv social- og sundhedsomsorg af høj kvalitet, idet borgere i alle aldre får bedre muligheder for at forvalte deres sundhed og livskvalitet, uanset hvor de bor;

33. minder om, at investeringer i IKT er et vigtigt redskab for kommuner og regioner i deres bestræbelser på at løse udfordringerne i forbindelse med en aldrende befolkning. Sådanne investeringer kan forbedre livskvaliteten, støtte den sociale integration, hjælpe ældre medborgere med at holde sig informeret om fornyelser på europæisk og nationalt niveau, give ældre borgere mulighed for at bidrage med deres erfaringer og færdigheder til udviklingen af samfundet samt fremme den lokale og regionale konkurrenceevne og vækst med nye produkter og tjenester.

Specifikke anbefalinger til ændringer i bilaget

34. I kapitel I, 2 a, efter sætningen »Der skal sikres ligebehandling ... usikre og tidsbegrænsede ansættelsesforhold skal forhindres.« indsættes: »Dette skal bl.a. sikres ved at skærpe betingelserne for adgangen til EU-finansiering og knytte den sammen med virksomhedernes overholdelse af standarderne for ansættelsesaftaler, således at risikoen for social dumping afværges.«

35. Princip 2 b i (kapitel I) bør affattes således: »Fleksibilitet i ansættelsesvilkårene kan være en metode til at få adgang til arbejdsmarkedet og samtidig sikre arbejdsgivernes evne til at reagere hurtigt på efterspørgselskift, men hvor det er muligt bør overgangen til tidsbegrænsede kontrakter imidlertid sikres.«

36. Første punktum i princip 7 c (kapitel II) bør affattes således: »Afskedigelse af en arbejdstager, som har afsluttet sin prøvetid med godt resultat, skal være begrundet og finde sted efter en rimelig opsigelsesperiode, som defineres nationalt. Der skal være en passende kompensation, hvis afskedigelsen ikke er saglig, samt mulighed for at indgive en klage via en upartisk tvistbilæggelsesmekanisme, der arbejder hurtigt og effektivt.«

37. Første punktum i princip 8 a (kapitel II) bør affattes således: »Beskæftigelsen bør være rimeligt aflønnet, så der sikres en anstændig levestandard. Lønnen, og i påkommende tilfælde mindstelønnen, skal fastsættes ved en gennemsigtig og forudsigelig mekanisme af den enkelte medlemsstat ved lov eller gennem kollektive overenskomster i fuld respekt for landets traditioner og praksisser. Lønfastsættelsen skal sikre adgang til beskæftigelse og motivere til at søge arbejde, og lønudviklingen skal følge udviklingen i produktiviteten.«

38. Princip 11 a (kapitel III) bør affattes således »De sociale ydelser og tjenester skal så vidt mulig integreres, i det mindste i naboregioner, og de lokale myndigheders rolle bør øges for at styrke sammenhængen og effektiviteten i disse foranstaltninger og støtte social integration og arbejdsmarkedsintegration.«

39. Første punktum i princip 12 a (kapitel III) bør affattes således: »Alle skal sikres adgang til rettidig forebyggende og helbredende sundhedspleje, ældrepleje og/eller pleje af omsorgsafhængige, og behovet for sundhedspleje eller ældrepleje må ikke forårsage fattigdom eller økonomiske problemer.«

40. Første punktum i princip 12 c (kapitel III) bør affattes således: »Alle arbejdstagere skal uanset kontrakttype sikres tilstrækkelig løn i perioder med sygdom, der afhænger af vedkommendes hidtil optjente rettigheder i det nationale sociale sikringsystem, ligesom selvstændige erhvervsdrivende skal opfordres til deltagelse i forsikringsordninger.« En kontantydelse i tilfælde af sygdom kan ikke fastlægges uden hensyntagen til de øvrige regler om social sikring i en medlemsstat. Ellers ville der være tale om sociale sikringsrettigheder uden eget bidrag, hvilket igen ville være i strid med nærhedsprincippet.

41. Første punktum i princip 13 a (kapitel III) bør affattes således: ... »f.eks. gennem tilstrækkelig godskrivning af plejeperioder hvor arbejdstageren fortsat har krav på lønudbetaling eller en ydelse til kompensation af løntab, der afhænger af vedkommendes hidtil optjente rettigheder i det sociale sikringssystem. Under hensyntagen til de særlige nationale forhold skal selvstændige erhvervsdrivende opfordres til at deltage i pensionsordninger.«

42. Princip 15 a (kapitel III) bør affattes således: »Der skal sikres passende minimumsydelser i overensstemmelse med national praksis til personer, som ikke har tilstrækkelige midler til at føre en værdig tilværelse. Hos personer i den erhvervsaktive alder, og som er i stand til at arbejde, skal denne statslige garanti for et eksistensminimum knyttes til samarbejdspligter, f.eks. deltagelse i aktive støtteforanstaltninger møntet på (re-)integration på arbejdsmarkedet. Modtagelse af disse ydelser må ikke skabe beskæftigelsehindringer.«

43. Princip 18 b (kapitel III) bør affattes således: »Der skal træffes foranstaltninger på et tidligt stadie og vedtages forebyggende tilgange til bekæmpelse af børnefattigdom, herunder særlige foranstaltninger til at fremme deltagelsen af børn fra socialt dårlige kår. Der skal derfor indføres beskyttelsesordninger med fokus på beskyttelse af børn og småbørnsfamilier.«

44. Princip 19 a (kapitel III) bør affattes således: »Sårbare og socialt udsatte personer, herunder hjemløse, samt personer, der bor i sundhedsfarlige, uegnede eller overfyldte boliger, skal sikres privilegeret adgang til sociale boliger eller boligstøtte. Sociale boliger af dårlig standard skal fjernes. Sårbare personer, som ikke tilbydes anden bolig, skal beskyttes mod tvangsudsættelse.« 1) Som i tidligere udtalelser foreslår udvalget en udvidelse af definitionen af socialt boligbyggeri, så den afspejler medlemsstaternes spillerum i forbindelse med at planlægge, tilvejebringe, finansiere og forvalte socialt boligbyggeri, garanterer den demokratiske valgfrihed og prioriterer retten til en passende bolig til en overkommelig pris i lyset af det nuværende boligmarkeds manglende evne til at opfylde boligbehovene. 2) Tvangsudsættelser bør ikke forbydes som sådan, da dette ville være i strid med ejendomsretten og nærhedsprincippet. Beskyttelse mod tvangsudsættelser bør derfor begrænses til sårbare personer og suppleres af et krav om at stille alternativ indkvartering til rådighed. 3) Hvad angår støtte til, at husholdninger med lave og middelindkomster kan erhverve egen bolig bør der — som det også fremgår af charteret om grundlæggende rettigheder — ikke være tale om et retskrav, idet den økonomiske og sociale nytteværdi af et sådant afhænger af globale, nationale, regionale og lokale sammenhænge og politiske prioriteringer, som i overensstemmelse med nærhedsprincippet træffes på nationalt, regionalt eller lokalt plan.

45. Princip 20 a (kapitel III) bør affattes som følger: »Alle skal sikres adgang til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, som er økonomisk overkommelige, herunder elektroniske kommunikationstjenester samt energi-, transport- og finansielle tjenester. Der skal ydes støtte med henblik på at lette adgangen til disse tjenester.« Begrebet »grundlæggende ydelser« indgår i modsætning til tjenester af almen økonomisk interesse (se også artikel 36 i EU's charter om grundlæggende rettigheder) ikke som et element i EU's primære eller afledte ret. Adgangen til disse tjenesteydelser bør lettes i almindelighed og ikke kun for sårbare personer.

Bruxelles, den 11. oktober 2016.

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Revision af den europæiske naboskabspolitik

(2017/C 088/13)

Ordfører: Anne Quart (DE/PES), statssekretær for europæiske anliggender og forbrugerbeskyttelse i delstaten Brandenburgs justitsministerium

Basisdokument: JOIN(2015) 50 final

POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

Generelle betragtninger

1. Det Europæiske Regionsudvalg mener, at fremme af stabilitet og velstand i EU's nabolag bør prioriteres højt i EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik. Udvalget opfordrer til, at der tages højde for de lokale og regionale myndigheders potentiale ved udformningen og gennemførelsen af den europæiske udenrigspolitik. Regionsudvalget bør yde et betydeligt bidrag til opbygning af tillid og internationalt samarbejde på regionalt og lokalt niveau;
2. konstaterer, at den europæiske naboskabspolitik (ENP) kun kan yde et vedvarende bidrag, hvis den har en konkret nytteværdi for borgerne i EU's medlemsstater og ENP-landene. Udvalget opfordrer til, at der fokuseres på dette aspekt i forbindelse med gennemførelsen af den nye strategi;
3. konstaterer, at ENP først og fremmest er et projekt for Den Europæiske Unions institutioner og medlemsstaternes og nabolandenes regeringer. Regionsudvalget understreger, at en vellykket gennemførelse af programmerne og projekterne har betydelige konsekvenser for det regionale og lokale niveau i EU-landene og i de berørte tredjelande. Udvalget opfordrer til, at navnlig samarbejdet på lokalt og regionalt niveau og samspillet mellem civilsamfundene styrkes, og at der afsættes de nødvendige midler hertil inden for rammerne af ENP. Regionsudvalget insisterer på, at de lokale og regionale myndigheder og deres sammenslutninger bør inddrages i alle faser af ENP's gennemførelse — fra programplanlægning til den demokratiske kontrol. Udvalget er af den opfattelse, at de lokale og regionale myndigheder og deres sammenslutninger bør inddrages i associeringsudvalg og -råd og tildeles permanent observatørstatus;
4. opfordrer til, at der iværksættes flere konkrete projekter til fremme af mellemfolkelige kontakter. Udvalget anser det for uomgængeligt, at der skal afsættes flere midler til grænseoverskridende samarbejde, partnerskaber mellem lokale og regionale myndigheder, den videnskabelige og kulturelle udveksling samt ungdomsudveksling. Regionsudvalget gentager sin opfordring om at inddrage partnerne i EU's programmer, f.eks. Erasmus og bifalder, at Kommissionen prioriterer spørgsmålet om visumlempelser højt og har fremsat konkrete forslag for Ukraine og Georgien. Udvalget bekræfter sin støtte til et samarbejde om visum- og mobilitetsspørgsmål med de ENP-lande, der ønsker dette, herunder om visumliberalisering og en styrket dialog;
5. bekræfter de forslag, som det fremsatte i udtalelsen af 9. juli 2015 »Mod en ny europæisk naboskabspolitik«. Udvalget opfordrer Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten til konsekvent at tage hensyn til disse forslag ved gennemførelsen af strategien;
6. konstaterer, at væbnede konflikter, magtanvendelse, brud på territorial suverænitets, overtrædelser af menneskerettigheder og principperne om folkenes ligeret, terrorisme og alvorlig destabilisering i en lang række lande og regioner i EU's naboskab har resulteret i store tab af menneskeliv, kvæstede, internt fordrevne, tvungen migration og hæmmer udviklingen af vedvarende partnerskaber. Udvalget understreger, at det er vigtigt at sige farvel til geopolitiske overvejelser og ønsketænkning, opstille realistiske mål på grundlag af en realistisk vurdering og tilrettelægge et samarbejde med de partnere, som har en ægte interesse i et sådant, og som samtidig har evnen til at opfylde mål på bæredygtig vis. Regionsudvalget fastholder, at der på trods af den nødvendige differentiering fortsat skal være en balance mellem det østlige og sydlige partnerskab;

7. gør opmærksom på, at et partnerskab kun kan være bæredygtigt, hvis det er baseret på ligestilling og er til gensidig fordel. Udvalget bifalder, at Kommissionen lægger særlig vægt på dette spørgsmål i forbindelse med revisionen af ENP og opfordrer til, at princippet om det ligestillede og gensidige ansvar for ENP-partnerskabet håndhæves i praksis;

8. understreger især, at der ikke må stilles spørgsmålstejn ved en konsekvent overholdelse af menneskerettighederne og normerne i den humanitære folkeret. Det fremhæver i den forbindelse, at de konflikter, som skaber uro i mange ENP-partnerlande, afføder nye udfordringer knyttet til beskyttelse af flygtninge og overholdelse af den humanitære folkeret, og at der må anlægges nye tilgange, og tages nye og mere effektive værktøjer i brug for at garantere, at europæiske og internationale standarder for beskyttelse af flygtninge overholdes fuldt ud. Det understreger endvidere, at de forestående forhandlinger med mange ENP-partnerlande om globale migrationspagter bør inddrage de lokale myndigheder og i højere grad integrere migrationspolitik og naboskabspolitik med henblik på at forhindre uoverensstemmelser.

Stabilitet i EU og dets nabolande

9. Det Europæiske Regionsudvalg fremhæver, at Europa udøver størst indflydelse på stabilitet og velstand i naboskabet gennem tiltrækningskraften i EU's socioøkonomiske model, sammenholdet og solidariteten mellem EU's medlemsstater, bæredygtig udvikling, demokrati, respekt for menneskerettighederne og de demokratiske friheder. Udvalget understreger, at det vigtigste bidrag til naboskabets stabilisering ydes ved, at EU forbliver stabilt og håndhæver sine værdier og principper;

10. opfordrer til, at de komplekse trusler mod sikkerheden analyseres, og at der tages udgangspunkt i modvirkningen af årsagerne til manglende stabilitet. Udvalget fremhæver, at det først og fremmest er de socioøkonomiske årsager til de aktuelle udfordringer vedrørende sikkerhed og migration, som skal imødegås. Udvalget bifalder EU's tilsagn om, at Unionen vil samarbejde med ENP-partnerne om at realisere FN's mål for bæredygtig udvikling og opfordrer til, at der især lægges vægt på at fremme de sociale rettigheder, idet en bæredygtig økonomisk og social udvikling har afgørende betydning for et stabilt naboskab. Regionsudvalget fremhæver, at oprettelsen af arbejdspladser spiller en nøglerolle for de fleste nabolandes fremtidsperspektiver og bifalder, at der i særlig grad vil blive lagt vægt på bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed og fremme af små og mellemstore virksomheder. Udvalget fremhæver, at der i den henseende er behov for en tilgang baseret på flerniveaustyring — omfattende det nationale, regionale og lokale niveau — samt et regionalt, subregionalt og grænseoverskridende samarbejde. Regionsudvalget opfordrer til, at de sektorspecifikke samarbejdsprogrammer udformes på en måde, som sikrer, at de kan gennemføres af de lokale og regionale myndigheder;

11. bifalder, at Kommissionen har fremsat et forslag til en ny partnerskabsramme med tredjelande og en ny europæisk ekstern investeringsplan, der har til formål at imødegå de grundlæggende årsager til migration ved at mobilisere investeringer, øge den tekniske bistand samt støtte økonomiske og strukturelle reformer møntet på at forbedre vilkårene for erhvervslivet og de politiske rammer. Udvalget opfordrer til, at de lokale og regionale myndigheder i Europa inddrages i denne proces;

12. forventer, at de nye »migrationsaftaler«, som EU forhandler med Jordan og Libanon inden for rammerne af meddelelsen om »oprettelsen af en ny ramme for partnerskaber med tredjelande« af 7. juni 2016, vil skabe en god balance mellem flygtningenes behov, behovene og de særlige forhold i disse lande og forventningerne hos EU og dets medlemsstater under hensyntagen til menneskerettighederne og standarderne i folkerettens humanitære bestemmelser;

13. bekræfter sin støtte til det tunesiske folk og opfordrer til et reelt vidtgående og bredt partnerskab mellem EU og Tunesien. Regionsudvalget fremhæver, at en fortsættelse af landets fredelige og demokratiske udvikling i retning af økonomisk og sikkerhedsmæssig stabilitet ville sende et meget positivt signal til alle ENP-lande. Regionsudvalget understreger behovet for en væsentlig forøgelse af EU's bistand til Tunesien med henblik på at støtte konsolideringen af overgangen til demokrati og fremme investeringer og udvikling i alle økonomiske og samfundsmæssige sektorer, navnlig jobskabelse og opretholdelse af offentlige tjenester af høj kvalitet, som er tilgængelige for alle borgere. Regionsudvalget bemærker indledningen af forhandlinger om en ambitiøs frihandelsaftale (DCFTA) mellem EU og Tunesien og opfordrer Kommissionen til at vælge en holistisk tilgang, der sikrer, at denne aftale vil være til gavn for begge parter, samtidig med at der tages højde for de betydelige økonomiske forskelle mellem de to forhandlingsparter;

14. opfordrer til, at de lokale og regionale myndigheder i både EU og ENP-landene primært får støtte til at stille passende basisydelser til rådighed for flygtningene, i stedet for at flygtningeproblematikken eksternaliseres til tredjelande, og bidrage til bæredygtig social og økonomisk udvikling i deres oprindelseskommuner og -regioner under inddragelse af disse personer på længere sigt. Udvalget gør opmærksom på, at flygtninge, der er kommet til Europa fra nabolandene, set i et længere perspektiv kan bygge bro mellem EU og nabolandene;

15. opfordrer i forbindelse med religiøs radikaliserings, nationalisme, ekstremisme og terrorisme til udvikling af strategier og tilvejebringelse af hensigtsmæssige værktøjer møntet på at fremme den interkulturelle dialog både internt i EU og med samfundene i nabolandene. Udvalget fremhæver de lokale og regionale myndigheders ansvar og potentiale på dette område. Der er brug for denne dialog mellem politikere, men ligeledes mellem civilsamfund og især borgere;

16. konstaterer, at gode naboskabsforbindelser med de europæiske naboskabslande og deres naboer er en forudsætning for stabiliteten i Europa. Udvalget gør opmærksom på, at økonomisk samarbejde og en politisk dialog mellem EU og Den Russiske Føderation er særligt vigtige aspekter, men at en normalisering af de økonomiske og politiske forbindelser med Rusland afhænger af en fuldstændig gennemførelse af Minskaftalen. Udvalget gør opmærksom på, at der på subnationalt niveau og mellem aktører i civilsamfundet og den private sektor fortsat er et samarbejde og en dialog, og at dette potentiale bør udnyttes bedre i indsatsen for at nå til enighed.

Differentiering og regionalt samarbejde

17. Det Europæiske Regionsudvalg fremhæver, at samarbejdet med EU ikke må blive til en indbyrdes konkurrence mellem nabolandene om de bedste forbindelser til EU, men at det derimod bør resultere i et regionalt og territorielt samarbejde. Regionsudvalget understreger, at ENP må have en multilateral dimension og fremhæver, at de komplekse udfordringer i tilknytning til en stabilisering af naboskabet kun kan håndteres, hvis alle partnere i en region samarbejder på systematisk vis. Udvalget konstaterer, at der er behov for et større engagement fra EU's side for at skabe ny fremdrift i den multilaterale tilgang til naboskabspolitikken, hvor de lokale og regionale myndigheder bør tildeles en central rolle;

18. gør opmærksom på sit engagement og potentiale, hvad angår det regionale samarbejde, især Den Regionale og Lokale Euro-Middelhavsforbunds (ARLEM), konferencen for lokale og regionale myndigheder i landene i Østpartnerskabet (CORLEAP) samt taskforce vedrørende Ukraine og opfordrer Kommissionen og EU's delegationer til i højere grad at udnytte den faglige kompetence hos disse tre organer;

19. noterer, at Georgien, Moldova og Ukraine i forventning om en langsigtet nytteværdi for den demokratiske og økonomiske udvikling i deres respektive lande har besluttet sig for at satse på særligt tætte forbindelser til EU ved at undertegne associeringsaftaler. Udvalget er bekymret for de sociale omkostninger ved reformprocesserne, som kan undergrave befolkningens accept af tilnærmelsesprocesserne og opfordrer EU til at samarbejde tættere med de berørte lande om at finde en måde at håndtere denne udfordring på. Hvad angår aftalernes gennemførelse understreger udvalget betydningen af decentraliseringsreformer i disse lande og opfordrer til at støtten til demokratiseringsprocesserne på lokalt og regionalt niveau prioriteres;

20. opfordrer til, at der udarbejdes strategier, som forebygger situationer, hvor lande må vælge mellem et tættere samarbejde med EU og andre partnere. Udvalget bifalder, at der i de nye forhandlinger mellem EU og Armenien gås nye veje for at muliggøre et tæt samarbejde med EU uden at skade andre internationale forpligtelser og er af den opfattelse, at disse erfaringer bør udnyttes set i relation til udviklingen af forbindelserne til Hviderusland og Aserbajdsjan;

21. opfordrer til, at der udformes subregionale strategier, der tager højde for de meget forskellige udfordringer og realiteter i de sydlige nabolande, navnlig i form af en strategi for Adriaterhavet og Det Joniske Hav, en strategi for det vestlige Middelhavsområde og en strategi for det østlige Middelhavsområde;

22. opfordrer den højtstående repræsentant og Kommissionen til at fremlægge en konkret strategi for inddragelse af nabolandenes nabolande i ENP, navnlig Den Russiske Føderation, med henblik på at konkretisere denne tilgang;

23. understreger, at partnerskaber begynder i grænseregioner, og opfordrer Kommissionen til at anerkende deres rolle og støtte spirende grænseoverskridende samarbejdsformer mellem lokale og regionale myndigheder i nabolande og dermed skabe et eksempel til efterfølgelse i andre ENP-lande. Udvalget opfordrer til, at der udarbejdes en langsigtet og omfattende model, som går ud over den nuværende finansielle ramme. Udvalget opfordrer til at gennemføre EGTS'er mellem EU og naboskabsregionerne samt en hurtig aftale om harmoniseret anvendelse af EU-fonde mellem Interreg Europe og det europæiske naboskabsinstrument, som skal udformes med henblik på udvikling af alle EU regioner, der grænser op til naboskabslandene.

Ansvarlighed og fokus på borgerne

24. Det Europæiske Regionsudvalg understreger, at det er nødvendigt, at det lokale og regionale niveau tager ansvar, hvis ENP skal blive en succes, samtidig med at EU-politikker og foranstaltninger samt finansieringen bør afstemmes efter regionale behov. Dvs. der bør vælges en overordnet strategi, der gavner alle samfundsgrupper og støtter den regionale udvikling. Udvalget gør opmærksom på, at den rolle, som de lokale og regionale myndigheder, især i grænseregioner, spiller i de bilaterale handlingsplaner bør udvides, hvilket kræver en styrkelse af de lokale og regionale myndigheders rettigheder og kompetencer samt tildeling af tilstrækkelige midler, som de lokale og regionale myndigheder har adgang til;

25. konstaterer, at kendskabet til EU og ENP-landenes aftaler med EU er begrænset på subnationalt niveau og i civilsamfundet. Udvalget opfordrer Kommissionen og EU-delegationerne til at samarbejde om at øge samarbejdsprogrammernes synlighed betydeligt på lokalt og regionalt niveau, informere og uddanne de lokale og regionale aktører bedre, især med uddannelsesprogrammer for lærere og udveksling af undervisningsmateriale, og styrke kapaciteten til udnyttelse af ENP-programmerne på subnationalt niveau;

26. anser udnyttelse af de unges engagement og styrkelse af kvinders deltagelse som nøglefaktorer for udviklingen i nabolandene;

27. opfordrer til, at der iværksættes flere konkrete praktiske projekter med håndgribelige resultater og positiv indvirkning på borgernes hverdag.

God regeringsførelse, retsstatsprincippet samt respekt for menneskerettigheder og demokratiske frihedsrettigheder

28. Det Europæiske Regionsudvalg understreger, at god regeringsførelse, retsstatsprincippet, demokrati samt overholdelse af menneskerettighederne og de demokratiske friheder har afgørende betydning for stabiliteten og gør opmærksom på, at de enkelte samfund i EU's naboland er præget af forskellige historiske erfaringer og karakteristika, samt at standarder for demokrati og menneskerettigheder hverken kan dikteres ude eller oven fra, men må udvikle sig ned fra og op. Udvalget fremhæver de lokale og regionale myndigheders rolle med hensyn til forankringen af demokratiske og retsstatslige principper i samfundet og understreger, at disse grundlæggende værdier udgør det ufravigelige fundament for ENP. Regionsudvalget fremhæver, at der i partnerskabsaftalerne skal medtages mere effektive institutionelle mekanismer, som gør det muligt at overvåge partnerlandenes respekt for disse værdier;

29. påpeger, at forvaltningskapaciteten på subnationalt niveau må forbedres i de fleste af nabolandene og bekræfter, at udvalget, dets medlemmer, de subnationale myndigheder og deres nationale sammenslutninger er parate til at medvirke i programmer til opbygning af forvaltningskapacitet i nabolandene. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til at skabe de nødvendige forvaltningsmæssige og økonomiske forudsætninger for denne indsats og anmoder om en intensiveret støtte til decentraliseringsreformer i nabolandene. Udvalget foreslår, at der aftales sektorspecifikke pilotprojekter med nabolandene, der gennemføres med lokale og regionale myndigheder som ansvarshavende med det formål at indsamle erfaringer med decentraliseringsprocesser;

30. opfordrer Kommissionen til at udvikle projekter for lokale og regionale repræsentanter og lokalforvaltninger, der kan danne ramme for erfaringsudvekslingen med lokale og regionale myndigheder i EU. Udvalget opfordrer til at øge støtten til de lokale og regionale myndigheders nationale sammenslutninger med henblik på at styrke den interne erfaringsudveksling mellem de lokale og regionale myndigheder i de enkelte lande og er fortalende for en betydelig udvidelse af bypartnerskabsprogrammer, TAIE-programmet (Technical Assistance and Information Exchange Programme) og Twinning-programmet. Udvalget opfordrer Kommissionen til at yde ikke blot politisk, men også en passende finansiel støtte til aktiviteter ledet af RU og udviklet inden for rammerne af ARLEM, CORLEAP og taskforcen vedrørende Ukraine;

31. bekræfter sin opfordring til EU-Udenrigstjenesten om, som en praktisk foranstaltning, at etablere et kontaktpunkt for lokale og regionale myndigheder i hver af de 16 EU-repræsentationer i ENP-landene.

Energisamarbejde

32. Det Europæiske Regionsudvalg konstaterer, at et tæt samarbejde om energispørgsmål udgør et væsentligt element i EU's forbindelser til nabolandene, idet mange af disse er vigtige energileverandører til EU's medlemsstater. Regionsudvalget har den holdning, at EU kan formindske sin afhængighed af eksterne leverandører og energikilder ved at forbedre energieffektiviteten i alle faser af energikæden, i størst muligt omfang udnytte vedvarende og øvrige indenlandske energikilder og prioritere miljømæssigt bæredygtige brændstoffer og teknologier. EU vil således også bidrage til opfyldelse af COP21-målene som vedtaget i Paris, og udvalget fremhæver, at samarbejdet mellem EU og nabolandene på energiområdet først og fremmest bør omfatte projekter til udvikling af energiinfrastruktur og energieffektivitet;

33. påpeger, at borgmesteraftalen om klima og energi kan være en af platformene til samarbejde på dette område og tilbyder på den baggrund at stille ekspertise og knowhow hos Regionsudvalgets ambassadører for borgmesteraftalen til rådighed i forbindelse med gennemførelsen af klima- og energimålene i ENP-landene;

34. anerkender staternes ret til at træffe afgørelser vedrørende den nationale energiforsyning. Udvalget opfordrer i den henseende til, at der konsekvent tages hensyn til de lokale og regionale myndigheders og borgernes interesser og henleder opmærksomheden på den stærke modstand hos mange kommuner i EU mod udnyttelse af olie og gas ved hjælp af hydraulisk frakturering og opfordrer til, at respekt for de højeste EU-miljøstandarder ved olie- og gasudvinding og -forarbejdning prioriteres i energisamarbejdet med ENP-landene;

35. opfordrer til, at sammenkoblingen af energinet, ikke kun internt i EU, men også mellem EU og Unionens naboer og deres naboer igen, forbedres;

36. er bekymret for, at energipriserne i nogle ENP-lande er steget kraftigt og opfordrer til, at Kommissionens tilsagn om at fremme energi til overkommelige priser omsættes til konkrete modeller for støtten til den del af befolkningen, der er ramt af energifattigdom i ENP-landene;

37. er overbevist om, at nye energiprojekter bør fokusere på energidiversificering og ikke bør undergrave ENP-landenes status som transitlande.

Skabelse af synergi

38. Det Europæiske Regionsudvalg anbefaler en bedre erfaringsudveksling om samarbejdet med henholdsvis de østlige og de sydlige nabolande og bifalder engagementet hos medlemmerne af ARLEM, CORLEAP og taskforcen vedrørende Ukraine i den henseende;

39. opfordrer til tættere samordning mellem ENP og EU's programmer til afhjælpning af flygtningesituationen i nabolandene;

40. bifalder, at den globale strategi for Den Europæiske Unions udenrigs- og sikkerhedspolitik anerkender regionernes rolle som repræsentanter for »kritiske rum for styring i en decentraliseret verden« og giver tilsagn om at »fremme og støtte regionale samarbejdsordninger i hele verden«. Regionsudvalget opfordrer den højtstående repræsentant og EU-Udenrigstjenesten til at tage højde for og gøre brug af de erfaringer, som de lokale og regionale myndigheder indhenter.

Finansielle ressourcer

41. Det Europæiske Regionsudvalg understreger, at finansieringen til det europæiske naboskabsinstrument ikke tager højde for de politiske ambitioner og udfordringer i EU's naboskab og beklager, at der i forbindelse med revisionen af den europæiske naboskabspolitik ikke anbefales ekstra finansiering;

42. fastslår, at EU for øjeblikket står over for et større antal kriser end nogensinde før, især flygtningekrisen, naturkatastrofer og væbnede konflikter, som har bragt grundlæggende værdier i fare og fremhæver, at disse kriser ikke kunne forudses på tidspunktet for vedtagelsen af den flerårige finansielle ramme (FFR) 2014-2020. Udvalget opfordrer Kommissionen til at fremlægge et forslag til en revision af FFR med henblik på en forøgelse af de øvre grænser på dette udgiftsområde 4 samt udgiftsområde 3, der også resulterer i en betydelig forøgelse af ENP-midlerne med det formål at afbøde migrations- og flygtningekrisen og sikre modtagelsen og integrationen af flygtninge, hvilket hovedsageligt varetages af de lokale og regionale myndigheder. Den nye FFR åbner mulighed for at øge ressourcer, der er øremærket til at gennemføre prioriteringerne i den europæiske dagsorden for migration, herunder dens eksterne dimension;

43. opfordrer til, at man gradvist opgiver den praksis, hvor ENP-midler først og fremmest anvendes til samarbejde med det nationale niveau og anmoder om, at der i tråd med forholdene i de enkelte lande eventuelt afsættes relevante procentandele til finansiering af projekter på subnationalt niveau. Regionsudvalget fremhæver nødvendigheden af, at EU's midler på målrettet vis tilpasses de regionale og lokale aktørers behov, bl.a. gennem støtte til mindre projekter og en fleksibel udformning af medfinansiering. Udvalget foreslår, at Kommissionen overvejer at genindføre den tidligere lokalforvaltningsordning (LAF), der blev anvendt af tiltrædelseslandene, med strengere godtgørelsesregler, hvor gennemførelse af konkrete og bæredygtige projekter er en betingelse og samtidig udvider anvendelsesområdet til ENP-landene. Udvalget opfordrer til en grundig kontrol med anvendelsen af de finansielle midler, bl.a. foretaget af civilsamfundet.

Bruxelles, den 11. oktober 2016.

Markku MARKKULA

Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Luftfartsstrategi

(2017/C 088/14)

Ordfører: Ulrika Carlefall Landergren (SE/ALDE), medlem af kommunalbestyrelsen i Kungsbacka**Basisdokumenter:** Meddelelse om »En luftfartsstrategi for Europa«

COM(2015) 598 final

Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, der ledsager meddelelsen om »En luftfartsstrategi for Europa«

SWD(2015) 261 final

Forslag til forordning om fælles regler for civil luftfart og oprettelse af Den Europæiske Unions Luftfartssikkerhedsagentur og om ophævelse af forordning (EF) nr. 216/2008

COM(2015) 613 final

POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

1. Det Europæiske Regionsudvalg er enig i Kommissionens vurdering af luftfartssektorens betydning for den økonomiske vækst, beskæftigelsen, handelen og mobiliteten inden for og uden for EU. Luftfartssektoren er en vigtig erhvervsgræn, der skaber mange arbejdspladser;
2. understreger endvidere luftfartens samfundsmæssige betydning og dens store betydning for den territoriale samhørighed, ikke mindst fordi flyforbindelser kan give fjerne og tyndt befolkede regioner, herunder øregioner og regionerne i den yderste periferi, adgang til større fælles markeder og kulturel udveksling. Udvalget anser en konkurrencedygtig europæisk luftfartssektor, der er bæredygtig på langt sigt, for at være væsentlig for udviklingen, også på lokalt og regionalt niveau;
3. mener ligesom Kommissionen, at der på baggrund af de seneste års strukturelle ændringer af det internationale luftfartsmarked er behov for en samlet luftfartsstrategi, og støtter formålet med strategien, der går ud på at understøtte EU borgernes mobilitet, styrke konkurrenceevnen og opnå miljømæssig såvel som økonomisk og social bæredygtighed i hele værdinetværket i EU's luftfartssektor;
4. understreger, at de lokale og regionale myndigheder spiller en afgørende rolle for lufthavnernes og luftfartens udvikling i kraft af deres ansvar for befolkningens livskvalitet, miljøforholdene og den fysiske planlægning. En fortsat bæredygtig udvikling af luftfarten i Europa med en mere effektiv udnyttelse og udvidelse af lufthavnskapaciteten kræver et åbent, gennemsigtigt og tillidsbaseret samarbejde mellem lokale og regionale myndigheder og luftfartssektorens og lufthavnernes repræsentanter inden for fysisk planlægning. Dette er en absolut forudsætning for at opnå den accept, som er nødvendig for at styrke konkurrenceevnen og sikre den europæiske luftfartssektor en førerposition;
5. finder det i lyset heraf meget beklageligt, at det lokale og regionale niveau og dets myndigheder overhovedet ikke nævnes i forbindelse med behovet for en fælles indsats og samarbejde. På samme måde savnes det territoriale og fysiske perspektiv, og den fokus på lokale og regionale miljøpåvirkninger, som er en nødvendig forudsætning for luftfartens udvikling på længere sigt. Luftfartssektorens repræsentanter er klar over dette, men det kommer ikke til udtryk i strategien.

Udvikling af luftfartsmarkedet

6. Det Europæiske Regionsudvalg mener, at de sidste 20 års liberalisering af det europæiske luftfartsmarked har været til gavn for regionerne og borgerne, og støtter de foreslåede foranstaltninger til udvikling af luftfartsmarkedet, herunder forhandlinger om omfattende luftfartsaftaler på EU-niveau med en række lande og regioner, men også forhandlinger om konkurrenceregler. Disse initiativer kan bidrage til en fortsat liberalisering af luftfarten og sikre lige konkurrencevilkår i luftfartssektoren. De samlede luftfartsaftaler, som forhandles, skal respektere grundlæggende ILO-konventioner;

7. idet udvalget noterer sig effekten af liberaliseringen af vilkårene for den europæiske luftfart, minder det også om de vigtigste nye udfordringer, som luftfarten står over for, nemlig behovet for at: fremme en afbalanceret regional udvikling, sikre, at eksisterende og nye job opfylder de europæiske standarder, samt overholde statsstøttereglerne.

Kapacitet i luften og på landjorden — mangelfuld?

8. Det Europæiske Regionsudvalg konstaterer, at når det gælder kapacitet i luften, er det billede, som fremkommer i dialogen med markedets aktører, at der egentlig ikke er nogen mangel på kapacitet i luften, og at forsinkelserne gennemsnitligt er meget beskedne. Derimod er der et betydeligt potentiale for at øge effektiviteten og miljøpræstationerne samt begrænse omkostningerne ved at gennemføre Single European Sky og resultaterne fra forskningsprojektet om lufttrafikstyring (Sesar), bl.a. med fælles standarder, som kan bidrage til en åbning af markedet for lufttrafikstyring. En effektiv og velintegreret lufttrafikstyring er til gavn for regionerne og er af regional interesse, ikke mindst for fjerntliggende regioner med små lufthavne. Fjernstyring af lufttrafikken er et eksempel på en teknisk udvikling, som kan gøre driften af små regionale lufthavne mere effektiv;

9. støtter forslaget om at udvikle strategisk planlægning for forvaltning af lufthavnskapaciteten på EU-niveau i en situation, hvor der er manglende kapacitet i en række større lufthavne, samtidig med at et stort antal lufthavne er underudnyttede. I betragtning af, at der samlet set er tale om overkapacitet, vil det være hensigtsmæssigt at sikre en mere effektiv udnyttelse af den eksisterende infrastruktur, hvilket klart vil være til gavn for miljøet. En sådan planlægning på nationalt og regionalt niveau må tage udgangspunkt i den territoriale dimension. Et centralt spørgsmål er, hvordan den eksisterende lufthavnskapacitet kan udnyttes bedst muligt. I strategien fremhæves de forskelle i forbindelser, der findes mellem de enkelte regioner, og som ikke altid kan forklares ved forskellige forudsætninger eller forskelle i efterspørgsel eller i vilkår på udbudssiden. Disse forskelle fører til betydelige konkurrencemæssige ulemper for visse regioner og en ringere og mere ulige udnyttelse af det samlede potentiale. De hæmmer endvidere den territoriale samhørighed. Udgangspunktet bør være en rimelig regional konnektivitet for alle europæiske regioner, samtidig med at opførelse af flere urentable lufthavne og konkurrenceforvriddning bør undgås, når betingelserne for et velfungerende marked er til stede;

10. hilser det velkommen, at Kommissionen fortsat vil arbejde med observationsorganet for lufthavne for at følge udviklingen af forbindelserne i Europa, både i og uden for EU, kortlægge mangler og fastlægge hvilke foranstaltninger, der bør træffes. En koordineret og løbende analyse af regionernes forbindelser i forhold til den anslåede efterspørgsel, som viser regioner med utilstrækkelige forbindelser, kombineret med oplysninger om den eksisterende lufthavnskapacitet, bør være et værdifuldt udgangspunkt for udnyttelse og udvikling af lufthavnskapaciteten. Gennem planlægningsforanstaltninger, som f. eks. forbedrer tilgængeligheden og udvider oplandet, kan underudnyttede lufthavne gøres mere attraktive. RU anser det for vigtigt, at en sådan planlægning tager hensyn til både passager- og godstransport og bygger på et intermodalt koncept. Endvidere er det vigtigt at tage højde for økonomiske, sociale og miljømæssige konsekvenser;

11. noterer sig, at Kommissionen i sin strategi opfordrer Rådet og Europa-Parlamentet til hurtigt at vedtage den reviderede forordning om tildeling af ankomst- og afgangstidspunkter, som Kommissionen forelagde i 2011. Udvalget mener, at de regionale forbindelsesmuligheder bør opprioriteres i forhold til den betydning, de blev tillagt, da det reviderede forslag blev forelagt, og anser det for nødvendigt at omarbejde forslaget til revision af forordningen om ankomst- og afgangstidspunkter, så det bedre afspejler den prioritering, de regionale forbindelser bør have.

Luftfragt

12. Det Europæiske Regionsudvalg konstaterer, at fragt udgør en væsentlig del af luftfartssektoren, men at der ikke er nogen fokus på dette i luftfartsstrategien. Luftfragt er en vigtig del af godstransporten og logistikaktiviteterne, som påvirker regionernes udviklingsbetingelser — især når det gælder regionerne i den yderste periferi — og er et væsentligt element i den regionale planlægning. Det er vigtigt, at transportfly indgår i planlægningen i et intermodalt logistikperspektiv. En integreret europæisk luftfartsstrategi for EU bør efter RU's mening omfatte luftfragt hvad angår luftfartskapacitet, intermodalitet og logistiknetværk, men også de særlige støjproblemer, der kan opstå med trafik sent om aftenen, om natten eller tidligt om morgenen.

Forbindelser

13. Det Europæiske Regionsudvalg konstaterer, at en regions udviklingsbetingelser i høj grad afhænger af regionens internationale forbindelser. Fra et regionalt perspektiv forventes luftfartssektoren først og fremmest at levere gode transportforbindelser. Udvalget mener derfor, at regionerne har en legitim interesse i at arbejde for at styrke og udvikle deres forbindelser gennem ruteudvikling. Når det gælder lufthavne i den yderste periferi er flyforbindelser en nødvendighed på grund af disse regioners geografiske beliggenhed og manglende alternative transportmuligheder. Det kan f.eks. dreje sig om at skabe incitament til oprettelse af direkte flyforbindelser til nye destinationer og destinationsmarkedsføring. For ikke at skævvride konkurrencen og miste troværdigheden må der sikres gennemsigtighed;

14. fremhæver samtidig, at det er det integrerede intermodale transportsystem, som giver regionerne deres forbindelsesmuligheder. Flyene har afgørende betydning for de lange afstande og for de kontinentale og interkontinentale forbindelser, men det, der er afgørende for dør-til-dør-rejsen og for velfærdsværdien, er, hvor godt et samspil der er mellem luftfarten og de øvrige transportmidler i et integreret transportsystem. I den forbindelse bør man også tage hensyn til, at de, der arbejder i lufthavne, eller hvis arbejde er tilknyttet lufthavne, har behov for kollektiv transport, som er tilpasset til arbejds pendling, der for en stor dels vedkommende foregår uden for normal arbejdstid.

Lufthavnsafgifter som instrument

15. Det Europæiske Regionsudvalg understreger betydningen af gennemsigtighed og dialog mellem lufthavne og luftfartsselskaber i forbindelse med fastsættelsen af lufthavnsafgifter. Udvalget efterlyser endvidere en opfordring i EU's luftfartsstrategi til på samordnet vis at udnytte muligheden for lufthavnsafgifter, der er miljørelaterede med hensyn til støj og luftkvalitet. En bred koordineret anvendelse af miljørelaterede lufthavnsafgifter bør kunne have en betydelig virkning og være et af flere incitament, som sammen med økonomiske instrumenter, der retter sig mod brændstofforbruget og klimapåvirkningerne, kan bidrage til en hurtigere fornyelse af flyflåden, hvilket er påkrævet af klima- og miljøhensyn. Udvalget ser endvidere gerne, at strategien generelt sætter fokus på incitament til hurtigere fornyelse af flyflåden med henblik på at mindske flyenes klima- og miljøpåvirkninger.

Støtte til underforsynede regioner

16. Det Europæiske Regionsudvalg beklager, at Kommissionen ikke i strategien har fremhævet de regionale lufthavnes rolle og betydning for luftfartens udvikling. Den afbalancerede tilgang, som Kommissionen ønsker at anvende i henhold til retningslinjerne for statsstøtte til lufthavne og luftfartsselskaber (EUT C 99 af 4.4.2014, s. 3) skal tage højde for behovet for regional udvikling og konnektivitet for alle europæiske regioner, navnlig tyndtbefolkede og perifere regioner samt regionerne i den yderste periferi, hvor der er stor risiko for, at markedet ikke tager hensyn til disse behov. Offentlig forsyningspligt er et meget vigtigt spørgsmål fra et regionalt perspektiv. Samtidig bør det også tages med i betragtning, at en regional lufthavn har brug for at kunne modtage støtte til på bæredygtig vis at nå rentabilitetstærsklen på lang sigt. For de perifere og tyndtbefolkede regioner samt regionerne i den yderste periferi og regioner, som af andre årsager har dårlig konnektivitet, er flyforbindelser til nationale økonomiske og administrative centre og til hovedlufthavne med henblik på videre transport til andre dele af verden afgørende for deres overlevelse på længere sigt. Sikring af rimelige udviklingsbetingelser i disse regioner kræver i mange tilfælde, ud over offentlige indkøb af transport, investerings- og driftsstøtte til lufthavne og tildeling af ankomst- og afgangstidspunkter (slots) i spidsbelastningsperioder i hovedlufthavne med henblik på videre transfer til europæiske og interkontinentale destinationer. Dette er afgørende for den territoriale samhørighed i EU, hvilket bør fremgå tydeligere af luftfartsstrategien. Udvalget bekræfter sit tidligere synspunkt, at Kommissionen bør koncentrere sig om større lufthavne, og at statstøtteordninger for mindre lufthavne med et gennemsnitligt passagerantal på under 300 000 om året ikke bør falde ind under anvendelsesområdet for statsstøttereglerne, da de ikke kan have nogen nævneværdig indvirkning på samhandelen mellem medlemsstaterne, eftersom disse lufthavne ikke strukturelt er i stand til at dække kapital- og driftsomkostninger⁽¹⁾, og fordi statsstøtten skal bidrage til udvikling af en sikker og økonomisk bæredygtig luftfartsinfrastruktur i utilstrækkeligt dækkede områder⁽²⁾. Denne bestemmelse bør naturligvis ledsages af en betydelig forhøjelse af tærsklen for fritagelse af støtte til lufthavne, som leverer tjenesteydelser af almen økonomisk interesse (hvilket pt. er fastsat til 200 000 passagerer pr. år), således at den igen kommer til at ligge på det

⁽¹⁾ Regionsudvalgets udtalelse »EU-retningslinjer for statsstøtte til lufthavne og luftfartsselskaber« af 28. november 2013, COTER-V-043 (EUT C 114 af 15.4.2014, s. 11).

⁽²⁾ Se Kommissionens beslutning angående lufthavnen Angoulême, 23.7.2014: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-498_en.htm.

niveau, der var gældende før vedtagelsen af den såkaldte Almuniapakke om tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, nemlig 1 mio. passagerer pr. år. En forudsætning for en sådan tilpasning må dog være, at der ikke kan sikres rimelige transportforbindelser på anden måde;

17. er af den opfattelse, at anvendelsen af statsstøttere reglerne og især retningslinjerne fra 2014 for statsstøtte til lufthavne og luftfartsselskaber i kombination med EU-lovgivningens regler om tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse opleves som kompliceret, og at dette fører til usikkerhed om, hvordan de lokale og regionale myndigheder kan yde økonomisk støtte til regionale lufthavne. Kommissionens behandling af sådanne spørgsmål forekommer at tage meget lang tid, og godkendelsesproceduren bør derfor afklares og strømlines. Usikkerhed og forsinket behandling risikerer at vanskeliggøre opretholdelsen af rimelige transportforbindelser for små regioner, fjerntliggende regioner og regioner i den yderste periferi og kan have en negativ indvirkning på den økonomiske udvikling i sådanne regioner;

18. udtrykker i forbindelse med revisionen af den generelle gruppefritagelsesforordning⁽³⁾, som sigter mod at fritage statsstøtte til lufthavnsinfrastruktur fra kravet om anmeldelse, sin udtrykkelige støtte til Kommissionens holdning til investeringsstøtte til regionale lufthavne, hvorefter det »ikke [er] hensigtsmæssigt at indføre en anmeldelsestærskel udtrykt ved et støttebeløb, idet en støtteforanstaltningens virkning for konkurrencen hovedsageligt afhænger af lufthavnens størrelse og ikke af investeringsbeløbet«. Udvalget forventer også, at Kommissionen i arbejdet med »definition af begreber for støtte til regionale lufthavne« tilpasser disse til den eksisterende EU-lovgivning.

Forskning og innovation

19. Det Europæiske Regionsudvalg glæder sig over, at strategien fremhæver betydningen af forskning og udvikling samt innovation i opretholdelsen af Europas førerposition inden for lufttransport og luftfartsindustrien. Udvalget understreger regionernes rolle, ikke mindst i lyset af regionernes ansvar for det regionale udviklingsarbejde, der finder sted i samarbejde med den offentlige og private sektor og den akademiske verden til fordel for forskning, udvikling og innovation. Forskning og udvikling, der bidrager til at begrænse luftfartens miljøbelastning, er af særlig interesse for de lokale og regionale myndigheder. Udvikling af omkostningseffektive fossilfri flybrændstoffer er et eksempel på et vigtigt forskningsområde.

Droner

20. Det Europæiske Regionsudvalg ser et stort potentiale i anvendelsen af droner på lokalt og regionalt plan, ikke mindst i de tyndere befolkede dele af Europa, og støtter målet om at bringe Europa i en førerposition i udviklingen af droneteknik og -anvendelse. Et eksempel på et aktivitetsområde med et stort udviklingspotentiale er landbruget, hvor anvendelse af droner kan være med til at skabe en holdbar effektivisering. Bredden og antallet af forskellige dronebaserede tjenester forventes at ville stige kraftigt til gavn for erhvervslivet og borgerne, men øget anvendelse af droner indebærer samtidig, at spørgsmål om sikkerhed i luftrummet og på landjorden, beskyttelse af privatlivets fred, ansvar, regulering af frekvensudnyttelsen og befolkningens accept må tages op og løses. I lyset heraf har udvalget gennemført en territorial konsekvensanalyse vedrørende droner. Udvalget efterlyser en grundlæggende risikobaseret og harmoniseret regulering af al droneanvendelse på EU-plan under hensyntagen til nærhedsprincippet og understreger behovet for en dialog mellem Den Europæiske Unions Luftfartssikkerhedsagentur (EASA), som har til opgave at udarbejde grundlæggende bestemmelser, og relevante aktører på nationalt, regionalt og lokalt plan i medlemsstaterne. Droneteknikken vil give luftfarten en anden lokal og regional spredning end tidligere, og der må tages hensyn til den fysiske dimension i forbindelse med lovgivning og regulering. Den grundlæggende harmoniserede regulering af droner bør også omfatte regler om certificering og typegodkendelse, herunder uddannelse i og kvalificering til håndtering og vedligeholdelse af droner, således at der sikres fri bevægelighed for disse fagfolk og frihed til at etablere virksomheder hvor som helst i Den Europæiske Union.

Klima, miljø og intermodalitet — fysisk planlægning for en bæredygtig udvikling

21. Det Europæiske Regionsudvalg undrer sig over, at klimaspørgsmål, som er en af de absolut største fælles udfordringer for fremtiden, får så kortfattet en behandling i strategien, og understreger i den forbindelse, at der må findes en

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2016_gber_review/index_en.html.

løsning på opsplitningen af det europæiske luftrum og fraværet af globale afbødningsforanstaltninger, som er vigtige hæmmende faktorer for reduktionen af CO₂-emissionerne. Det er hensigtsmæssigt og vigtigt gennem Organisationen for International Civil Luftfart (ICAO) at oprette en global mekanisme for begrænsning af luftfartssektorens klimapåvirkning, men det må ikke forhindre, at vi i Europa, i tråd med strategiens målsætning om, at højere miljøstandarder skal opretholdes og med tiden styrkes, kan have højere ambitioner end det grundlæggende niveau, som ICAO fastlægger. Der bør ydes en særlig indsats for at afhjælpe tilgængelighedsrelaterede og konkurrencemæssige problemer, der kan opstå for de regioner, der omtales i EUF-traktatens artikel 349.

22. beklager, at luftfartsindustrien (sammen med skibsfarten) blev udeladt af sidste års Parisklimaaftale. Udvalget minder om, at flyvninger inden for EU allerede er omfattet af EU's emissionshandelsordning, og opfordrer kraftigt til, at denne mekanisme også kommer til at gælde for flyvninger uden for EU for at lægge loft over CO₂-emissionerne. Derfor opfordrer RU kraftigt ICAO til at gå et skridt videre med dette spørgsmål på den kommende 39. generalforsamling;

23. understreger, at når det drejer sig om klimapåvirkning, har alle aktører et fælles ansvar, og at det er vigtigt at anlægge et holistisk perspektiv fremfor udelukkende at fokusere på lufttransportens klimapåvirkning. På lokalt og regionalt plan tegner landtransport og lufthavnsaktiviteter sig for en betragtelig del, op til 50 %, af de samlede CO₂-emissioner. Samarbejde mellem lokale og regionale myndigheder, den private sektor og lufthavnene om udvikling af klimavenlige intermodale transportløsninger er et eksempel på et initiativ, som kan bidrage væsentligt til at mindske klimaforandringerne. Mange lufthavne arbejder ambitiøst med programmer, der bidrager til en væsentlig nedbringelse af CO₂-emissioner fra lufthavne i Europa. Udvalget mener, at luftfartsstrategien bør tage hensyn til det lokale og regionale niveau ansvar og potentiale for at bidrage aktivt til at begrænse luftfartsrelaterede CO₂-udslip;

24. betragter flystøj som en stor udfordring, som skal løses, hvis udviklingen af den europæiske luftfart skal kunne fortsætte. Udvalget finder det overraskende, at dette helt afgørende spørgsmål for luftfarten behandles så mangelfuldt. Flystøj giver anledning til betydelige sundheds- og velfærdsproblemer. De lokale og regionale myndigheder spiller i kraft af deres ansvar for borgernes sundhed, sikkerhed og velfærd samt for den fysiske planlægning en central rolle i håndteringen af flystøjproblemer omkring lufthavne og de interessekonflikter, der opstår i den forbindelse;

25. efterlyser også en mere indgående behandling af flyenes øvrige miljøpåvirkning, især emissioner i luften af nitrogenoxider og partikler. Strategien henviser til det forventede resultat af forsknings- og udviklingsprojekter som Clean Sky og Sesar og peger på, at en årlig miljørapport skal gøre det muligt for EU, medlemsstaterne og sektoren at følge bedre op på lufttransportsektorens miljøresultater og overvåge effektiviteten af forskellige foranstaltninger. Udvalget hilser en sådan systematisk, konsekvent og regelmæssig vurdering af miljøpræstationerne velkommen. For de lokale og regionale myndigheder er det af stor værdi, at der stilles data til rådighed på et lavere geografisk niveau;

26. mener, at luftfartsstrategien udtrykkeligt bør fremhæve de lokale og regionale myndigheders centrale rolle og opfordre til udveksling af velfungerende samarbejdsformer mellem lufthavnsoperatører og myndigheder på lokalt og regionalt niveau. Gode eksempler bør fremhæves for at stimulere og støtte en sådan udvikling;

27. mener, at der, når det gælder miljøpåvirkning, findes to grundlæggende tilgange, som skal være komplementære: Den første består i at begrænse udslippet ved kilden, og her har internationale standarder og instrumenter stor betydning. Den anden består i gennem effektiv fysisk planlægning og andre foranstaltninger på lokalt og regionalt plan i et samarbejde mellem lokale og regionale myndigheder og repræsentanter for lufthavnene og luftfartssektoren at begrænse lokale udslip og/eller påvirkningerne heraf. Betydningen af planlægning på lokalt og regionalt plan og de lokale og regionale myndigheders nøglerolle heri indgår imidlertid slet ikke i strategien, hvilket er en alvorlig mangel.

Bruxelles, den 12. oktober 2016.

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Den europæiske indskudsforsikringsordning (EDIS)

(2017/C 088/15)

Ordfører: Hans-Jörg Duppré (DE/EPP), leder af distriktsmyndigheden i Südwestpfalz

Basisdokument: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 806/2014 med henblik på oprettelsen af en europæisk indskudsforsikringsordning
COM(2015) 586 final

I. ANBEFALEDE ÆNDRINGER

Anbefalet ændring 1

Betragtning 6

<i>Kommissionens tekst</i>	<i>RU's ændringsforslag</i>
<p>Den seneste krise har vist, at det indre markeds funktion kan være truet, og at der er en stigende risiko for finansiel fragmentering. At en bank, som er forholdsvis stor sammenlignet med den nationale banksektor, bliver nødlidende, eller at en del af den nationale banksektor bliver nødlidende på én og samme tid, kan medføre, at nationale indskudsgarantiordninger bliver sårbare over for store lokale chok, selv med de supplerende finansieringsmekanismer i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/49/EU. De nationale indskudsgarantiordningers sårbarhed over for store lokale chok kan bidrage til en negativ vekselvirkning mellem banker og den lokale stat, hvilket undergraver ensartetheden af indskudsbeskyttelsen, bidrager til en mangel på tillid hos indskydere og medfører ustabile markeder.</p>	<p>Den seneste krise har vist, at det indre markeds funktion kan være truet, og at der er en stigende risiko for finansiel fragmentering. At en bank, som er forholdsvis stor sammenlignet med den nationale banksektor, bliver nødlidende, eller at en del af den nationale banksektor bliver nødlidende på én og samme tid, kan medføre, at nationale indskudsgarantiordninger bliver sårbare over for store lokale chok, selv med de supplerende finansieringsmekanismer i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/49/EU, hvis de nationale indskudsgarantiordninger, der fastlægges ved dette direktiv, ikke bliver fuldt gennemført eller ikke yder en tilstrækkelig finansiel sikkerhed. De nationale indskudsgarantiordningers sårbarhed over for store lokale chok kan bidrage til en negativ vekselvirkning mellem banker og den lokale stat, hvilket undergraver ensartetheden af indskudsbeskyttelsen, bidrager til en mangel på tillid hos indskydere og medfører ustabile markeder.</p>

Begrundelse

Ændringsforslaget skal tydeliggøre, at de nationale indskudsgarantiordninger, der fastlægges ved direktiv 2014/49/EU og skal gennemføres i de enkelte landes lovgivning, er særligt sårbare, hvis de ikke gennemføres i fuldt omfang, og de nationale fonde ikke sikres tilstrækkelige midler.

Anbefalet ændring 2

Betragtning 8

Kommissionens tekst	RU's ændringsforslag
<p>Selv om direktiv 2014/49/EU i væsentlig grad forbedrer nationale ordningers kapacitet til at godtgøre indskydere, er der inden for bankunionen behov for mere effektive indskudsgarantiordninger til at sikre tilstrækkelige finansielle midler til understøttelse af tilliden hos alle indskydere og dermed sikre den finansielle stabilitet. EDIS vil øge bankunionens modstandskraft over for kommende kriser, idet risikoen deles mere bredt, og give den samme beskyttelse til forsikrede indskydere og således understøtte et velfungerende indre marked.</p>	<p>Selv om direktiv 2014/49/EU i væsentlig grad forbedrer nationale ordningers kapacitet til at godtgøre indskydere, er der i påkommende tilfælde inden for bankunionen behov for mere effektive indskudsgarantiordninger til at sikre tilstrækkelige finansielle midler til understøttelse af tilliden hos alle indskydere og dermed sikre den finansielle stabilitet. Et effektivt fungerende EDIS vil øge bankunionens modstandskraft over for kommende kriser, idet risikoen deles mere bredt, og give den samme beskyttelse til forsikrede indskydere og således understøtte et velfungerende indre marked. Det forudsætter dog, at der i alle medlemsstater ved gennemførelse af direktiv 2014/49/EU etableres de samme forudsætninger, hvilket undersøges af Kommissionen frem til 31.12.2016 i forbindelse med udarbejdelsen af en rapport. Ifølge retningslinjerne for bedre regulering gennemfører Kommissionen i samme periode en konsekvensanalyse af det fremlagte forslag, hvor blandt andet aspekter vedrørende sikring af institutter også tages i betragtning.</p>

Begrundelse

Direktiv 2014/49/EU bestemmer i artikel 19, stk. 5, at Kommissionen frem til 2019 skal udarbejde en rapport om de nationale garantiordningers funktionsmåde i en europæisk ordning. Da det nu offentliggjorte forslag til forordning allerede blev fremlagt før offentliggørelsen og umiddelbart er baseret på velfungerende nationale garantiordninger, bør Kommissionens rapport fremlægges allerede i indeværende år for at muliggøre en praksisbaseret diskussion. Det samme gælder for den konsekvensanalyse, der skal udarbejdes.

Anbefalet ændring 3

Betragtning 15

Kommissionens tekst	RU's ændringsforslag
<p>For at sikre lige konkurrencevilkår på det indre marked som helhed er denne forordning i overensstemmelse med direktiv 2014/49/EU. Den supplerer reglerne og principperne i nævnte direktiv for at sikre, at EDIS er velfungerende, samt at der er midler i passende omfang til rådighed for denne. Den materielle lovgivning om indskudsgaranti, der skal gælde inden for rammerne af EDIS, vil derfor være i overensstemmelse med den ved direktiv 2014/49/EU harmoniserede lovgivning, som finder anvendelse på de nationale indskudsgarantiordninger eller udpegede myndigheder i de ikkedeltagende medlemsstater.</p>	<p>For at sikre lige konkurrencevilkår på det indre marked som helhed er denne forordning i overensstemmelse med direktiv 2014/49/EU. Den supplerer reglerne og principperne i nævnte direktiv for at sikre, at EDIS er velfungerende, samt at der er midler i passende omfang til rådighed for denne. Dermed tager den særligt højde for den indbyrdes afhængighed mellem en stabil økonomi og de lokale og regionale bankers samt de erhvervsfremmende bankers aktiviteter. Disse institutter støtter primært støtteforanstaltninger på lokalt, regionalt og nationalt plan finansielt. Den materielle lovgivning om indskudsgaranti, der skal gælde inden for rammerne af EDIS, vil derfor være i overensstemmelse med den ved direktiv 2014/49/EU harmoniserede lovgivning, som finder anvendelse på de nationale indskudsgarantiordninger eller udpegede myndigheder i de ikkedeltagende medlemsstater.</p>

Begrundelse

Ændringen skal sikre, at de offentlige bankers rolle tages tilstrækkeligt i betragtning i forslaget.

Anbefalet ændring 4

Artikel 1, stk. 3

<i>Kommissionens tekst</i>	<i>RU's ændringsforslag</i>
<p>Artikel 2 affattes således:</p> <p>»Artikel 2</p> <p>Anvendelsesområde</p> <p>1. Med henblik på SRM anvendes denne forordning på følgende enheder:</p> <p>a) kreditinstitutter, der er etableret i en deltagende medlemsstat</p> <p>b) moderselskaber, herunder finansielle holdingselskaber og blandede finansielle holdingselskaber, der er etableret i en af de deltagende medlemsstater, hvis de er underlagt ECB's tilsyn på et konsolideret grundlag i henhold til artikel 4, stk. 1, litra g), i forordning (EU) nr. 1024/2013</p> <p>c) investeringsselskaber og finansieringsinstitutter, der er etableret i en deltagende medlemsstat, hvis disse er omfattet af ECB's tilsyn på et konsolideret grundlag med moderselskabet i henhold til artikel 4, stk. 1, litra g), i forordning (EU) nr. 1024/2013.</p> <p>2. Med henblik på EDIS anvendes denne forordning på følgende enheder:</p> <p>a) deltagende indskudsgarantiordninger som defineret i artikel 3, stk. 1a, nr. 1)</p> <p>b) kreditinstitutter tilsluttet deltagende indskudsgarantiordninger.</p> <p>Hvor der i denne forordning skabes rettigheder eller pligter for en deltagende indskudsgarantiordning, som forvaltes af en udpeget myndighed som defineret i artikel 2, stk. 1, nr. 18), i direktiv 2014/49/EU, anses disse rettigheder eller pligter for at være den udpegede myndigheds.«</p>	<p>Artikel 2 affattes således:</p> <p>»Artikel 2</p> <p>Anvendelsesområde</p> <p>1. Med henblik på SRM anvendes denne forordning på følgende enheder:</p> <p>a) kreditinstitutter, der er etableret i en deltagende medlemsstat</p> <p>b) moderselskaber, herunder finansielle holdingselskaber og blandede finansielle holdingselskaber, der er etableret i en af de deltagende medlemsstater, hvis de er underlagt ECB's tilsyn på et konsolideret grundlag i henhold til artikel 4, stk. 1, litra g), i forordning (EU) nr. 1024/2013</p> <p>c) investeringsselskaber og finansieringsinstitutter, der er etableret i en deltagende medlemsstat, hvis disse er omfattet af ECB's tilsyn på et konsolideret grundlag med moderselskabet i henhold til artikel 4, stk. 1, litra g), i forordning (EU) nr. 1024/2013.</p> <p>2. Med henblik på EDIS anvendes denne forordning på følgende enheder:</p> <p>a) deltagende indskudsgarantiordninger som defineret i artikel 3, stk. 1a, nr. 1)</p> <p>b) kreditinstitutter tilsluttet deltagende indskudsgarantiordninger.</p> <p>3. Med henblik på EDIS gælder denne forordning derimod ikke for erhvervsfremmende banker som defineret i artikel 3, stk. 1, nr. 16) (ny).</p> <p>Hvor der i denne forordning skabes rettigheder eller pligter for en deltagende indskudsgarantiordning, som forvaltes af en udpeget myndighed som defineret i artikel 2, stk. 1, nr. 18), i direktiv 2014/49/EU, anses disse rettigheder eller pligter for at være den udpegede myndigheds.«</p>

Begrundelse

De erhvervsfremmende banker adskiller sig væsentligt fra de øvrige bankmodeller. Selvom de henter refinansiering på kapitalmarkederne, har de på grund af deres art og forhåndenværende kapitalomfang en meget lav insolvensrisiko. De bør derfor være undtaget for reglerne vedrørende indskudsgarantiordninger.

Anbefalet ændring 5

Artikel 1, stk. 4

Kommissionens tekst	RU's ændringsforslag
<p>I artikel 3 ændres således:</p> <p>a) I stk. 1 tilføjes følgende som nr. 55), 56) og 57):</p> <p>»55) »deltagende indskudsgarantiordninger«: indskuds- sgarantiordninger som defineret i artikel 2, stk. 1, nr. 1) i direktiv 2014/49/EU, som er indført og officielt anerkendt i en deltagende medlemsstat</p> <p>56) »udbetalingshændelse«: en forekomst af indisponi- ble indskud som defineret i artikel 2, stk. 1, nr. 8), i direktiv 2014/49/EU i relation til et kreditinstitut tilsluttet en deltagende indskudsgarantiordning</p> <p>57) »Indskudsforsikringsfondens disponible finansielle midler«: kontanter, indskud og aktiver med lav risiko, som kan realiseres inden for et tidsrum, der ikke overskrider perioden i artikel 8, stk. 1, i direktiv 2014/49/EU«</p>	<p>I artikel 3 ændres således:</p> <p>a) I stk. 1 tilføjes følgende som nr. 16) (nyt), 55), 56) og 57):</p> <p>»16) (nyt). Som »erhvervsfremmende bank« betegnes et foretagende eller en enhed, der er oprettet af centralregeringen eller en regional myndighed i en medlemsstat, og som yder støttelån på ikke- konkurrencemæssigt grundlag uden vinding for øje med henblik på at fremme denne regerings eller myndigheds almene samfundsmæssige målsætninger, forudsat at regeringen eller myn- digheden har en forpligtelse til at afdække foretagendets eller enhedens økonomiske grund- lag og opretholde dets/dens levedygtighed i hele dets/dens levetid, eller at mindst 90 % af dets/ dens oprindelige finansiering eller af det støt- telån, der ydes, direkte eller indirekte garanteres af medlemsstatens centralregering eller af en regional myndighed i medlemsstaten</p> <p>55) »deltagende indskudsgarantiordninger«: indskud- sgarantiordninger som defineret i artikel 2, stk. 1, nr. 1) i direktiv 2014/49/EU, som er indført og officielt anerkendt i en deltagende medlemsstat</p> <p>56) »udbetalingshændelse«: en forekomst af indisponi- ble indskud som defineret i artikel 2, stk. 1, nr. 8), i direktiv 2014/49/EU i relation til et kreditinstitut tilsluttet en deltagende indskudsgarantiordning</p> <p>57) »Indskudsforsikringsfondens disponible finansielle midler«: kontanter, indskud og aktiver med lav risiko, som kan realiseres inden for et tidsrum, der ikke overskrider perioden i artikel 8, stk. 1, i direktiv 2014/49/EU«</p>

Begrundelse

Definitionen i afdeling 1, artikel 3, punkt 27, i forordning (EU) 2015/63, bør anvendes, da den er at foretrække med henblik på ensartethed, idet den indeholder alle væsentlige elementer, og idet der bør undgås forskellige definitioner af begreber i retsakter.

Anbefalet ændring 6

Artikel 74c, stk. 5

Kommissionens tekst	RU's ændringsforslag
<p>Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 93 med henblik på at præcisere en risikobaseret metode til beregning af bidrag i overensstemmelse med nærværende artikels stk. 2.</p>	<p>Kommissionen fremlægger forslag med henblik på at præcisere en risikobaseret metode til beregning af bidrag i overensstemmelse med nærværende artikels stk. 2.</p>
<p>Den vedtager en delegeret retsakt, som præciserer metoden til beregning af de bidrag, der skal betales til deltagende indskudsgarantiordninger og, for så vidt angår alene genforsikringsfasen, til Indskudsforsikringsfonden. I denne delegerede retsakt baseres beregningen på de dækkede indskudsbeløb og omfanget af den risiko, som hvert enkelt kreditinstitut har påtaget sig, set i forhold til alle andre kreditinstitutter, der er tilsluttet samme deltagende indskudsgarantiordning.</p>	<p>Den foreslår en regulering, som præciserer metoden til beregning af de bidrag, der skal betales til deltagende indskudsgarantiordninger og, for så vidt angår alene genforsikringsfasen, til Indskudsforsikringsfonden. Beregningen baseres på de dækkede indskudsbeløb og omfanget af den risiko, som hvert enkelt kreditinstitut har påtaget sig, set i forhold til alle andre kreditinstitutter, der er tilsluttet samme deltagende indskudsgarantiordning. Dermed tages tilstedeværelsen af yderligere, frivillige, nationale garantiordninger også i betragtning.</p>
<p>Den vedtager en anden delegeret retsakt, som præciserer metoden til beregning af de bidrag, der skal betales til Indskudsforsikringsfonden fra og med genforsikringsfasen. I denne anden delegerede retsakt baseres beregningen på de dækkede indskudsbeløb og omfanget af den risiko, som hvert enkelt kreditinstitut har påtaget sig, set i forhold til alle andre kreditinstitutter, der er omhandlet i artikel 2, stk. 2, litra b). Begge delegerede retsakter skal omfatte en beregningsformel, specifikke indikatorer, risikoklasser for medlemmerne, tærskler for risikovægte tildelt specifikke risikoklasser og andre nødvendige elementer. Ved vurderingen af omfanget af risikoen lægges følgende kriterier til grund:</p>	<p>Den foreslår en anden regulering, som præciserer metoden til beregning af de bidrag, der skal betales til Indskudsforsikringsfonden fra og med genforsikringsfasen. Beregningen baseres på de dækkede indskudsbeløb og omfanget af den risiko, som hvert enkelt kreditinstitut har påtaget sig, set i forhold til alle andre kreditinstitutter, der er omhandlet i artikel 2, stk. 2, litra b). Begge delegerede retsakter skal omfatte en beregningsformel, specifikke indikatorer, risikoklasser for medlemmerne, tærskler for risikovægte tildelt specifikke risikoklasser og andre nødvendige elementer. Ved vurderingen af omfanget af risikoen lægges følgende kriterier til grund:</p>
<p>a) instituttets tabsabsorberende evne</p> <p>b) instituttets evne til at opfylde sine kort- og langsigtede forpligtelser</p> <p>c) stabiliteten og sammensætningen af instituttets finansieringskilder og dets ubehæftede højlikvide aktiver</p> <p>d) kvaliteten af instituttets aktiver</p> <p>e) instituttets forretningsmodel og ledelse</p> <p>f) omfanget, hvori instituttets aktiver er ubehæftede.</p>	<p>a) instituttets tabsabsorberende evne</p> <p>b) instituttets evne til at opfylde sine kort- og langsigtede forpligtelser</p> <p>c) tilstedeværelse af en velfungerende, institutsikringsordning i henhold til artikel 113, stk. 7, i forordning om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringselskaber (EU) nr. 575/2013 samt artikel 4 i direktiv om indskudsgarantiordninger 2014/49/EU;</p> <p>d) stabiliteten og sammensætningen af instituttets finansieringskilder og dets ubehæftede højlikvide aktiver</p> <p>e) kvaliteten af instituttets aktiver</p> <p>f) instituttets forretningsmodel og ledelse</p> <p>g) omfanget, hvori instituttets aktiver er ubehæftede.</p>

Begrundelse

Ændringerne skal sikre en tilpasning af beregningsmetoden i forhold til de kreditinstitutter, der har frivillige garantiordninger. Det skal sikres, at tilskyndelsen til at opretholde frivillige (tillægs)ordninger ikke undergraves af en dobbelt betalingspligt. Derudover skal det slås fast, at beregningsmetoden ikke alene fastlægges af Kommissionen, men skal hvile på solide lovgivningsprocedurer.

II. POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

Indledende bemærkninger

1. Det Europæiske Regionsudvalg anerkender, at den globale økonomiske krise har skabt en tiltagende mistro i befolkningen til store dele af banksektoren. Enkelte store bankers højrisikospekulationer har i væsentlig grad bidraget til krisen og var desuden en af flere årsager til de finansielle systemers sammenbrud. Redningspakkerne til bankerne af systemisk betydning var i økonomisk sammenhæng uundgåelige, men de førte til væsentlig kritik fra borgerne af medlemsstaternes hæftelse for risikable forretningsmetoder i primært private finansinstitutter. Det er derfor tvungende nødvendigt at sikre, at relevante forslag til en europæisk indskudsgarantiordning styrker borgernes tillid til den europæiske banksektor med lige stor effekt i alle medlemsstater;

2. understreger, at der er en entydig sammenhæng mellem medlemsstaternes økonomiske stabilitet og de lokale bankers stabilitet. Derfor må systemet, der ligger til grund for en europæisk bankunion, ikke betragtes isoleret, men skal altid ledsages af økonomipolitiske kontrolforanstaltninger på medlemsstatsniveau for at etablere og sikre den økonomiske stabilitet. I nogle medlemsstater kan nationale bestemmelser i insolvenslovgivningen for eksempel føre til langvarige procedurer, hvor eksigible dokumenter kun kan fuldbyrdes med væsentlige forsinkelser. Sådanne bestemmelser er i modstrid med målene i Kommissionens forslag, da en afvikling af bankerne i tilfælde af hæftelse blive vanskeliggjort eller i værste fald udelukket;

3. støtter i den sammenhæng Kommissionens bestræbelser på i relation til bankunionen at genetablere borgernes tillid. Den økonomiske og finansielle krise afslørede svage punkter i banksystemet, som i næste fase konsekvent skal afhjælpes. Direktivet om indskudsgarantiordningen fra 2014 samt direktivet om et regelsæt for genopretning og afvikling af kreditinstitutter og investeringsselskaber har på de væsentlige områder bidraget hertil, men er stadig ikke gennemført i alle medlemsstater. I den sammenhæng skal det ligeledes bemærkes, at forslaget bestemmer, at medlemsstaterne skal videreføre de eksisterende, nationale indskudsgarantifonde parallelt med de fælles europæiske fonde, mindst frem til fuld garanti er sikret ved indskudsgarantiordningen;

4. erkender, at indskudsforsikringsordningens overgang fra nationalt til europæisk niveau er vigtig, idet der er tale om en — ikke ufarlig — proces, der principielt kan garantere sikkerheden for EU-borgernes indskud. Dette forudsætter imidlertid, at Kommissionen først udarbejder en konsekvensanalyse, at direktivet om indskudsgarantiordningen er gennemført i alle medlemsstater, og at de eksisterende risici mindskes. Kun på den måde kan ordningen ud over at beskytte indskud også styrke den finansielle stabilitet og reducere forbindelserne mellem bankerne og statsgælden yderligere;

5. er af den opfattelse, at alle medlemsstater først skal gennemføre direktivet om indskudsgarantiordningen, før det overvejes at etablere en europæisk indskudsgarantiordning. Det gælder navnlig med hensyn til de harmoniserede mål for den finansielle opbygning af en indskudsgarantiordning samt muligheden for anvendelse af midler (herunder også præventive tiltag samt tiltag til sikring af institutterne). Etablering af en europæisk indskudsgarantiordning uden forudgående sikring af tilpasning til de nationale garantiordninger ville fratage de medlemsstater, der endnu ikke har gennemført direktivet om indskudsgarantiordningen, tilskyndelsen til gennemførelse heraf. Den europæiske indskudsgarantiordning må under ingen omstændigheder resultere i, at stabile og produktive fonde kommer til at hæfte for ustabile systemer, hvor de ikke har nogen indflydelse på risikostyringen. I den sammenhæng henvises der ligeledes til, at direktivet om indskudsgarantiordningen indeholder en bestemmelse om, at der skal udarbejdes en rapport om samarbejdet mellem de nationale indskudsgarantiordninger frem til 2019. En tilsvarende rapport er forudsætning for indførelse af en europæisk indskudsgarantiordning;

6. bekræfter i den sammenhæng igen indholdet i udtalelsen vedrørende de opfølgende foranstaltninger på de fem formænds rapport: Gennemførelse af Europas Økonomiske og Monetære Union;
7. slår fast, at bankerne i medlemsstaterne er væsentligt forskellige både med hensyn til form og størrelse samt arbejdsmåde. Derudover eksisterer der forskellige modeller for ejerskabs- og støttestrukturer, som kan bevirke væsentlige forskelle, hvad angår den strategiske struktur, risikovillighed og markedsadfærd;
8. er af den opfattelse, at en diversificering af modeller kan udgøre en fordel i krisetider. De forskellige nationale og regionale karakteristika kræver en løbende tilpasning af strategien til de aktuelle forhold. For at fastholde og udbygge EU's og medlemsstaternes konkurrenceevne skal de eksisterende og velfungerende ordninger integreres i en europæisk indskudsgarantiordning;
9. mener desuden, at de europæiske banker også spiller en væsentlig rolle for virksomheder i og uden for EU, og som grundlag for den europæiske økonomi bidrager de i væsentligt omfang til et velfungerende indre marked i EU. En generel tillid hos borgerne og erhvervslivet til bankerne og finansinstitutterne er en nødvendig forudsætning for både offentlige og private investeringer i medlemsstaterne.

De offentlige bankers rolle i EU

10. Det Europæiske Regionsudvalg anerkender, at der, trods bankkrisens katastrofale konsekvenser for den europæiske økonomi og pengeinstitutterne i flere medlemsstater, findes flere eksempler på, at der trods krisen var fuld sikkerhed bag borgernes formuer;
11. bekræfter, at de offentlige lokale og regionale banker selv under den økonomiske og finansielle krise var i stand til at bevare borgernes tillid på grund af deres målsætninger og lokale forankringer;
12. bekræfter, at de kommunale og regionale banker generelt ikke er profitorienterede, men arbejder i borgernes generelle interesser. De kommunale og regionale banker har på samme måde som medlemsstaternes erhvervsfremmende banker som primær opgave at støtte borgerne og virksomhederne lokalt. I samarbejde med de kommunale og regionale myndigheder bidrager de væsentligt til anlæg og opretholdelse af grundlæggende infrastrukturer samt finansiering af SMV'er, mikrovirksomheder og iværksættere;
13. påpeger, at de offentlige bankers aktiviteter er kendetegnet ved lav risiko og at de er reguleret på national og lokalt niveau, hvilket a priori forhindrer enhver udvikling af risikable transaktioner eller andre af de risici, der er forbundet med de kommercielle bankers aktiviteter. Offentlige banker kan under ingen omstændigheder anklages for at have forårsaget den økonomiske krise. Tværtimod beskyttede de ofte finansieringen af den offentlige sektor, da resten af finansmarkedet smeltede næsten helt ned;
14. anbefaler, at Kommissionens forslag af denne årsag ikke må være til ulempe for de offentlige lokale og regionale banker. Disse bankers struktur og arbejdsmåde må ikke vanskeliggøres til fordel for de store internationale banker. Det samme gælder for de offentlige erhvervsfremmende banker, der i målsætning og arbejdsform adskiller sig fra andre finansielle institutioner. Der skal tages højde for disse forskelle ved fastlæggelse af bidragssatser;
15. fastslår, at omfattende, nationale garantiordninger som f.eks. en sikring af institutterne i mange tilfælde udgør et hensigtsmæssigt supplement til en ren indskudsgarantiordning. En tilsvarende ordning, der i krisetilfælde ikke kun sikrer borgernes formuer, men også pengeinstituttet generelt via støtte fra de tilsluttede banker, styrker tilliden både hos borgerne og erhvervslivet. En sådan ordning vil også kunne minimere effekten på markedet i form af omstruktureringer;
16. gør i den sammenhæng udtrykkeligt opmærksom på, at Kommissionens forslag ikke må medføre en væsentlig ekstra byrde i form af bidrag til den europæiske indskudsgarantiordning for institutter, der allerede er omfattet af velfungerende institutionelle garantiordninger, så der dermed stilles spørgsmålstegn ved disse garantiordninger, der har bevist deres værd.

En bedre hensyntagen til retningslinjerne for bedre lovgivning

17. Det Europæiske Regionsudvalg minder om, at Kommissionen den 19.5.2015 fremlagde retningslinjer for et nyt system til bedre lovgivning. Før et forslag fremsættes, skal de relevante interessenter, ifølge reglerne, inddrages i form af en offentlig høring om de mulige aspekter af forslaget. En sådan offentlig høring kan i væsentligt omfang bidrage til legitimering af europæiske såvel som nationale og regionale retsakter, men er dog udeladt i forbindelse med det foreliggende forslag til EDIS;

18. kritiserer, at den anførte begrundelse ikke opfylder de krævede kriterier, ifølge artikel 2 og artikel 5 i nærhedsprotokollen (protokol (nr. 2) til Traktaten om Den Europæiske Union), ligesom der ikke er gennemført en konsekvensanalyse før fremlæggelse af forslaget. Konsekvensanalyser er et grundlæggende element i bedre lovgivningsprocesser. En manglende forudgående vurdering af en retsacts økonomiske, sociale og politiske virkninger kan medføre betydelige omkostninger og uønskede følgevirkninger. Derudover bidrager offentliggørelsen af resultaterne af en konsekvensanalyse væsentligt til en bedre gennemsigthed i lovgivningen;

19. opfordrer derfor Kommissionen til at gennemføre de manglende foranstaltninger og udarbejde en begrundelse vedrørende nærhedsprincippet, før forslaget forelægges de institutioner, der deltager i lovgivningsprocessen. Kun på baggrund af en identifikation af alle lovgivningsalternativer og en omfattende vurdering af forslagens virkninger kan de deltagende institutioner opnå praktisk velegnede resultater. Der består væsentlig tvivl om, hvorvidt Kommissionens forslag er foreneligt med nærheds- og proportionalitetsprincippet;

20. henviser i denne sammenhæng til, at ordninger til sikring af pengeinstitutter ikke er dækket af Kommissionens forslag. Konsekvenserne for de medlemsstater, der allerede har etableret tilsvarende ordninger i forbindelse med gennemførelse af direktivet til ny regulering af indskudsgarantiordninger fra 2014, vurderes at blive omfattende. I den sammenhæng beder udvalget Kommissionen om at redegøre for, hvordan sådanne ordninger behandles ifølge de nye forslag;

21. kræver, at de faktiske kvoter til beregning af bidrag indarbejdes i selve forslaget og ikke fastlægges af Kommissionen i form af delegerede retsakter. Beregningsgrundlaget har en betydelig indvirkning på forvaltningen af de berørte finansinstitutter og stabiliteten i indskudsgarantiordningerne og bør derfor afgøres med inddragelse af Rådet og Europa-Parlamentet.

Et hensigtsmæssigt retsgrundlag for en europæisk indskudsgarantiordning

22. Det Europæiske Regionsudvalg mener, at kompetencetillægsklausulen i artikel 352 i TEUF snarere bør anvendes som retsgrundlag for et tilsvarende forslag frem for artikel 114 i TEUF. Artikel 114 i TEUF giver mulighed for tiltag til tilpasning af rets- og forvaltningsakter med henblik på realisering af det indre marked. Det tildeler dog ikke EU en generel lovgivningskompetence vedrørende det indre marked, men har udelukkende til formål at styrke det indre marked ved at fjerne hindringer på grund af divergerende nationale regler;

23. vurderer, at forslaget til en europæisk indskudsgarantiordning primært sigter mod finansiel stabilitet som grundlag for EU's økonomiske og monetære politik, og dermed bør artikel 352 i TEUF anvendes som retsgrundlag.

Europæisk finanspolitik — formuebeskyttelse som prioritet

24. Det Europæiske Regionsudvalg kræver først og fremmest afhjælpning af tilbageværende risici i bankernes regnskaber før etableringen af en europæisk indskudsgarantiordning. Kommissionens tidligere fremsatte forslag på området er langt fra tilstrækkeligt konkrete. En harmoniseret indskudsgarantiordning forudsætter logisk set konkrete tiltag til risikominimering, som under alle omstændigheder skal fastlægges, før den videre behandling af Kommissionens forslag;

25. mener, at en »one-size-fits-all«-løsning ikke er mulig på grund af banksektorens forskellige strukturer i medlemsstaterne. Tværtimod bør eksisterende, velfungerende ordninger bevares og indarbejdes i den europæiske ordning. Forslaget må under ingen omstændigheder nødvendiggøre en omlægning af alle ordningerne i medlemsstaterne, som allerede har været belastet af store omkostninger og betydelig usikkerhed vedrørende ordningernes funktionalitet og sikkerhed;

26. kræver en europæisk bankpolitik, der i fuldt omfang beskytter borgerne i EU og deres formuer. En sådan ordning skal først og fremmest bevare eller genskabe borgernes tillid til de finansielle systemers funktionsmåde. En europæisk indskudsgarantiordning må derimod ikke medføre, at højrisikospekulation fremmes eller på nogen måde støttes. Prioriteten bør være at fremme en solid finanspolitik med fornuftige modeller for pengeinstitutter set i et makroøkonomisk perspektiv;

27. mener endvidere, at en europæisk indskudsgarantiordning ikke må være til ulempe for finansinstitutter, der drives efter konservative principper. Banker, der overvejende beskæftiger sig med risikobehæftede bankforretninger skal opfylde strengere krav bl.a. i form af et højere bidrag til indskudsgarantiordningen for at undgå at de mindre pengeinstitutter, der primært beskæftiger sig med forretningsområder med langt lavere risiko, eller som kun finansierer realøkonomiske aktiviteter på lokalt niveau, hæfter med en uforholdsmæssigt høj andel;

28. kritiserer, at Kommissionens forslag til forordning ikke indeholder tilstrækkeligt detaljerede oplysninger til en konkret iværksættelse af den planlagte, europæiske Indskudsforsikringsfond. Det står blandt andet ikke klart, om, hvornår og i hvilket omfang midler til præventive hhv. alternative foranstaltninger vil være til rådighed. En ren indskudssikring kan sikre sparenes formuer, i det omfang garantikapital er til rådighed, men spørgsmål om hæftelse er ikke omfattet. Både af økonomiske og politiske grunde bør afhjælpning af problemer omkring hæftelse være første prioritet.

Bruxelles, den 12. oktober 2016.

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — En EU-handlingsplan for den cirkulære økonomi

(2017/C 088/16)

Ordfører: Babette Winter (DE/PES), statssekretær for europæiske anliggender og kultur i Thüringens delstatsregering

Basisdokument: Meddelelse fra Kommissionen »Kredsløbet lukkes — en EU-handlingsplan for den cirkulære økonomi«

COM(2015) 614 final

POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSDVALG

Generelle bemærkninger

1. Det Europæiske Regionsudvalg glæder sig over Kommissionens bestræbelser på at etablere en bæredygtig og teknologisk avanceret lavemissionsøkonomi, der er ressourcebesparende og -effektiv, og som skaber vedvarende konkurrencefordele og arbejdspladser i Europa ved hjælp af et større fokus på det cirkulære aspekt og bevarelse af værdien af produkter, materialer og ressourcer i livscyklussen;
2. fremhæver, at rammen for foranstaltningerne skal være den samme i alle medlemsstater for at nå de opstillede mål og skabe mulighed for, at det grønne beskæftigelsesinitiativ og dagsordenen for nye kvalifikationer for Europa ⁽¹⁾ skal kunne skabe arbejdspladser og uddanne kvalificeret arbejdskraft inden for de nye arbejdsområder, som den cirkulære økonomi skaber (miljømæssigt bæredygtigt byggeri, affaldshåndtering osv.). Gennem støtte og passende uddannelse vil mange arbejdsløse kunne komme tilbage til arbejdslivet, og for arbejdstagerne som helhed vil der åbne sig nye muligheder;
3. fremhæver, at mange af de problemer, som produktion og forbrug forårsager i EU, har konsekvenser for andre dele af verden, især udviklingslandene og de nye økonomier, og at ændringer i produktions- og forbrugsmønstre også forventes at få positive følgevirkninger i disse lande. Regionsudvalget erkender dette ansvar og de dermed forbundne følger for EU's politik, økonomi og samfund og anbefaler derfor, også på baggrund af FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling, som trådte i kraft 1. januar 2016, at der fokuseres på foranstaltninger, som på internationalt niveau resulterer i, at der også uden for EU iværksættes de nødvendige tiltag til beskyttelse af ressourcer og ressourcebesparelser;
4. understreger, at det ambitiøse mål om en cirkulær økonomi kræver, at alle politiske niveauer er villige til at træffe de nødvendige foranstaltninger. Hertil hører et miljøvenligt design af produkter og tjenesteydelser, forebyggelse af affald, genanvendelse, videreudnyttelse og genbrug af materialer og komponenter samt reduktion af farlige og oparbejdning af interfererende stoffer for at øge mulighederne for reparation, genanvendelighed og opdatering samt forbedre holdbarheden. Der er ligeledes behov for en permanent ændring af offentlighedens bevidsthed om denne problemstilling og forbrugernes adfærd, og der må skabes et stabilt marked for produkter og materialer, som hidrører fra sekundære råstoffer;
5. støtter Rådets konklusioner om EU's handlingsplan for den cirkulære økonomi ⁽²⁾, deres efterlysning af en rettidig og ambitiøs implementering af Kommissionens handlingsplan for den cirkulære økonomi og erkendelsen af, at overgangen til en cirkulær økonomi kræver langsigtet opbakning og handling på en lang række politikområder i EU og på alle forvaltningsniveauer i medlemsstaterne, herunder en aktiv inddragelse af alle økonomiske og samfundsmæssige aktører samt borgerne på alle forvaltningsniveauer;

⁽¹⁾ COM(2014) 446 final, COM(2016) 381 final.

⁽²⁾ Konklusioner fra Rådet(miljø) af 20. juni 2016, http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/env/2016/06/st10444_en16_pdf/.

6. gør i den sammenhæng opmærksom på, at tjenester i affaldshåndteringssektoren ofte leveres som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse i tråd med EUF-traktatens art. 14 samt at protokol nr. 26 vedrørende tjenesteydelser af almen interesse giver vide skønsbeføjelser til bl.a. de lokale og regionale myndigheder. Dermed kan der udvikles og leveres optimale regionale og lokale løsninger til affaldshåndtering;

7. gør opmærksom på, at effektivt samarbejde mellem aktører og sektorer er en forudsætning for indførelsen af et cirkulært system i stor skala. Gennem oprettelse af platforme og klynger inden for de forskellige sektorer, hvor erhvervslivet og de politiske beslutningstagere samarbejder, kunne man opnå fælles produktudvikling, gennemsigtighed ved hjælp af informationsteknologi og informationsudveksling, fælles dataindsamlingsystemer, sektorspecifikke standarder, samt samordning af incitamenter og formidlingsmekanismer;

8. er af den opfattelse, at hele strategien for den cirkulære økonomi for at opnå et reelt paradigmeskifte skal være baseret på at finde de miljømæssigt bedste løsninger set i et livscyklusperspektiv (»cradle-to-cradle«) — uanset den nuværende udformning af de enkelte retsregler, strategier og instrumenter, hvis videreudvikling og relevante ændring eller ajourføring skal fremme det overordnede mål;

9. er overbevist om, at dette kun kan lykkes, hvis der ud over de kortsigtede projekter, der nævnes i handlingsplanen, også opstilles konkrete og realistiske mellemlange og langsigtede mål, der gør det muligt for alle involverede parter at planlægge ud fra et pålideligt grundlag og etablere de infrastrukturelle forudsætninger;

10. anbefaler derfor, at der set i lyset af de langvarige politiske beslutnings- og gennemførelsesprocesser planlægges for perioden frem til 2050 ⁽³⁾ med fastsættelse af mellemliggende mål og tiltag frem til 2030;

11. mener, at det første vigtige skridt må være en kritisk statusopgørelse, der kortlægger, hvor støtteprogrammer, tilskud og regulerende foranstaltninger er ineffektive eller ligefrem kontraproduktive, og hvilke prioriterede problemer, der skal imødegås indenfor hvilke tidsmæssige rammer;

12. er af den opfattelse, at forskningsprogrammer, støtteforanstaltninger og frivillige instrumenter på grund af deres beskedne rækkevidde kun kan være støtteforanstaltninger i EU's indsats for at håndtere de aktuelle udfordringer på hensigtsmæssig vis. Som et eksempel på den begrænsede effektivitet nævnes her EU's miljøstyringssystem (EMAS), der har eksisteret i 20 år, og som kun ca. 4 000 virksomheder og ikke-kommercielle foretagender fordelt på ca. 10 000 lokaliteter har indført. På den anden side er der omkring 30 millioner virksomheder, der har givet afkald på at gøre brug af dette instrument;

13. anbefaler ambitiøse lovgivningsmæssige krav, der bør ledsages af støtteforanstaltninger. Dette bør også omfatte innovative tilgange, som for eksempel Top Runner ⁽⁴⁾. Udover naturressourcer og klima har dette også en gavnlig effekt for forbrugerne, der på lang sigt får lavere udgifter, og virksomhederne der får et innovationsforspring set i forhold til konkurrerende økonomier;

14. bemærker, at mange lokale og regionale myndigheder allerede har iværksat forskellige initiativer til fremme af ressourceeffektivitet og cirkulær økonomi. Disse initiativer er gode eksempler, som andre kan lade sig inspirere af. Kommissionen bør støtte eksisterende platforme til udveksling af erfaringer;

15. beklager, at spørgsmålet om uddannelse og bevidstgørelse ikke spiller nogen rolle i handlingsplanen, og opfordrer Kommissionen til sammen med medlemsstaterne, de lokale og regionale myndigheder og de øvrige partnere at arbejde med dette aspekt for at fremme udvikling og udveksling af viden og bedste praksis, således at bevidstheden skærpes. Udvalget glæder sig i den forbindelse over, at der oprettes specifikke specialiseringsmoduler i de relevante studieretninger og passende uddannelseskurser i tæt samarbejde mellem erhvervslivet, forsknings- og undervisningssektoren.

⁽³⁾ Parlamentets beslutning af 9. juli 2015 — »Ressourceeffektivitet: mod en cirkulær økonomi« (2014/2208(INI)).

⁽⁴⁾ CDR 140/2011.

Produktdesign og produktionsprocesser

16. Det Europæiske Regionsudvalg bemærker, at Kommissionen satser på eksisterende strategier, og at der mangler konkrete foranstaltninger på mange områder, herunder fælles kriterier for anvendelsen og gennemførelsen af disse strategier. De annoncerede lovforslag om udvidet producentansvar bør også præcisere, hvordan en internalisering af alle produktomkostninger i hele værdikæden ved producenterne skal realiseres;

17. anbefaler med henblik på opfyldelsen af de overordnede mål og sikringen af sammenhæng på tværs af alle politikområder, at der i forbindelse med evalueringen af støttetilladelser indarbejdes rutiner, som sikrer, at der fremover ikke ydes støtte til produktionsanlæg eller produktudvikling, der ikke stemmer overens med kravene til miljøvenligt design;

18. fremhæver, at det er nødvendigt med en grundig revision af kravene til miljøvenligt design⁽⁵⁾. Mulighederne for at fastlægge produkt- og sektorspecifikke krav til miljøvenligt design bør undersøges;

19. opfordrer i denne forbindelse Kommissionen til så hurtigt som muligt at fremlægge en ambitiøs handlingsplan for miljøvenligt design som implementering af direktiv 2009/125/EF (direktivet om miljøvenligt design), som skulle dække perioden 2015-2017;

20. fremhæver, at affalds- og biprodukter fra fremstillingsprocessen kan anvendes som sekundære råstoffer i andre produktioner, og at der navnlig hos små og mellemstore virksomheder (SMV'er), som udgør den økonomiske ryggrad i mange regioner, stadig er et stort potentiale for så vidt angår en industriel symbiose med henblik på en ægte cirkulær økonomi. I den forbindelse bør de eksisterende lovgivningsmæssige hindringer for SMV'er begrænses så meget som muligt, hvilket også gælder for ny lovgivning. F.eks. bør de i artikel 5, stk. 2 og artikel 6, stk. 2, i affaldsrammedirektivet nævnte foranstaltninger til fastlæggelse af kriterier for erklæringen om biprodukter og affaldsfasens ophør iværksættes;

21. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til også for virksomhedernes vedkommende at indføre obligatoriske ordninger for bæredygtige indkøb og samarbejde langs værdikæderne, såfremt de frivillige tilsagn ikke opfyldes inden for et rimeligt tidsrum og i et tilstrækkeligt omfang. De bør gøre dette i samråd med de regionale og lokale myndigheder;

22. bemærker, at EMAS, på trods af den i punkt 12 nævnte begrænsede brug af dette instrument, i princippet har et stort potentiale til identifikation og registrering af (ineffektive og/eller miljøskadelige) materialestrømme i (produktions-) processer og glæder sig derfor over, at Kommissionen i handlingsplanen fokuserer på en forbedring af dette instrument til gavn for virksomheder, især SMV'er. Regionsudvalget minder om, at EMAS derudover på grund af sin systemiske gennemsigtighed og kontrol som det eneste forvaltningssystem egner sig glimrende til at verificere disse materialestrømme på pålidelig vis;

23. anbefaler derfor, at EMAS, i langt højere grad end det hidtil har været tilfældet, integreres i anden lovgivning og dermed forbunden håndhævelse som et frivilligt instrument til en pålidelig verificering af dokumentation.

Forbrug

24. Det Europæiske Regionsudvalg understreger, at problemet med stadig kortere anvendelsestid for produkter, f.eks. elektronisk udstyr og beklædning, i højere grad skyldes forbrugeradfærd og samfundstendenser end formodet og faktisk teknisk forældelse;

25. gør på denne først og fremmest samfundsmæssige og etiske baggrund eftertrykkeligt opmærksom på vigtigheden af, at Kommissionen, medlemsstaterne og især de lokale og regionale myndigheder som det politiske niveau, der er tættest på borgerne, træffer foranstaltninger inden for almen uddannelse, videreuddannelse og forbedring af kvalifikationer, der forbedrer indsigten i og forståelsen for sammenhængen mellem henholdsvis bæredygtigt og ikkebæredygtigt forbrug, affaldsforebyggelse, bevarelse af ressourcer og miljø, producentansvar og produktudformning- samt markedsføring hos såvel borgere som virksomheder. Regionsudvalget anbefaler, at sådanne aspekter i højere grad indarbejdes i uddannelsesprogrammer og oplysningskampagner;

⁽⁵⁾ CDR 4083/2014, Europa-Parlamentets beslutning 2014/2208(INI).

26. anbefaler, at et produkts samlede miljøpåvirkning skal synliggøres ved hjælp af en passende mærkning, der tager højde for erfaringerne med den allerede eksisterende mærkning. Mærkningen bør være enkel og letforståelig, og oplysningerne bør være gennemsigtige og kontrollerbare;

27. mener i den forbindelse, at metoden vedrørende produkters miljøaftryk er hensigtsmæssig, men påpeger, at udviklingen af denne metode fortsat kræver en betydelig indsats, og at produkters miljøaftryk først kan løse problemet med mangfoldigheden af mærker og den dermed forbundne manglende gennemsigthed, når denne mærkning bliver alment bindende. For producenterne skal denne mærkning være let at anvende, set i et konkurrenceevne- og proportionalitetsperspektiv, uden at den derved mister signalvirkning og kontrollerbarhed. Derfor vil det være en god ide at udvikle et europæisk varemærke med henblik på at skabe et klart og positivt ry, som vil kunne åbne nye muligheder for den cirkulære økonomi. Der er brug for en strategi for varemærket og for oplysningen om det samt en plan for strategiens gennemførelse i praksis for eksempel gennem forbedringsprogrammer og reklamekampagner på europæisk plan;

28. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at beskatte forbruget af primære råstoffer højere end forbruget af genanvendelige sekundære råstoffer, materialer og komponenter gennem en omlægning af skattesystemet på mellemlang sigt for dermed at skabe et betydeligt større incitament til genanvendelse af råstoffer, materialer og komponenter, der allerede indgår i det økonomiske kredsløb i stedet for forbrug af primære råstoffer. Det kan blive nødvendigt at revidere EU's momsdirektiv for ikke at hindre differentiering af momssatserne i dette øjemed. Desuden bør Kommissionen og medlemsstaterne samarbejde med de lokale og regionale myndigheder om at yde større støtte til brugen af sekundære råstoffer, materialer og komponenter, herunder gennem brug af andre hensigtsmæssige økonomiske instrumenter;

29. anerkender, at grønne offentlige indkøb som følge af deres store andel af bruttonationalproduktet kan være en vigtig drivkraft for en cirkulær økonomi. Regionsudvalget understreger i den forbindelse, at de lokale og regionale myndigheder står for en meget stor andel af EU's marked for offentlige indkøb og derfor spiller en nøglerolle set i relation til grønne offentlige indkøb. Herved stimuleres væksten i den grønne økonomi, og der skabes et stort beskæftigelsespotentiale, således at den grønne handlingsplan for SMV'er og det grønne beskæftigelsesinitiativ kan gennemføres mere effektivt ⁽⁶⁾;

30. bemærker, at der fortsat ikke er tale om en effektiv gennemførelse af de igennem mange år fremhævede grønne offentlige indkøb og glæder sig derfor over ethvert initiativ fra Kommissionen, der resulterer i en mere effektiv gennemførelse af sådanne politikker for offentlige indkøb. Regionsudvalget fremhæver, at når det drejer sig om offentlige indkøb, skal man ikke kun se på den laveste pris, men snarere på »det økonomisk mest fordelagtige bud«. Dette indebærer øget fokus på indkøb af de løsninger, som har den laveste samlede levetidsomkostning, har høj teknologisk dydeevne og er mere bæredygtige samlet set. Løsninger af denne art bør anerkendes i strukturfondsforordningerne, eftersom man herigennem vil kunne forbedre afsætningen af sekundære råstoffer;

31. bemærker, at der selv når EU-medlemsstaterne har implementeret EU's nye regler om offentlige indkøb ⁽⁷⁾, findes yderligere muligheder for bæredygtige, konkurrencedygtige, innovationsskabende og gennemsigtige offentlige indkøb med mere hensigtsmæssige regler og flere elektroniske procedurer. Det er udvalgets opfattelse, at kendskabet til de muligheder, der er forbundet med EU's ændrede regler om offentlige indkøb, bør øges blandt virksomhederne (navnlig SMV'er);

32. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at opstille retningslinjer og fremsætte forslag, der kan styrke brugen af grønne offentlige indkøb. Kommissionens håndbog »Buying Green! A Handbook on green public procurement« er en god begyndelse. Regionsudvalget anmoder desuden om, at der til denne håndbog udarbejdes en liste over sekundære råstoffer og materialer, samt produkter der er fremstillet under anvendelse af sådanne råstoffer og materialer, som er egnede til at indgå i grønne offentlige indkøb. Listen bør ajourføres regelmæssigt;

33. opfordrer med henblik på fremtidige ændringer af EU's retlige ramme fra 2016 til, at det gøres obligatorisk at tage højde for grønne offentlige indkøb i offentlige udbud, hvis de overstiger tærsklerne for EU-dækkende udbud, samt ved projekter der støttes med offentlige midler. Grønne offentlige indkøb bør under alle omstændigheder gennemføres i EU's støtteprogrammer, så disse projekter kan tjene som model og drivkraft for anvendelsen af grønne offentlige indkøb;

⁽⁶⁾ COM(2014) 440 final, COM(2014) 446 final.

⁽⁷⁾ Direktiv 2014/23/EU, 2014/24/EU, 2014/25/EU.

34. anbefaler i den henseende, at der med henblik på at sikre sammenhæng i EU-retten og i tråd med den tidligere anbefaling foretages en revision af direktivet om grønne offentlige indkøb (2014/24/EU), således at ressourcebesparende/effektive produkter og løsninger principielt skal foretrækkes ved offentlige indkøb, og der i modsat fald skal foreligge en begrundelse. Regionsudvalget anbefaler desuden, at der indføres en overvågning, som under hensyntagen til hele værdikæden sammenligner og vurderer udgifterne til henholdsvis konventionelle offentlige indkøb, der udelukkende fokuserer på kortsigtede økonomiske gevinster, og grønne offentlige indkøb. Regionsudvalget anbefaler desuden, at der udvikles systemer til offentliggørelse af offentlige udbud, der om nødvendigt kan levere komparative data om forskellige projekter og deres kriterier.

Bortskaffelse af affald

35. Det Europæiske Regionsudvalg støtter Kommissionens hensigt om at forbedre samarbejdet med medlemsstaterne om sikring af en bedre gennemførelse af EU's affaldslovgivning og understreger, at de lokale og regionale myndigheder har en vigtig rolle at spille i den henseende. Regionsudvalget opfordrer derfor Kommissionen til at sikre, at medlemsstaterne i høj grad inddrager de lokale og regionale myndigheder i de nødvendige tekniske og skattemæssige tiltag samt udvekslingen af god praksis;

36. gentager sin opfordring til Kommissionen og medlemsstaterne om at fremme indførelsen af genanvendelse af høj kvalitet, især i de mindre udviklede regioner og i den forbindelse fremskynde gennemførelsen af økonomiske instrumenter, såsom princippet om, at forurenere betaler, deponeringsafgifter og ordninger med mængdebaseret afregning ⁽⁸⁾;

37. understreger, at det i betragtning af eksisterende forskelle mellem EU's regioner og mellem medlemsstaterne, når det gælder opfyldelse af de mål, der er fastsat i den gældende EU-lovgivning om affaldshåndtering, er meget vigtigt at tilskynde til samarbejde og udveksling af god praksis på området for derigennem at hjælpe dem, der halter bagefter, med at nå slutmålene. Dette gælder især for regioner med lav befolkningstæthed, øer og regioner og i den yderste periferi, der er kendetegnet ved et stort befolkningspres og lange afstande til behandlingsanlæg, og hvor det er næsten umuligt at nå målet om nul deponering;

38. understreger, at det er vigtigt, at forbrugerne inddrages meget mere i alle foranstaltninger vedrørende affaldsbortskaffelse. Derfor må de lokale og regionale myndigheder, som har ansvaret for håndteringen af kommunalt fast affald, informere klart om fremgangsmåderne for håndtering og genanvendelse af alle materialer, så forbrugerne engageres mere i indsatsen for at begrænse mængden af affald og øge genanvendelsen;

39. fremhæver, at lige konkurrencevilkår i forbindelse med gennemførelsen af bestemmelser om bortskaffelse af affald er en vigtig faktor for SMV'ernes konkurrenceevne på det indre marked;

40. glæder sig over Kommissionens planer om at se nærmere på den rolle som energiudnyttelse af affald spiller i energi- og klimapolitikken. Regionsudvalget understreger i den forbindelse, at livscyklustilgangen og EU's affaldshierarki for den maksimale reduktion af affaldsmængden skal være udgangspunktet, samt at modellen for den cirkulære økonomi baseret på høje genbrugs- og genanvendelsesprocenter ikke må undermineres til gavn for energiproduktion ⁽⁹⁾;

41. gør desuden opmærksom på, at behandlingen i højeffektive varmeværker er hensigtsmæssig, når der er tale om affald, som ikke kan undgås eller genanvendes, navnlig når energien samtidig udnyttes. Man bør dog undgå at overdimensionere infrastrukturer til affaldsbortskaffelse eller forbrændingsanlæg;

42. bakker stærkt op om Kommissionens hensigt om at styrke håndhævelsen af den reviderede forordning om overførsel af affald, hvorved man kan bekæmpe illegal eksport af forbrugsaffald og overførsel af affald til behandling på anlæg, som ikke opfylder normerne, hvad enten det er inden for eller uden for EU. Kommissionen bør nøje involvere de kompetente lokale og regionale myndigheder i sine aktiviteter, fremme udviklingen af elektronisk udveksling af data for affaldsoverførsler og opstille retningslinjer for en passende tilsynsplanlægning, hvilket med den seneste revision af direktivet er blevet obligatorisk.

Styrkelse af markedet for sekundære råstoffer

43. Det Europæiske Regionsudvalg mener principielt, at etableringen af kvalitetsstandarder skal foretages på behovsbasis af de industrisektorer, der anvender råstofferne, idet kun producenterne ved, hvilken kvalitet der kræves af de råstoffer og materialer, der anvendes i deres produktion. Udvalget understreger i den forbindelse, at det ikke bør være et produkts oprindelse, men dets kvalitet der bør være udslagsgivende;

⁽⁸⁾ CDR 4083/2014.

⁽⁹⁾ CDR 3751/2013.

44. er af den opfattelse, at det er Kommissionens ansvar at kortlægge og fjerne de eksisterende juridiske hindringer, der udelukker eller vanskeliggør anvendelsen af sekundære råstoffer, såfremt dette ikke får konsekvenser for sikkerheden (f.eks. skadelige stoffer, dyresygdomme, hygiejne);

45. bifalder Kommissionens tilsagn om at kortlægge grænsefladerne mellem kemikalie-, produkt- og affaldslovgivningen og er af den opfattelse, at dette skal foregå så hurtigt som muligt. Regionsudvalget understreger i den sammenhæng, at erstatning af farlige og giftige stoffer med eksisterende eller sikre alternativer under udvikling samt sporbarheden af farlige kemikalier i værdikæden og i materialekredsløb er en forudsætning for en velfungerende cirkulær økonomi.

Prioriterede områder

46. Det Europæiske Regionsudvalg glæder sig over Kommissionens fokus på området plast og henviser til sin udtalelse »Grønbog om en europæisk strategi for plasticaffald i miljøet«⁽¹⁰⁾. Regionsudvalget understreger, at der for så vidt angår brugen af plast på visse områder skal indføres regler for at forenkle genanvendelsen af plast eller reducere brugen heraf inden for bestemte områder. Plast, som indeholder miljø- eller sundhedsskadelige stoffer, bør ikke genanvendes/genbruges, hvis de skadelige stoffer ikke kan fjernes gennem bearbejdning og på den måde udskilles fra materialekredsløbet. Plast med skadelige stoffer bør i stedet tages ud af kredsløbet ved f.eks. forbrænding. Det er vigtigt, at Kommissionen tager højde for dette i forbindelse med udarbejdelsen af regler og målniveauer. Desuden bør den arbejde for, at den primære produktion hurtigst muligt sker uden anvendelse af miljø- og sundhedsskadelige stoffer;

47. påpeger, at mange nye kombinerede materialer kan have positiv betydning for miljøet (som isolering, vægtbesparelse osv.), men samtidig kan skabe nye udfordringer i løbet af deres livscyklus, med hensyn til genbrug, genanvendelse eller bortskaffelse;

48. kritiserer, at de vigtige spørgsmål om »littering and plastic leaching« (henkastning af affald og udvaskning af plast) ikke behandles yderligere i handlingsplanen og opfordrer derfor Kommissionen til at behandle disse emner grundigt i den strategi for plast i den cirkulære økonomi, der er bebudet til 2017, og opstille klare mål for løsningen af dette problem;

49. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at støtte markedsbaserede initiativer til en øget brug af genanvendte materialer ved at skabe skattemæssige og økonomiske incitamenter til henholdsvis virksomhedernes brug af forretningsmodeller, og forbrugernes køb af produkter og tjenesteydelser, der støtter den cirkulære økonomi;

50. anser reduktion af madspild for at være et både økonomisk og miljømæssigt, men også etisk vigtigt område i den cirkulære økonomi og henviser i den forbindelse til sine bemærkninger i udtalelserne om lovgivningspakken og initiativudtalelsen om fødevarerspild⁽¹¹⁾;

51. mener ikke, at foranstaltninger til forebyggelse af madspild i værdikæden alene er et anliggende for medlemsstater, de lokale og regionale myndigheder og virksomheder. Kommissionen og andre EU-institutioner spiller en afgørende rolle på grund af sammenhængen mellem dette emne og andre politikområder (f.eks. hygiejnebestemmelser/forbrugerbeskyttelse, handelsstandarder, landbrugsstøtte);

52. mener, at det især inden for byggeriet på grund af den omfattende affaldsmængde og den stadig mere komplekse affaldssortering er nødvendigt med en grundig evaluering. Netop ved produkter til byggeriet skal miljøvenligt design styrkes, og der skal tages højde for produktets samlede livscyklus. Skønt der er en klar interesse i at forbedre ressourceeffektiviteten i EU's byggesektor, betyder de forskellige offentlige og private tilgange i medlemsstaterne, at arbejdsforholdene kompliceres yderligere for alle berørte parter. Fraværet af fælles mål, indikatorer og data og manglen på gensidig anerkendelse af de forskellige tilgange kan hurtigt ødelægge de fremskridt, der hidtil er gjort, og føre til forvriddinger af det indre marked på områderne planlægning, design, byggeri og fremstilling;

⁽¹⁰⁾ CDR 3751/2013.

⁽¹¹⁾ CDR 6646/2015.

53. er af den opfattelse, at anvendelse af principperne for cirkulær økonomi på ejendomsmarkedet og inden for byggeri forudsætter, at projektplanlægningen foretages i faser, at der udvælges særlige materialer og komponenter, og at byggeriet opføres med tanke på nedrivning og omdannelse. Industrien skal derfor inddrages, affald skal omdefineres som en værdifuld ressource, og bygningerne skal blive »materialedepoter« for fremtidige generationer. Dette kræver, at der anvendes materialer og byggeelementer, der kan demonteres helt eller delvist, således at de forskellige komponenter kan genbruges, materialer nyttiggøres eller hele bygninger genopføres et andet sted;

54. understreger, at det regionale aspekt af den cirkulære økonomi har stor betydning ved byggeaffald, idet dette affald på grund af sit omfang og sin vægt økonomisk set ikke egner sig til transport over lange afstande og dermed hovedsageligt forbliver i oprindelsesregionen;

55. anser bygge- og anlægssektoren for at være et vigtigt indsatsområde for offentlige forvaltninger på alle niveauer, idet de både som ejere af offentlige bygninger og ansvarlige for etablering og vedligeholdelse af infrastruktur bør være bannerførere for en bred markedsadgang for innovative, miljøvenlige procedurer og produkter, som f.eks. når sekundært grusmateriale, der stammer fra bygge- og nedrivningsaffald, anvendes ved anlægsarbejder ⁽¹²⁾;

56. understreger, at navnlig de lokale og regionale myndigheder spiller en vigtig rolle i forbindelse med godkendelse af bygge- og nedrivningsprojekter. Hvad angår integrationen af den cirkulære økonomi i denne sektor bør de derfor få støtte fra EU-retningslinjer;

57. gentager, at udviklingen af indikatorer til vurdering af bygningers miljøpræstationer i den samlede livscyklus er vigtig for de lokale og regionale myndigheder i EU og en forudsætning for udviklingen af fælles mål og standarder for beskyttelse af miljøet i bygge- og anlægssektoren. De lokale og regionale myndigheder bør inddrages i udarbejdelsen af disse indikatorer ⁽¹³⁾;

58. bemærker, at handlingsplanen ikke behandler spørgsmålet om lægemidler og nanomaterialer som affald eller stoffer, der udledes i miljøet. Disse emner må derfor prioriteres i relevante strategier på kort sigt.

Innovation, investeringer og andre horisontale foranstaltninger

59. Det Europæiske Regionsudvalg glæder sig over, at Kommissionen i handlingsplanen forpligter sig til at støtte medlemsstaternes og de lokale og regionale myndigheders tiltag til styrkelse af den cirkulære økonomi ved hjælp af målrettede foranstaltninger og stille midler fra EU's forskellige finansieringsinstrumenter som de europæiske struktur- og investeringsfonde, EFSI, LIFE, Horisont 2020 og Cosme til rådighed for udvikling af projekter med relation til den cirkulære økonomi; understreger, at der er behov for at forbedre synergien mellem forskellige fonde og programmer samt at forenkle deres anvendelse. Opfordrer til en strategi med en kvikskranke;

60. påpeger i den forbindelse, at disse finansielle instrumenter ofte ikke er udformet, så de tager højde for behovene i regioner og hos lokale og regionale myndigheder og anmoder om, at der også tages højde for disse myndigheders behov samt finansielle og administrative kapacitet. Det er nødvendigt at tilpasse foranstaltninger og instrumenter til de forskellige territoriale vilkår i EU's regioner, nærmere bestemt til befolkningstætheden og bebyggelsestætheden;

61. bemærker, at de operationelle programmer under de europæiske struktur- og investeringsfonde blev fastsat forud for handlingsplanen. Dermed kunne de investeringsforanstaltninger, der er nødvendige for den cirkulære økonomi, ikke programmeres på en måde, så der også skabes muligheder for mindre projekter møntet på affaldsforebyggelse, udvikling af netværk til fremme af genanvendelse, reparation, deleøkonomi, afprøvning af nye fremgangsmåder ved håndtering og behandling af affald, kapacitetsopbygning i små og mellemstore virksomheder eller skærpselse af offentlighedens bevidsthed;

62. opfordrer derfor Kommissionen til at tage bedre højde for dette aspekt i den næste programmeringsperiode og alt i alt prioritere emnet cirkulær økonomi lige så højt, som det hidtil har været tilfældet med klimaforandringer i forbindelse med den kommende støtteperiode under struktur- og investeringsfondene;

⁽¹²⁾ Se også arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene — »EU's kriterier relateret til grønne offentlige udbud inden for udformning, opførelse og forvaltning af bygninger«, 20.5.2016, SWD(2016) 180 final.

⁽¹³⁾ CDR 4084/2014.

63. opfordrer Kommissionen til at støtte flere disruptive teknologier, der i givet fald kan ændre hele markedssegmenter eller fortrænge disse, i den cirkulære økonomi, således at den dertil knyttede viden kan udnyttes bedre.

Overvågning og forvaltning

64. opfordrer Kommissionen til at fremlægge regelmæssige statusrapporter for Regionsudvalget om handlingsplanens gennemførelse, til regelmæssigt at diskutere de fremskridt, der er gjort, med Regionsudvalget og til at overveje muligheden for at anmode Regionsudvalget om perspektivudtalelser, således at udvalget kan bidrage allerede i forberedelsesfasen.

Bruxelles, den 12. oktober 2016.

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — En EU-strategi for opvarmning og køling

(2017/C 088/17)

Ordfører: Daiva Matonienė (LT/ECR), medlem af byrådet i Šiauliai

Basisdokument: Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — En EU-strategi for opvarmning og køling

COM(2016) 51 final

POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

Generelle bemærkninger

1. Det Europæiske Regionsudvalg bifalder Kommissionens forslag om at betragte opvarmning og køling som en del af det fælles energisystem og noterer sig, at opvarmningssektoren for første gang inkluderes som et vigtigt fokusområde i energisektoren, der i høj grad kan bidrage til at sikre øget uafhængighed i energiforsyningen, energisikkerhed, realisering af klimamålene og lavere udgifter for forbrugerne;
2. mener ikke, at der findes nogen »one size fits all«-tilgang, der kan sikre bæredygtighed i sektoren for opvarmning og køling og understreger behovet for en bred vifte af løsninger, dvs. forskellige teknologier og forskellige løsninger, både for den enkelte og for den samlede industri, der skal bruges til at opnå effektive resultater;
3. bemærker dog, at strategien er meget generel, mangler klarhed og ikke i tilstrækkelig grad konkret præciserer, hvordan og i hvilken retning opvarmnings- og kølingssektoren skal udvikles, hvilke praktiske foranstaltninger der skal træffes for at nå de opstillede mål, hvilke konsekvenser disse foranstaltninger vil få for de lokale og regionale myndigheder, virksomheder og forbrugere (husholdninger), eller hvilken økonomisk støtte og hvilke incitamentter der bør indføres set i lyset af målene om en bæredygtig energiforsyning;
4. understreger, at EU stadig er stærkt afhængig af energiimport. Opvarmning og køling tegner sig i dag for 50 % af EU's årlige energiforbrug. Der er tale om 59 % af det samlede gasforbrug og 13 % af det samlede olieforbrug i EU ⁽¹⁾. Disse tal viser et stort potentiale for energibesparelser. For at udnytte dette potentiale er det nødvendigt at træffe foranstaltninger til omstrukturere sektoren for opvarmning og køling og garantere effektiv opvarmning og køling;
5. støtter Kommissionens forslag om, at sektoren for opvarmning og køling kan indarbejdes i medlemsstaternes nationale energi- og klimahandlingsplaner, som indgår i styringen af energunionen;
6. fremhæver, at EU's lovgivning, som f.eks. direktivet om energieffektivitet, direktivet om bygningers energimæssige ydeevne og direktivet om vedvarende energi, der fastsætter særlige foranstaltninger inden for energiproduktion og -forbrug, er vigtige for udviklingen af opvarmnings- og kølingssektoren. Det understreger derfor, at fremtidige ændringer af denne lovgivning bør tage højde for de lokale og regionale myndigheders centrale rolle i denne sektor og især for anbefalingerne i denne udtalelse;
7. bemærker, at den verdensomspændende tendens til faldende ikkevedvarende energiressourcer, globale klimaændringer og øget fokus på miljøkvalitet og menneskers sundhed alle er faktorer, der i stadig højere grad er med til at definere retningslinjerne for moderne bygningskoncepter og deres hovedfokus: energibesparelser og effektiv anvendelse samt følgerne for miljøet og menneskers sundhed;

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/1_DA_ACT_part1_v14.pdf (COM(2016) 51 final).

8. mener, at strategien vil give medlemsstaterne mulighed for at foretage en objektiv evaluering af de hidtidige politiske og administrative beslutninger i fjernvarmesektoren og fremme sektorens udvikling gennem modernisering af varmforsyningen, renovering af bygninger, omlægning fra naturgas til brændstoftyper fra vedvarende energikilder eller andre miljøvenlige energikilder og udbygning af kapaciteten for tilslutning af nye brugere. Dette vil gøre disse tjenester endnu billigere, reducere forbrugernes udgifter og sikre en bedre luftkvalitet i byerne;

9. opfordrer Kommissionen til at gennemgå EU-politikkerne med henblik på udvikling af en bæredygtig og effektiv sektor for opvarmning og køling. Et eksempel, der viser en manglende sammenhæng mellem forskellige elementer i EU lovgivningen, er Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 244/2012⁽²⁾, der supplerer direktivet om bygningers energimæssige ydeevne. Den delegerede forordning åbner mulighed for, at vedvarende varmeenergi og elektrisk energi kan fratrækkes i en bygnings energimæssige ydeevne, hvis den produceres i bygningen, men ikke hvis den leveres via centraliseret energiproduktion. Denne manglende sammenhæng risikerer at undergrave potentielt meget effektive og bæredygtige systemer for fjernvarme, fjernkøling og kraftvarmeproduktion og kan derfor have negative virkninger for målet om at fremme brugen af vedvarende energi og affaldsenergi og nedbringelsen af CO₂-udledningen. Regionsudvalget mener, at bygningers energimæssige ydeevne først og fremmest bør være koncentreret om bygningens energiforbrug/-behov;

10. opfordrer Kommissionen til at rådgive medlemsstaterne under hensyntagen til deres potentiale for at udvikle en bæredygtig sektor for opvarmning og køling ved hjælp af effektive teknologier, fremme af innovation og fjernelse af juridiske og administrative forhindringer;

11. beklager, at de lokale og regionale myndigheders rolle er utilfredsstillende defineret i strategien, og understreger, at de lokale og regionale myndigheder er de vigtigste institutioner, der har ansvaret for sektoren for opvarmning og køling. Lokale myndigheder er ikke kun involveret i udviklingen og forvaltningen af infrastruktur, men hører også til blandt de største energiforbrugere;

12. fremhæver, at de lokale og regionale myndigheder så vidt muligt bestræber sig på at bidrage til opfyldelsen af målene for bæredygtig energi. Mange små og store byer i EU har allerede i årevis haft handlingsplaner for klima og bæredygtig energi, der omfatter kulstoffattig kraftvarmeproduktion, anvendelse af vedvarende energikilder og foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten;

13. understreger, at det som EU's forsamling af lokale og regionale repræsentanter lægger stor vægt på energispørgsmål i sit arbejde, og det har i flere udtalelser formuleret anbefalinger knyttet til forslagene om energiunionen⁽³⁾, udviklingen i energisektoren, specifikke henvisninger til de lokale og regionale myndigheders vigtige rolle i realiseringen af målene for en bæredygtig energipolitik og forslag til et mere aktivt samarbejde mellem medlemsstaternes centrale myndigheder og de lokale myndigheder i forbindelse med beslutningsprocessen og repræsentationen af forbrugernes interesser;

14. minder om, at udvalget allerede ved flere lejligheder har gjort opmærksom på den vigtige rolle, som de lokale og regionale myndigheder spiller i udviklingen af kraftvarmeproduktion. Denne teknologi til samtidig produktion af elektricitet og varme gør det muligt at udnytte næsten 90 % af den oprindelige energi i brændstoffet. EU bør skabe de rette rammebetingelser for støtte til en omkostningsdækkende drift af disse yderst effektive anlæg⁽⁴⁾;

⁽²⁾ Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 244/2012 af 16. januar 2012 om udbygning af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne, hvori der fastlægges en ramme for en sammenligningsmetode til beregning af omkostningsoptimale niveauer for mindstekrav til bygningers og bygningsdeles energimæssige ydeevne (EUT L 81 af 21.3.2012, s. 18).

⁽³⁾ Regionsudvalgets udtalelse om Energiunionens pakke.
Regionsudvalgets udtalelse om Energi til alle til overkommelige priser (EUT C 174 af 7.6.2014, s. 15) Brev fra det græske rådsformandskab af 4. november 2013.

Regionsudvalgets udtalelse om Vedvarende energi: En stor aktør på det europæiske energimarked (EUT C 62 af 2.3.2013, s. 51).

Regionsudvalgets udtalelse om energieffektivitet (EUT C 54 af 23.2.2012, s. 49).

Regionsudvalgets perspektivudtalelse: »EU's energihandlingsplan 2011-2020« (EUT C 42 af 10.2.2011, s. 6).

Regionsudvalgets udtalelse »Energi: strategisk redegørelse og bygningers ydeevne« (EUT C 200 af 25.8.2009, s. 41).

Regionsudvalgets udtalelse om »Fremme af vedvarende energi« (EUT C 325 af 19.12.2008, s. 12).

⁽⁴⁾ Regionsudvalgets udtalelse om Vedvarende energi: en stor aktør på det europæiske energimarked (se fodnote 3).

15. er af den opfattelse, at det er vigtigt at fastholde en energipris, der er overkommelig for den fattigste del af befolkningen, som ofte bruger en stor andel af deres indkomst på opvarmning, køling, belysning og husholdningsapparater, og at energieffektivitetsprogrammer rettes mod dem, der har størst behov⁽⁵⁾.

Fjernvarme- og fjernkølingssystemer, individuel varmeenergiforsyning

16. Det Europæiske Regionsudvalg mener, at fjernvarme- og fjernkølingssystemer egner sig glimrende til at sammenkoble de forskellige energikilder med energiproducenter og -forbrugere. Fjernvarme kan være en af de rene former for levering af termisk energi og kan spille en nøglerolle for nedbringelse af CO₂-emissionerne og bidrage til at sikre energimæssig uafhængighed og energisikkerhed. Når forholdene taler for det og de generelle fordele ved sådanne systemer kan påvises, bør udviklingen af dem derfor prioriteres;

17. påpeger, at fjernvarme- og fjernkølingssystemer kan være en glimrende metode til levering af opvarmning og køling i områder, hvor befolkningstætheden er høj. Alle foranstaltninger skal i så tilfælde sigte mod en effektiv energiproduktion samt fremme af forbrugernes adgang til varme- og strømproduktion fra CO₂-neutrale kilder. Det skal bemærkes, at forskellene i energiinfrastruktur mellem medlemsstaterne er betydelige, og at en enkelt universel model, der egner sig til alle lande, ikke findes. Det er vigtigt, at incitamenter til nye former for energiproduktion tilrettelægges således, at de ikke får negative konsekvenser for velfungerende systemer på lokalt eller regionalt plan;

18. mener, at fjernvarmenet har et reelt potentiale til effektiv levering af energi til husholdninger, og opfordrer de nationale og europæiske forvaltningsniveauer til at yde støtte i forbindelse med eventuelle behov for udbygning og modernisering af det eksisterende net. Dette gælder ligeledes lokale biogasledningsnet (adskilt fra det samlede net), der er anlagt med henblik på at forsyne private forbrugere med brændstof;

19. bemærker også, at der er mange dele af EU, hvor individuel opvarmning er den mest effektive eller måske ligefrem den eneste økonomisk og teknisk mulige løsning som følge af befolkningens fordeling. Udvalget understreger, at der i disse områder bør rettes større opmærksomhed mod at tilskynde til forsyning af bygninger med varme og elektricitet, der stammer fra vedvarende energikilder, og fremme udskiftning af gamle fyr med nye, mere effektive og mindre forurenende. Dette ville også være et modtræk over for problemet med luftkvaliteten, i betragtning af at op mod tre fjerdedele af luftforureningen med partikler (finstøv) i nogle europæiske lande stammer fra anvendelsen af fast brændsel til boligopvarmning;

20. bemærker, at en effektiv udvikling af varme- og kølesystemer omfatter sammenkobling af energikilder med virksomheder og forbrugere. F.eks. kan integrationen af opvarmnings-, kølings- og elnet reducere de samlede omkostninger ved energisystemer og være til gavn for forbrugerne. I den forbindelse er det vigtigt at skabe nye og innovative tekniske løsninger.

Øget energieffektivitet i bygninger

21. Det Europæiske Regionsudvalg understreger, at energieffektivitet hovedsageligt forbindes med bygninger, da de har et enormt potentiale til energibesparelser. I Den Europæiske Union anvendes 45 % af energien til opvarmning og køling i boligsektoren⁽⁶⁾. Forbedring af energieffektiviteten på dette område bør derfor fortsat være en prioritet;

22. understreger, at energieffektivitet i bygninger er resultatet af en kombineret anvendelse af forskellige foranstaltninger og betegner evnen til at udnytte hver energienhed bedst muligt: rationel energiudnyttelse, anvendelse af energibesparende teknologier og anvendelse af vedvarende energikilder, samt tilskyndelse til energibesparende forbrugeradfærd. Det påpeges, at udvælgelsen af byggematerialer og teknologier bør være styret af en holistisk tilgang og prioriteter for bæredygtigt byggeri;

23. påpeger, at energibesparelser i hele en bygnings livscyklus i vid udstrækning afhænger af de beslutninger, der træffes i forbindelse med planlægningen af en ny bygning eller udarbejdelsen af en renoveringsplan for en eksisterende bygning. Derfor foreslår udvalget, at der fokuseres på en bæredygtig procesrådgivning fra et tidligt tidspunkt i projektet. I den forbindelse bør der anvendes innovative værktøjer som f.eks. Building Information Modeling (BIM)⁽⁷⁾;

⁽⁵⁾ Regionsudvalgets perspektivudtalelse: »EU's energihandlingsplan 2011-2020« (se fodnote 3).

⁽⁶⁾ Se fodnote 1.

⁽⁷⁾ https://en.wikipedia.org/wiki/Building_information_modeling og <https://da.wikipedia.org/wiki/BIM>.

24. foreslår at revidere de eksisterende modeller for renovering med henblik på at analysere deres styrker og svagheder og evaluere medlemsstaternes erfaringer med at udvikle nye finansieringsmodeller, der er attraktive for forbrugerne. Det er også nødvendigt at fjerne juridiske og administrative hindringer for renovering. Omkring 70 % af EU's borgere bor i private boliger. Ejerne undlader ofte at foretage omkostningseffektive renoveringer, fordi de ikke har tilstrækkelig viden om fordelene, ikke har modtaget uvildig rådgivning om de tekniske muligheder og er nødt til at håndtere forskellige interesser (f.eks. i ejendomme med flere lejligheder) og økonomiske begrænsninger. Medlemsstaternes myndigheder og de lokale og regionale myndigheder må derfor fokusere på at samarbejde med borgerne med henblik på at øge bevidstheden om gennemførelsen af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten og fremme af energibesparelser;

25. opfordrer de lokale og regionale myndigheder til at undersøge mulighederne for at inddrage den private sektor og energitjenesteselskaberne i gennemførelsen af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten ved at skabe gunstige vilkår samt fjerne juridiske og administrative forhindringer;

26. foreslår en øget anvendelse af avancerede teknologier i bygninger, som, uden at det går ud over forbrugernes bekvemmelighed, bidrager til at mindske energiforbruget til indendørs rumopvarmning, køling, ventilation, belysning, varmt vand og andre behov. Der findes f.eks. varmecirkulationsteknologier, som effektivt kan tage varmen fra en bygnings udsugningsluft og overføre denne varme til indblæsningsluften — dette kan spare en betydelig andel af energiforbruget til indendørs rumopvarmning;

27. bemærker, at Kommissionen i høj grad satser på intelligente systemer til forbedring af bygningers energieffektivitet, idet den vil stille måle-, regulerings-, og automatiseringsværktøjer til rådighed og styrke kundernes muligheder for at bidrage til efterspørgselsstyringen. Disse foranstaltninger bifaldes principielt. Der hersker imidlertid visse bekymringer hvad angår foranstaltningernes indvirkning på økonomien og privatlivets fred, hvilket bør undersøges yderligere, og som følge heraf bør intelligent måling forblive frivillig;

28. fremhæver betydningen af at fremme passive huse med et meget lavt energiforbrug og støtter og tilskynder ligeledes til større praktisk anvendelse af modellen med aktive huse, der bruger alternative energikilder;

29. understreger, at der er meget vigtigt, at byggesektoren vælger en ansvarlig tilgang. Udvalget foreslår, at der opstilles strengere anbefalede standarder for apparater og nye bygninger og indføres strengere kriterier for tegning og konstruktion, der opmuntrer arkitekter, planlæggere og designere til at udvikle huse, der opfylder kravene til intelligente bygninger;

30. påpeger, at det med henblik på at opfylde EU's strategiske mål for opvarmning og køling er vigtigt at følge en integreret tilgang og fremme distriktsrenovering, dvs. at når bygninger renoveres, er det hensigtsmæssigt at hele distriktet gennemgår en integreret miljømæssig fornyelse, herunder opgradering af infrastruktur, etablering af grønne områder, oprettelse af en cykelvenlig infrastruktur m.m.

Industri, kraftvarmeproduktion og vedvarende energikilder

31. Det Europæiske Regionsudvalg gør opmærksom på, at der i industrien findes et betydeligt potentiale for energibesparelser baseret på idéen om industriel symbiose, som er et vigtigt element i begrebsapparatet bag udviklingen hen imod en cirkulær økonomi. Udvalget konstaterer, at der mange steder opstår overskydende varme eller kulde, der blot ledes ud i miljøet, og er enig i, at en integration af spildvarme og -køling i fjernvarme- og fjernkølingsnet ville reducere forbruget af primærenergi og gavne såvel økonomien som miljøet. De lokale og regionale myndigheder spiller en vigtig rolle i den forbindelse, idet de har ansvaret for planlægningen af varmeforsyningen;

32. bemærker, at industrien bør tilskyndes til at lægge mere vægt på en mere effektiv anvendelse af eksisterende teknologier for at reducere energiomkostningerne. I 2012 tegnede industrien sig for en fjerdedel af det samlede endelige energiforbrug i EU. 73 % heraf gik til opvarmning og køling ⁽⁸⁾;

⁽⁸⁾ Se fodnote 1.

33. opfordrer Kommissionen til at fokusere mere på innovation i industrien og til at støtte anvendelsen af vedvarende energikilder og udviklingen af nye lavemissionsteknologier såsom teknologier til opsamling og underjordisk oplagring af CO₂ (CCS), der kan bidrage effektivt til at modvirke klimaændringer, og mener, at en revideret ETS-ordning er et meget vigtigt redskab i den forbindelse;

34. er enig i, at potentialet ved kraftvarmeproduktion i øjeblikket ikke udnyttes fuldt ud. Udvalget opfordrer derfor indtrængende Kommissionen til at udarbejde en konkret handlingsplan med angivelse af de foranstaltninger, der anbefales til fremme af kraftvarmeproduktion;

35. opfordrer indtrængende de nationale myndigheder til at konsultere det lokale og regionale niveau om beslutninger vedrørende udviklingen af kraftvarmeproduktion. Desuden bør de administrative og lovgivningsmæssige hindringer, der hæmmer udviklingen af kraftvarmeproduktionen, fjernes under hensyntagen til lokale forhold og muligheder samt økonomiske fordele ved at udvide kraftvarmeproduktionen, herunder forbedring af industriens konkurrenceevne gennem udnyttelse af overskudsvarmen;

36. mener, at anvendelsen af vedvarende energikilder i sektoren for opvarmning og køling kunne være en måde at sikre en effektiv udvikling af disse sektorer. Fjernvarmesystemer kan gøre brug af forskellige vedvarende energikilder og lokale ressourcer, herunder affaldsenergi, kommunalt affald, biobrændstof, solenergi, geotermisk energi osv. Derfor bør udviklingen af systemer fremmes ved at muliggøre integration af vedvarende energikilder.

Behov og muligheder for finansiering af sektoren for opvarmning og køling

37. Det Europæiske Regionsudvalg understreger, at en effektivitetsforbedring i sektoren for opvarmning og køling kræver betydelige finansielle ressourcer og mener derfor, at det er af yderste vigtighed at udarbejde en fælles strategi og arbejde for at skabe en bedre sammenhæng mellem de forskellige finansieringskilder;

38. foreslår en gennemgang af de ordninger, der findes på forskellige niveauer, og som yder økonomisk støtte til udvikling af fjernvarme- og fjernkølingssystemer, energieffektivitetsforanstaltninger og anvendelse af vedvarende energi. Udvalget opfordrer dernæst til at støtte etableringen af attraktive finansieringsordninger til gennemførelse af mere effektive foranstaltninger i sektoren for opvarmning og køling;

39. foreslår at fremme anvendelsen af innovative finansielle instrumenter til at finansiere udviklingen af sektorerne for opvarmning og køling, at tilskynde investeringer i rene teknologier og at lette inddragelsen af den private sektor. Det er vigtigt at tilstræbe synergi mellem nye finansieringsmetoder og -muligheder og at anvende finansieringstekniske foranstaltninger, f.eks. lavtforrentede lån, garantier, rentegodtgørelser, kapitalinvesteringer, securitisering osv.;

40. understreger, at det ville gavne gennemførelsen af EU-strategien for opvarmning og køling og finansieringen af større projekter at kombinere de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene)⁽⁹⁾ og EFSI's finansielle instrumenter. Det opfordrer derfor til, at foranstaltninger kombineres i videst muligt omfang i EU's medlemsstater og til at fremskynde og forenkle processen;

41. påpeger behovet for i højere grad at gøre brug af ESCO-modellen for energiprojekter og fjerne de juridiske og administrative barrierer, der hindrer modellens anvendelse inden for opvarmning og køling. Udvalget bemærker desuden, at det er vigtigt at fortsætte strukturreformer i EU's medlemsstater for at fjerne hindringerne for investeringer i sektoren for opvarmning og køling og fjerne de administrative byrder;

42. Understreger betydningen af samarbejdet med Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og behovet for, at lokale og regionale myndigheder støttes i at finde supplerende finansieringskilder og gennemføre større energieffektivitetsprojekter. For eksempel har Litauen med bistand fra EIB oprettet en innovativ JESSICA-fond, tiltrukket yderligere finansieringskilder og opnået en multiplikatoreffekt;

⁽⁹⁾ https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/european-structural-and-investment-funds_da.

43. glæder sig over støtten fra Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI) ⁽¹⁰⁾ med særlig vægt på first loss-hæftelse og investering i større, mere risikobetonede energieffektiviseringsprojekter. Udvalget bemærker endvidere, at EFSI især har været nyttig for små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Med henblik på at fremme øget inddragelse af EFSI i de medlemsstater, hvor aktiviteterne indtil videre har været begrænsede, understreger udvalget derfor behovet for at optrappe oplysningsaktiviteterne på lokalt plan;

44. bifalder den europæiske portal for investeringsprojekter (EIPP) ⁽¹¹⁾, en webbaseret platform, der forbinder europæiske projekters projektledere og investorer. Udvalget foreslår, at platformen suppleres med beskrivelser af de finansielle instrumenter ved at samle eksempler på god praksis med hensyn til udvikling af finansieringsprogrammer for energiprojekter i EU's medlemsstater;

45. mener, at det vil være nyttigt for EU at udarbejde retningslinjer for en effektiv forvaltning og finansiering af energisektoren og give eksempler på mulige modeller for effektiv forvaltning, som kan anvendes af lokale og regionale myndigheder i sektoren for opvarmning og køling.

De lokale og regionale myndigheders rolle

46. Det Europæiske Regionsudvalg bemærker de lokale og regionale myndigheders vigtige rolle i sektoren for opvarmning og køling:

— de lokale og regionale myndigheder har det direkte ansvar for sektoren. De sørger for levering, er ansvarlige for systemplanlægningen og tager sig af finansieringen til udvikling og modernisering af systemerne;

— de lokale og regionale myndigheder er det led i kæden, som forbinder alle aktører i sektoren — forbrugere, leverandører, producenter, investorer og systemoperatører — og bl.a. bidrager til at forbedre miljøkvaliteten;

— de afgørende beslutninger træffes og de vigtigste initiativer opstår lokalt. Det lokale niveau er det sted, hvor teori omsættes til handling og retlige krav til synlige og konkrete resultater;

— de lokale og regionale myndigheder informerer og hører forbrugerne;

47. bemærker, at de lokale og regionale myndigheder, som er ansvarlige for den kommunale planlægning, kan bidrage til at fremme brugen af vedvarende energikilder og forbedre energieffektiviteten på lokalt og regionalt plan, f.eks. ved at fastsætte ambitiøse mål og handlingsplaner, forenkle de administrative procedurer og regler og yde økonomisk støtte;

48. beklager, at de lokale og regionale myndigheder ikke nævnes som nøgleaktører inden for opvarmning og køling i strategien, og opfordrer Kommissionen til at behandle de lokale og regionale myndigheder som partnere på lige fod med centralregeringen, hvad angår gennemførelsen af yderligere foranstaltninger på dette område;

49. mener, at de lokale og regionale myndigheder bør høres med hensyn til fremtidige særlige foranstaltninger på grund af den rolle, de spiller i forbindelse med planlægning og opbygning af infrastruktur, tiltrækning af investorer samt information til og høring af forbrugerne;

50. bemærker, at opvarmning og køling i mange lande er kommunernes ansvar (dvs. en af forsyningspligtighederne), og at det lokale niveau derfor i denne henseende har en afgørende rolle med hensyn til at tilskynde alle aktører i sektoren (husholdninger, industri) til at deltage i sektorens udvikling ved at skabe betingelser for fremme af konkurrencen og en reducere af opvarmningsomkostningerne.

Betydningen af information og inddragelse af offentligheden

51. Det Europæiske Regionsudvalg påpeger, at fremme af generel anvendelse af moderne teknologi og effektive og bæredygtige opvarmnings- eller kølingssystemer, som muliggør en effektiv udnyttelse af energi og ressourcer, vil bidrage til at beskytte luftkvaliteten og den individuelle og sociale velfærd;

⁽¹⁰⁾ <http://www.eib.org/efsi/index.htm?lang=en>.

⁽¹¹⁾ <https://ec.europa.eu/eipp/desktop/da/index.html>.

52. bemærker, at renovering, brændselsomlægning og andre foranstaltninger alene ikke vil medføre betydelige resultater. Korrekt information er yderst vigtig. Bygningsejere mangler ofte viden om fordelene ved renovering. Opvarmning og køling udgør i gennemsnit 6 % af europæernes forbrugsudgifter. 11 % af befolkningen kan ikke holde deres hjem tilstrækkelig varmt om vinteren ⁽¹²⁾. Forbrugernes valgmuligheder er begrænsede som følge af manglende information om det faktiske energiforbrug og omkostningerne og ofte af utilstrækkelige ressourcer til at investere i højeffektive teknologier. Det er vanskeligt at sammenligne teknologier og løsninger for så vidt angår driftslevetidsudgifter og -fordele, kvalitet og pålidelighed. Udvalget foreslår derfor, at centralregeringen og de lokale og regionale myndigheder samarbejder om at øge befolkningens bevidsthed og oplyse forbrugerne om energieffektivitetsforanstaltninger og energispareteknikker;

53. bemærker under hensyntagen til de videnskabelige fremskridt og den teknologiske udvikling, at sektoren for opvarmning og køling (i lighed med mange andre sektorer) mangler specialister med relevant viden inden for opførelse af energieffektive bygninger, energieffektivitet og teknologier på området vedvarende energi. For at løse dette problem er det vigtigt, at alle aktører i sektoren samarbejder med hensyn til at uddanne kvalificerede fagfolk og gennemføre høringer, oplysningskampagner og uddannelsesprogrammer;

54. glæder sig over oprettelsen af Det Europæiske Centrum for Investeringsrådgivning (EIAH) ⁽¹³⁾, som giver private og offentlige projektudviklere teknisk støtte og skræddersyet rådgivning. Udvalget bemærker imidlertid, at det ville være hensigtsmæssigt at have flere rådgivende tjenester lokalt, tættere på de virksomheder, der har brug for dem. Det er vigtigt at gøre offentligheden og sektorens interessenter mere bevidste om energibesparelser;

55. glæder sig over borgmesteraftalen, som er baseret på et initiativ fra Kommissionen, hvorunder de lokale og regionale myndigheder forpligter sig til at reducere deres CO₂-emissioner og dermed bidrage til gennemførelsen af en bæredygtig energipolitik, og opfordrer Kommissionen til at skabe incitamenter til at deltage i lignende initiativer.

Bruxelles, den 12. oktober 2016.

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*

⁽¹²⁾ Se fodnote 1.

⁽¹³⁾ <http://www.eib.org/eiah/index.htm>.

ISSN 1977-0871 (elektronisk udgave)
ISSN 1725-2393 (papirudgave)

Den Europæiske Unions Publikationskontor
2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA